

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

Přírodovědecká fakulta

Katedra geografie

Aneta ŠVARCOVÁ

**DOPADY UVOLNĚNÍ HRANIČNÍHO REŽIMU S RAKOUSKEM
PO ROCE 1989 V OBLASTI NOVOBYSTRICKA A SLAVONICKA**

Bakalářská práce

Vedoucí práce: RNDr. Miloš Fňukal, Ph.D.

Olomouc 2011

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLMOUCI

Přírodovědecká fakulta

Akademický rok: 2009/2010

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Aneta ŠVARCOVÁ**
Osobní číslo: **R08123**
Studijní program: **B1301 Geografie**
Studijní obor: **Regionální geografie**
Název tématu: **Dopady uvolnění hraničního režimu s Rakouskem po roce 1989 v oblasti Novobystřicka a Slavonicka**
Zadávací katedra: **Katedra geografie**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cílem bakalářské práce je komplexně zhodnotit česko-rakouskou spolupráci v oblasti Novobystřicka a Slavonicka a především zjistit, jak se projevila liberalizace hraničního režimu po roce 1989 na rozvoji přeshraničních kontaktů (společné projekty, změny dopravní sítě a sítě hraničních přechodů, frekvence spojů, vnímání partnerů na druhé straně hranice, apod.).

Rozsah grafických prací: Podle potřeb zadání
Rozsah pracovní zprávy: 5 000 - 8 000 slov
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

- BALEJ, Martin; JEŘÁBEK, Milan. Pohraničí, přeshraniční spolupráce a euroregiony : sborník tematického okruhu PSE. Ústí nad Labem : Univerzita Jana Evangelisty Purkyně, 2002. 77 s.
- HORÁK, Václav. Jižní Čechy : Novobystřicko, Slavonicko. Praha : CNC-Václav Horák, 1996. 183 s.
- GABBE, J; MALCHUS, V. Praktický průvodce pro přeshraniční spolupráci. Gronau : AEBR, 2001. 383 s.
- JEŘÁBEK, Milan. České pohraničí - bariéra nebo prostor k zprostředkování?. Praha : Academia, 2004. 296 s.
- KOULOVÁ, Gabriela; ZOGLAUER VINŠOVÁ, Jana. Slavonice a okolí. Praha : S&D, 2006. 284 s.
- PARMOVÁ, Dagmar. Demografické změny a jejich implikace na regionální rozvoj v česko-rakouském pohraničí. České Budějovice: Jihočeská Univerzita, 2004. 98 s.
- PERZI, Niklas; STEHLÍK, Michal. Zapomenutý všední den. Waidhofen a. d. Thaya : Waldviertel Akademie, 2004. 237 s.
- STEHLÍK, Michal. Slavonické dvacáté století. Dačice : Občanské sdružení krasohled, 2009. 109 s.
- TILLER, Jiří; JIRÁSKO, Luděk. Euroregio Silva Nortica. Praha : Jiří Tiller, 2003. 157 s. ZICH, František . Přeshraniční vlivy působící na místní společenství v pohraničí České republiky. Ústí nad Labem : Univerzita Jana Evangelisty Purkyně, 2005. 206 s.
- ZICH, František. Přeshraniční vlivy působící na místní společenství v pohraničí České republiky. Ústí nad Labem : Univerzita Jana Evangelisty Purkyně, 2005. 206 s.
- ZICH, František. Přeshraniční vlivy působící v českém pohraničí. Ústí nad Labem : Univerzita J.E. Purkyně v Ústí nad Labem, 2008. 189 s.

Vedoucí bakalářské práce: RNDr. Miloš Fňukal, Ph.D.
Katedra geografie

Datum zadání bakalářské práce: 26. května 2010

Termín odevzdání bakalářské práce: 30. dubna 2011

L.S.

Prof. RNDr. Juraj Ševčík, Ph.D.
děkan

Doc. RNDr. Zdeněk Szczyrba, Ph.D.
vedoucí katedry

V Olomouci dne 26. května 2010

Prohlašuji tímto, že jsem zadanou bakalářskou práci vypracovala samostatně pod vedením RNDr. Miloše Fňukala, Ph.D. a uvedla jsem v seznamu literatury veškerou použitou literaturu a další zdroje.

V Olomouci dne 1. 5. 2011

vlastnoruční podpis autora

Touto cestou bych chtěla poděkovat všem, kteří mi jakoukoliv formou pomohli dokončit tuto bakalářskou práci. Především bych ráda poděkovala RNDr. Miloši Fňukalovi, Ph.D. za metodické vedení a rady, které mi udělil v souvislosti s vypracováním této bakalářské práce.

OBSAH

1	ÚVOD.....	8
2	CÍLE PRÁCE A PRACOVNÍ HYPOTÉZY.....	10
3	VYMEZENÍ OBLASTI.....	11
4	PŘEHLED ČESKÉ LITERATURY ZAMĚŘENÉ NA HRANICE A POHRANIČÍ.....	13
5	ČESKO-RAKOUSKÁ HRANICE A POHRANIČÍ.....	14
5.1	POHRANIČÍ.....	14
5.2	STÁTNÍ HRANICE JAKO „BARIÉRA“.....	14
5.2.1	Česko-rakouská státní hranice v oblasti Novobystřicka a Slavonicka.....	14
5.3	POHYB OBYVATELSTVA.....	16
5.4	PŘESHraničNÍ VZTAHY.....	18
5.5	EKONOMIKA.....	18
5.5.1	Zemědělství a lesnictví.....	19
5.5.2	Průmysl.....	19
5.5.3	Služby.....	20
5.6	VNÍMÁNÍ STÁTNÍ HRANICE.....	20
5.6.1	Česko-rakouské občanské vztahy.....	21
5.6.2	Charakter příhraničních kontaktů.....	22
5.6.3	Vliv příhraničních kontaktů, vztahů, přílivu ekonomiky a spolupráce.....	22
5.6.4	Ekonomický potenciál příhraničních oblastí.....	22
5.6.5	Česko-rakouské kulturní vztahy.....	23
5.6.6	Kulturní akce sblížující příhraniční oblasti.....	23
5.6.7	Vliv turismu na rozvoj podnikání, obchodu a služeb.....	24
5.6.8	Charakter turismu v zájmovém území.....	24
5.6.9	Schengenský prostor.....	24
5.6.10	Hraniční kontroly a otevřenost hraničního prostoru.....	25
6	PŘESHraničNÍ SPOLUPRÁCE.....	26
6.1	ČESKO-RAKOUSKÁ PŘESHraničNÍ SPOLUPRÁCE.....	27
6.1.1	Česko-rakouská spolupráce v období let 1989–1994.....	27

6.1.2	Česko-rakouská spolupráce v období let 1995–1999.....	28
6.1.3	Česko-rakouská spolupráce v období let 2000–2004.....	28
6.1.4	Česko-rakouská spolupráce v období po roce 2004.....	29
6.2	PROGRAMY EVROPSKÉ UNIE	30
6.2.1	Předvstupní programové období.....	30
6.2.2	Programové období 2004–2006.....	32
6.2.3	Programové období 2007–2013.....	35
6.3	EUROREGION	37
6.3.1	Euroregion Silva Nortica.....	39
7	MOBILITA ČESKO-RAKOUSKÉHO PŘÍHRANIČÍ	57
7.1	DOPRAVA	57
7.1.1	Silniční doprava.....	57
7.1.2	Železniční doprava.....	59
7.1.3	Cyklodoprava	63
7.2	HRANIČNÍ PŘECHODY.....	64
7.3	ROZVOJ A BUDOUCNOST DOPRAVNÍ INFRASTRUKTURY	65
7.3.1	Železniční doprava.....	66
7.3.2	Silniční doprava.....	66
7.3.3	Veřejná doprava.....	67
7.3.4	Alternativní doprava a zvláštní doprava.....	67
7.3.5	Hraniční přechody.....	68
8	ZÁVĚR.....	69
9	SHRNUTÍ.....	71
10	POUŽITÁ LITERATURA	73
	PŘÍLOHY	82

1 ÚVOD

Vše kolem nás v sobě má svou minulost, přítomnost a budoucnost. Žádná oblast života se nevyhne změnám, z kterých se v důsledku času stává historie. Čas působil a působí jak na nás samotné, tak na náš stát a na jeho jednotlivé oblasti. Každý stát má zároveň své okrajové části. Okrajovou částí nejen našeho státu je pohraničí, které je obecně definováno jako oblast podél hranice dvou států. Oblast na česko-rakouské hranici, konkrétně oblast Slavonicka a Novobystřicka, se stala předmětem mého zájmu.

Stejně jako pohraničí v celé České republice, tak i česko-rakouské pohraničí prošlo mnohými změnami. Do života místních zasáhla výrazně již změna zemské hranice na státní po vzniku prvního samostatného československého státu, okupace Sudet a následný vznik Protektorátu Čechy a Morava, a zejména konec 2. světové války a s ním spojený odsun německého obyvatelstva, po kterém zde zůstala opuštěná, prázdná stavení a obce. Myšlenka na opětovné osídlení se objevila již v době vznikajícího nového režimu. Na období čtyřiceti let přišel komunismus, který se lidem v pohraničí denně připomínal ostře střeženou státní hranicí obehnanou ostnatým drátem. Návštěva zahraničního souseda byla spojena s přísnými kontrolami a získáním výjezdního povolení. S rokem 1989 však přišlo uvolnění, pád komunismu a vidina „svobody“. Od stříhání a odstraňování ostnatých drátů na hranicích a prvních svobodných výjezdů za hranice naší republiky uplynulo již 21 let. Za tu dobu prošla zásadními změnami jak celá ČR, tak pohraničí na Slavonicku a Novobystřicku.

Svoji bakalářskou práci jsem od počátku chtěla zaměřit na pohraničí, v kterém od narození žiji a moje rodina je jím velmi ovlivněna. Zajímalo mě, jak lidé ve městech a obcích na Slavonicku a Novobystřicku vnímají změny za posledních 21 let. Změny související s česko-rakouskou spoluprací, vstupem do Evropské unie, Schengenského prostoru a vznikem euroregionu Silva Nortica, který od svého vzniku v roce 2001 podporuje projekty, díky kterým se oblast rozvíjí. Také se chci věnovat otázkám, jak lidé přijali otevření hranic, svobodu cestování a vůbec to, že žijí v pohraničí. Zda již dokázali překonat bariéry k rakouským sousedům a jestli si již vytvořili vztahy, na kterých mohou stavět následnou přeshraniční spolupráci.

Pro Slavonicko a Novobystřicko je v dnešní době velmi důležitý turismus a služby spojené s cestovním ruchem. Slavonice se pyšní renesančním náměstím pod ochranou UNESCO a společně s Novou Bystřicí nabízejí velké množství turisticky atraktivních

míst v krásné přírodě České Kanady. Turistika i cestovní ruch jsou podporovány euroregionem Silva Nortica a přeshraniční spoluprací. Turismus však v oblasti pohraničí na Slavonicku a Novobystřicku vytěsnil dříve atraktivní zemědělství, kterému se v této oblasti velmi dařilo. Zemědělské pozemky v dnešní době obhospodařují často rakouští občané. Role a pracovní příležitosti nabízené průmyslovou výrobou a podniky rovněž poklesly. Otázkou zůstává další směr rozvoje a to, jestli území bude atraktivní nejen pro turisty, ale i pro novou generaci jeho obyvatel.

2 CÍLE PRÁCE A PRACOVNÍ HYPOTÉZY

Cílem práce je charakterizovat pohraničí a státní hranici v oblasti Novobystřicka a Slavonicka, její vlivy a interakce vůči obyvatelstvu a jednotlivým oblastem života obyvatelstva. Státní hranici budeme nejprve charakterizovat obecně, detailně se zaměříme přímo na česko-rakouskou státní hranici, vývoj jejího režimu a vnímání jejího otevření po roce 1989. Lze předpokládat, že „schengenská“ státní hranice bez kontrol bude vytvářet nové vztahy mezi českými a rakouskými občany. Pokusíme se tedy zjistit, jak se rozvíjí a jak velký mají vliv. Nejvyšší význam budou mít vztahy na úrovni států či regionů. Česká republika a Rakousko jsou sousedské země, které mají dlouhou společnou historii. Můžeme tedy předpokládat přítomnost řady formálních i neformálních přeshraničních vztahů a kontaktů, částečně zprostředkovaných i existujícím euroregionem Silva Nortica. Práce proto také nastíní jeho základní myšlenky, strategie a vývoj.

Situace na státní hranici s Rakouskem bude přiblížena nejen na základě studia příslušné literatury a dokumentů, ale také prostřednictvím dotazníkového šetření zaměřeného na přeshraniční vztahy, vnímání hranice, znalost příhraničních spolků a organizací, programů Evropské unie, euroregionu, ekonomiky, turismu aj. Dotazníkové šetření bude aplikováno na obou stranách hranice, z české strany v oblasti zájmového území Slavonicka a Novobystřicka, z rakouské v okresech Gmünd a Waidhofen an der Thaya.

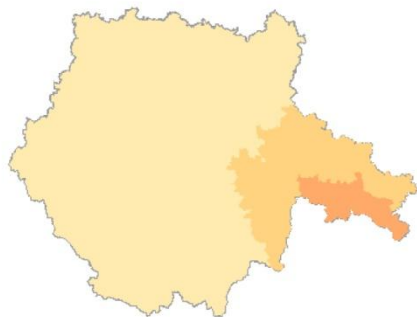
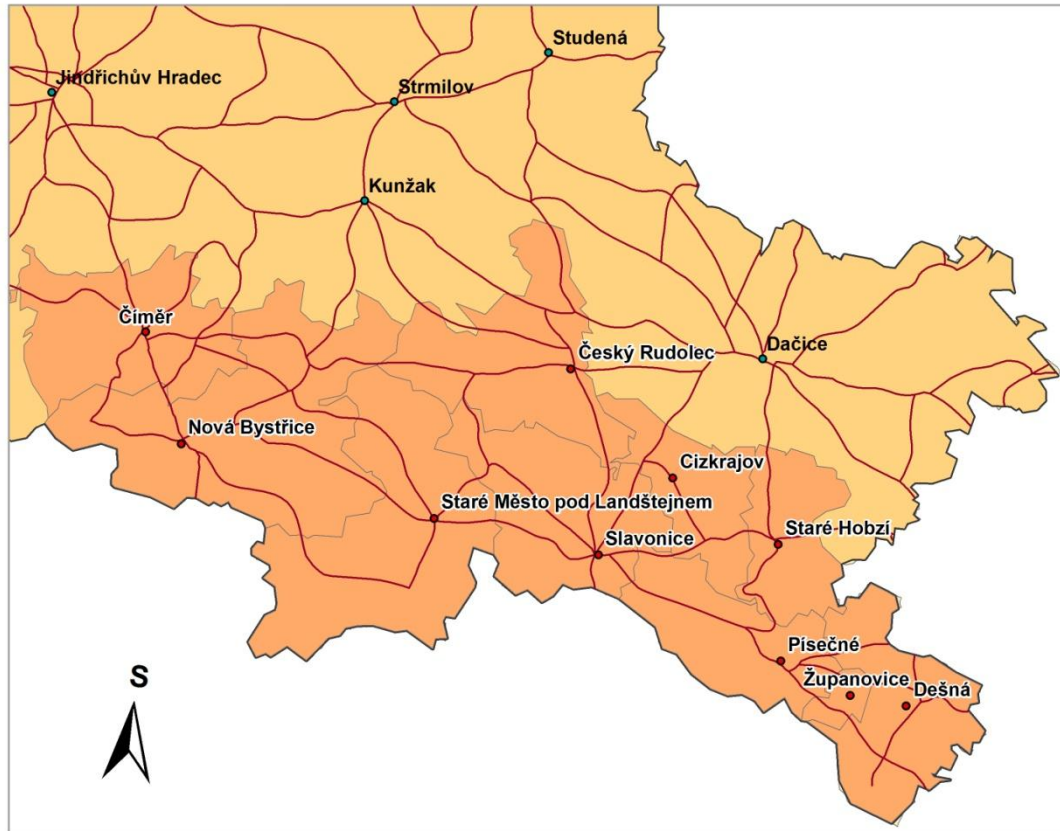
3 VYMEZENÍ OBLASTI

Zájmové území bylo vymezeno na základě vzdálenosti od státní hranice kolem měst Slavonice a Nová Bystřice. Uvažovaná vzdálenost od hranice byla 10 km. Pro sjednocení území bylo také využito členění na základě obcí s pověřeným obecním úřadem Slavonice a Nová Bystřice. Do zájmového území pak byly zařazeny celé SO POU Slavonice a Nová Bystřice a z ostatních správních obvodů obce Cizkrajov, Český Rudolec a Staré Hobzí. Vzniklo tak jednotné území (viz obrázek č. 1), na které byla zaměřena pozornost, na něm bylo také aplikováno dotazníkové šetření.

Oblast okolo obcí Nová Bystřice a Slavonice se nachází v jižní části České republiky při historické hranici Čech a Moravy. Oblast nalezneme při státní hranici s Rakouskem. Na základě vymezení NUTS II je území součástí oblasti Jihozápad. Novobystřicko a Slavonicko společně spadají do Jihočeského kraje a okresu Jindřichův Hradec. Přes státní hranici sousedí s hornorakouskými okresy Gmünd a Waidhofen an der Thaya. Zájmové území se rozkládá na ploše 107,91 km². Počet obyvatel k roku 2009 byl 39 314 obyvatel. Povrch území je tvořen kotlinami a vrchovinami Javořické pahorkatiny. Oblastí probíhá hlavní evropské rozvodí mezi úmořím Černého a Severního moře. Nejvýraznějším tokem je moravská Dyje. Klima oblasti se vyznačuje jako mírně teplé a středně vlhké.

ZÁJMOVÉ ÚZEMÍ

Novobystřicko a Slavonicko

- zámkové území Novobystřicko a Slavonicko
- okres Jindřichův Hradec
- Jihočeský kraj
- obce okresu Jindřichův Hradec
- obce zájmového území
- silnice

0 3 6 12 km

Obrázek č. 1: Mapa vymezeného zájmového území Novobystřicka a Slavonicka, vyhotoveno pomocí ArcMap

4 PŘEHLED ČESKÉ LITERATURY ZAMĚŘENÉ NA HRANICE A POHRANIČÍ

Obecné charakteristiky státní hranice a pohraničí můžeme najít v mnoha publikacích. Z geografů se jimi zabývá zejména M. Jeřábek (2004), historický vývoj popisuje M. Blaive (2009) a geografický popis hranice M. Jeřábek (1999). Pohraničí jako celek s jeho historickým vývojem, vymezením, vývojem ekonomiky, služeb, vztahů, migrace a jiných oblastí popisují na sebe navzájem navazující publikace F. Zich (2005a) a F. Zich (2005b). Otázku kulturních vztahů, jejich vzniku, vývoje a vlivu na přeshraniční spolupráci studuje např. E. Chytilová (2004).

Přeshraniční spolupráce je tématem velice aktuálním a po roce 1989 je jí věnována řada publikací. Vývoj přeshraniční spolupráce od 80. let s popisy jednotlivých programů spolupráce řeší J. Peková (2005) a M. Baile, M. Jeřábek (2002), kteří se věnují přímo popisu česko-rakouských přeshraničních vztahů. Specifika česko-rakouského Regionálního partnerství zevrubně zkoumá D. Moravcová (2004).

Každá ze zmíněných publikací se věnuje okrajově i otázce euroregionů, pro práci byla využita také jejich podrobnější charakteristika v publikaci V. Touška (2007). V české odborné literatuře dosud bohužel chybí publikace věnující se podrobnému popisu aktivit Euroregionu Silva Nortica.

5 ČESKO-RAKOUSKÁ HRANICE A POHRANIČÍ

5.1 POHRANIČÍ

Pohraničím je označováno periferní území s nižší frekvencí kontaktů s centry státu. Vyznačuje se přímou návazností na hraniční linii s přítomností hraničních přechodů a vytvářením přeshraničních vazeb a vztahů (Jeřábek, 2004). Vzhledem k vzdálenosti od státní hranice se za pohraničí považuje území v prostoru do 10 km od hraniční linie. Ve skutečnosti však obyvatelé vnímají pohraničí až do vzdálenosti 20–30 km od státní hranice (Zich, 2005a). Česko-rakouské pohraničí, stejně jako ostatní pohraniční úseky, bylo vnímáno jako periferní oblast na okraji zájmu. I přes rozvoj spolupráce a propustnosti hranic se statusu periferní oblasti zbavuje obtížně a pomalu.

Silnými stránkami česko-rakouského pohraničí je sousedství s vyspělým státem EU, přírodní, kulturní a historický potenciál. Slabými stránkami této oblasti je pak nízká zaměstnanost a využití zemědělství, nedostatečná dopravní obslužnost, špatná vzdělanostní struktura obyvatelstva, podprůměrný rozvoj průmyslu a nízká hustota zalidnění (Zich, 2005b).

5.2 STÁTNÍ HRANICE JAKO „BARIÉRA“

Obecně vzato je hranice dělicí čarou oddělující dvě jednotky, celky nebo jiné specifické území (regiony, fyzicko-geografické jednotky, administrativní jednotky, státní útvary apod.). Státní hranice je politickou hranicí, která vymezuje území státu a znamená přesné určení limit uplatnění práva státu na suverenitu. Není však pouze hraniční linií oddělující dva státy, ale tvoří také hranici mezi ekonomikami, kulturou, životním prostředím, dopravou, sídelním a správním uzpůsobením, dynamikou rozvoje obou států apod. Geograficky je možné členit hranice podle jejich významu a uzpůsobení. Nejsou tak rozlišovány hranice jen pouze na hranice umělé a přírodní, ale také podle jejich rozsahu na liniové a zonální, etnické a geometrické (Jeřábek, 1999). Každá hranice má svůj vývoj, který podléhá historickým a politickým aspektům států v čase.

5.2.1 Česko-rakouská státní hranice v oblasti Novobystřicka a Slavonicka

Státní hranice s kapitalistickým Rakouskem byla před rokem 1989 daleko více střežena, z důvodu zabránění nepovolenému přechodu státní hranice, než v oblasti při česko-polské či česko-saské hranici (Blaive, 2009). Česko-rakouská státní hranice byla

hranicí bariérového typu. Odlišné politické zřízení způsobovalo malou propustnost hranic a bránilo vytváření bližších kontaktů. Naproti tomu v regionech s otevřenou hranicí např. při česko-polské hranici existovala vyšší míra propustnosti, právě díky společnému politickému zřízení (Zich, 2005a).

Překročit státní hranici směrem do Rakouska bylo možné pouze s platnými cestovními doklady a výjezdními doložkami (Klub českého pohraničí, 2011). Do roku 1989 vedly podél hranice ostnaté dráhy, které měly zabránit volnému přechodu osob do zahraničí. Celé hraniční pásmo bylo v době socialismu střeženo pohraniční policií, která sídlila i na několika místech Novobystřicka a Slavonicka. Službu zde vykonával 3. prapor 15. brigády Pohraniční stráže sídlící v Nové Bystřici. Jednotlivé jeho oddíly se nacházely v Nové Bystřici, Slavonicích, Slavětíně, Starém Městě pod Landštejnem, Artoleči, Smrčné a v Novém Vojířově, každé příslušel určitý úsek hranice, který měly střežit.

Ve Slavonicích byla umístěna 18. rota 3. praporu pohraniční stráže, která měla na starosti 8 280 m hranice. Její bývalé sídlo, vzdálené 500 metrů od města na jedné straně a 500 metrů od hraniční linie na straně druhé, je dnes opuštěné a zchátralé. V Nové Bystřici sídlila 15. rota 3. praporu 15. brigády v areálu 600 metrů vzdáleného od centra města. Rota v Nové Bystřici měla na starosti 7 912 m státní hranice. V areálu dnes sídlí Policie ČR a výrobní firma (Klub českého pohraničí, 2011).

S pádem komunismu v roce 1989 bylo jasné, že činnost Pohraniční stráže se blíží ke svému konci. Ochranu hranice vykonávala do roku 1990, kdy také započalo odstraňování ostnatých drátů z hraničního pásma. Oficiálně byla Pohraniční stráž zrušena dne 27. 9. 1991, kdy vstoupil v platnost zákon o Federálním policejním sboru hradní policie. Pohraniční stráž byla nahrazena speciálními oddíly Cizinecké policie (Klub českého pohraničí, 2011).

V době komunistické ČSSR existoval v zájmovém území jediný hraniční přechod (Nová Bystřice). V roce 1991 byl na nově vybudované komunikaci ze Slavonic na Fratres otevřen druhý hraniční přechod Slavonice. Na hraničních přechodech sídlily oddíly Cizinecké policie. Na hraničním přechodu Slavonice–Fratres sídlil Referát cizinecké policie Slavonice a na hraničním přechodu Nová Bysřice–Grametten Referát cizinecké policie Nová Bystřice. Na obou hraničních přechodech sídlil také hraniční

celní úřad. Referát cizinecké policie měl na starosti pasovou kontrolu cestujících a oddíl hraničního celního úřadu cla a proclení zboží (Petr Švarc, ústní sdělení).

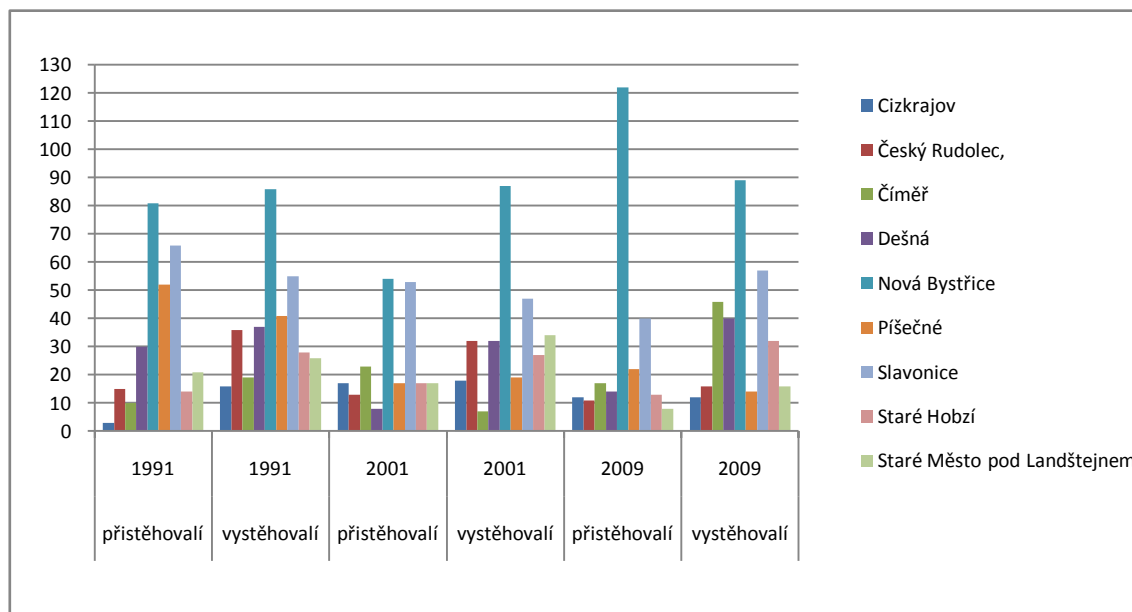
S novým politickým systémem došlo k značnému uvolnění režimu hranic a zjednodušení vycestování za hranice států (k vycestování byl nutný pouze platný cestovní pas). Toto uvolnění hranice mělo velký vliv na rozvoj ekonomiky, turistiky, služeb, pohostinství, investic zahraničních podnikatelů, kulturní spolupráce, dopravy, trhu práce, ekologie, družby, ale také kriminality a patologických jevů v oblasti příhraničních regionů (Zich, 2005a). S plánovaným vstupem ČR do EU bylo jasné, že integrace do EU přinese změny hraničního režimu a nové chápání hranic. Po vstupu ČR do EU v roce 2004 zanikly hraniční celní úřady a tím skončila celní kontrola na hranicích. Cizinecká policie setrvala na hraničních přechodech do 21. 12. 2007, kdy vstoupil v platnost Schengenský protokol. Česká republika se stala součástí Schengenského prostoru. Cizinecká policie pak opustila hraniční přechody k 31. 12. 2007. V rámci Schengenského prostoru byly zrušeny veškeré kontroly na hranicích a bylo povoleno překračovat státní hranice kdekoliv, pokud to není v rozporu s vnitrostátními právními předpisy. Dotčené mezinárodní smlouvy o hraničních přechodech, turistických stezkách apod., zůstaly v platnosti, ale nejsou prováděny. Vnitřní hranice je tak ponechána bez kontroly (Handlíř, 2008). Cizinecká policie přesunula kontroly na vnější okraj hranice, kde se snaží provádět kontroly cizinců¹ (Ministerstvo vnitra, 2006). Všem je však jasné, že s otevřenou státní hranicí bez kontrol se vytratil přehled o množství cizinců a zboží vstupujícího do našeho státu. Budovy hraničních přechodů jsou dnes prázdné. Město Nová Bystřice a Slavonice plánuje možné využití budov, ať k vytvoření bytových prostor či prostor pro podnikatelské záměry.

5.3 POHYB OBYVATELSTVA

Oblasti pohraničí se vyznačují menší hustotou zalidnění. Příčinou je mimo jiného i odsun německého obyvatelstva v roce 1945, v důsledku kterého zanikla mnohá sídla. V období socialismu se stát pokoušel tuto oblast dosídlit, díky tomu však byly narušeny jednotné sociálně-demografické a kulturní ukazatele. Na rozdíl od neúspěšného dosídlení byl úspěšný rozvoj druhého bydlení. V oblasti Novobystřicka

¹Síly Cizinecké policie byly v roce 2010 značně redukovány Ministerstvem vnitra. Na 700 pracovníků Cizinecké policie bylo přesunuto do jiných útvarů. Bývalých 7 obvodních ředitelství bylo zrušeno a nahrazeno 14 krajskými ředitelstvími. Zúžila se i agenda Cizinecké policie, na starosti má pouze ochranu vnější hranice. Agenda víz a cizinců byla převedena do působnosti Ministerstva vnitra.

a Slavonicka bylo k jeho rozvoji využito především malebné krajiny České Kanady a údolí řeky Dyje. Nízký počet obyvatel, tedy nízká hustota zalidnění však v pohraničí přetrvává. Stejně jako v jiných oblastech, tak i na Novobystřicku a Slavonicku docházelo od roku 1991 k poklesu počtu obyvatel, způsobeného hlavně migrací obyvatel (viz obrázek č. 2, tabulka č. 1). Tuto oblast opouštějí převážně mladí lidé, kteří zde nenacházejí uplatnění, čímž jsou odejít do větších center ve vnitrozemí (Zich, 2005b).

Obrázek č. 2: Graf vystěhovalých a přistěhovalých obyvatel obcí zájmového území (Český statistický úřad, 2011)

Tabulka č. 1: Přistěhovalí a vystěhovalí obyvatelé zájmového území v letech 1991, 2001 a 2009

obec	1991		2001		2009	
	přistěhovalí	vystěhovalí	přistěhovalí	vystěhovalí	přistěhovalí	vystěhovalí
Cizkrajov	3	16	17	18	12	12
Český Rudolec	15	36	13	32	11	16
Číměř	10	19	23	7	17	46
Dešná	30	37	8	32	14	40
Nová Bystřice	81	86	54	87	122	89
Písečné	52	41	17	19	22	14
Slavonice	66	55	53	47	40	57
Staré Hobzí	14	28	17	27	13	32
Staré M. pod Landštejnem	21	26	17	34	8	16
Celkem	292	344	219	303	259	322

Zdroj: Český statistický úřad, 2011

5.4 PŘESHraniČNÍ VZTAHY

Česko-rakouské vztahy obyvatel byly ovlivněny historickými událostmi. Po 1. a 2. světové válce byly vztahy k německy mluvícímu obyvatelstvu velmi chladné, dokonce přetrvávala jistá nesnášenlivost mezi jednotlivými národnostmi. Vztahům nijak nepřilepšilo ani násilné odsunutí německého obyvatelstva a uplatnění tzv. Benešových dekretů. S postupem času od světových válek se situace pomalu měnila. Většina obyvatel pochopila, že s časem se mění i lidé a že nová generace obyvatel německy mluvících zemí nemůže za činy svých předchůdců. S pádem „železné opony“ přišla možnost navštívit rakouskou stranu hranice. Lidé byli poháněni jistou zvědavostí. Obyvatelé českého pohraničí po návštěvě rakouské strany poznali, jak velký vliv měl socialismus na vývoj české oblasti pohraničí. Navázání dobrých vztahů s Rakouskem znamenalo posun ve vývoji pohraničí a jistou naději dosažení alespoň podobné životní úrovně jako v Rakousku. Přeshraniční vztahy mají komplexní vliv na všechny oblasti života obyvatel, ale také na chování a myšlení lidí (Zich, 2005b).

Nejintenzivněji se vyvíjela spolupráce a kontakty prostřednictvím vzájemných kulturních vztahů, tedy pořádáním kulturních akcí, výstav, festivalů, literárních pořadů, přednášek, koncertů aj. Jsou prostředkem výměny kulturních hodnot, které reprezentují a vytváří jistý obraz státu v zahraničí. Díky těmto akcím dochází k sblížení lidí a regionů, výměně kulturních hodnot, vzájemného porozumění, rozvoji přátelských sousedských vztahů, k sdílení společných demokratických a kulturních hodnot, k vytváření tradic a zvyků (Chytilová, 2004). Na rozvoji tohoto druhu spolupráce se podílejí jak samotní obyvatelé příhraničních regionů, tak hlavně školy, města, společenská a sportovní sdružení, organizace apod. Na spolupráci v oblasti Slavonicka se konkrétně podílí samotné Město Slavonice, Městské kulturní středisko, Slavonická renesanční společnost, Volba pro Slavonice, Inspirace Slavonice, Centre for the future, TJ Sokol Slavonice, ZŠ a MŠ Slavonice. V Nové Bystřici je to Město Nová Bystřice, ZŠ Nová Bystřice, TJ Nová Bystřice. Všechna tato sdružení jsou nedílnou součástí spolupráce. Svoji spolupráci nejčastěji spojují s aktivitou Impulsních center Slavonice a Nová Bystřice, která fungují pod záštitou Euroregionu Silva Nortica (ITC Slavonice Marie Habrová, ústní sdělení).

5.5 EKONOMIKA

Otevřením státní hranice po roce 1989 vznikla možnost navázání nových ekonomických zahraničních vztahů. V České republice probíhala v tomto období

transformace politického systému, hospodářství a ekonomiky. Státní podniky byly nešťastně privatizovány, což přivedlo mnohé z nich k likvidaci. Tento proces posílil integrační tendence, přímé zahraniční styky a zahraniční investice. Čeští podnikatelé mohli vstoupit na zahraniční rakouský trh a naopak Rakušané mohli začít podnikat v Čechách. České hospodářství a ekonomika muselo po transformaci politického systému přijmout mnohá opatření, aby bylo výhodné pro vznik nových tuzemských i zahraničních podnikatelských záměrů. I v oblasti ekonomiky existovaly mezi rakouským a českým pohraničím značné rozdíly. Transformující se ekonomika ČR nemohla z počátku konkurovat zemi s rozvinutou tržní ekonomikou, drahou pracovní silou a s vysokou životní úrovní, která v roce 1995 patřila k nejvyspělejším státům Evropy. K snížení těchto rozdílů napomohla atraktivita české ekonomiky, která se vyznačovala dlouholetou průmyslovou tradicí, kvalifikovanou pracovní silou a dobrou základnou výzkumných a vývojových center (Zich, 2005a). K zlepšení ekonomických vztahů došlo při vstupu ČR do EU a Schengenského prostoru. Zjednodušil se import i export, který byl dříve ošetřen dovozními kvótami.

5.5.1 Zemědělství a lesnictví

Oblast česko-rakouského pohraničí (i oblast Slavonicka a Novobystřicka) se díky nízké sídelní struktuře a velkým zalesněným plochám výrazně orientovalo na zemědělství a lesnictví. Stejně jako na celém území i v oblasti česko-rakouské hranice došlo k útlumu těchto dvou odvětví (Zich, 2005a). Nezájem českých obyvatel o zemědělské plochy urychlil vstup rakouských zemědělců, kteří si plochy pronajali a obhospodařují je. České lesnictví a těžba je velmi provázána s Rakouskem. Velké množství vytěženého dřeva je exportováno do Rakouska. To má totiž o 30–40% vyšší kapacitu na zpracování dřeva než vlastní těžby, a proto, aby udrželi v provozu dřevozpracující podniky, jsou ochotni zaplatit vyšší částky za dřevo z ČR (Zdeňka Besedová, ústní sdělení).

5.5.2 Průmysl

V českých pohraničních oblastech dominovala tradiční průmyslová výroba (oděvnictví, potravinářství, textilní výroba, zpracování dřeva aj.). Vlivem přílivu zahraničních ekonomik a levného zboží z východu tyto průmyslové podniky na výrobu spotřebního zboží většinou zanikly. I když má oblast pohraničí plochy na vznik nových

podniků, není vhodným místem pro rozvoj nového podnikání. Nové podniky se daleko lépe uchytí v blízkosti obslužných center (Zich, 2005b).

5.5.3 Služby

Pohraniční oblasti se nyní snaží orientovat především na rozvoj služeb. S otevřením hranice začali obyvatelé využívat služeb v regionech i za hranicemi státu. Rozvíjela se nákupní turistika a především cestovní ruch. Na počátku 90. let čeští občané často využívali přesyceného rakouského trhu pro nákup zboží, které u nás ještě nebylo dostupné. Koncem 90. let se trend nákupní turistiky obrátil a rakouští občané jezdili za nákupy do českého příhraničí, kde byly nižší ceny než v jejich domovině. Nákupní turistika je ovlivněna především kurzem eura vůči české koruně, výhodnost nákupů je tedy proměnlivá (Zich, 2005b).

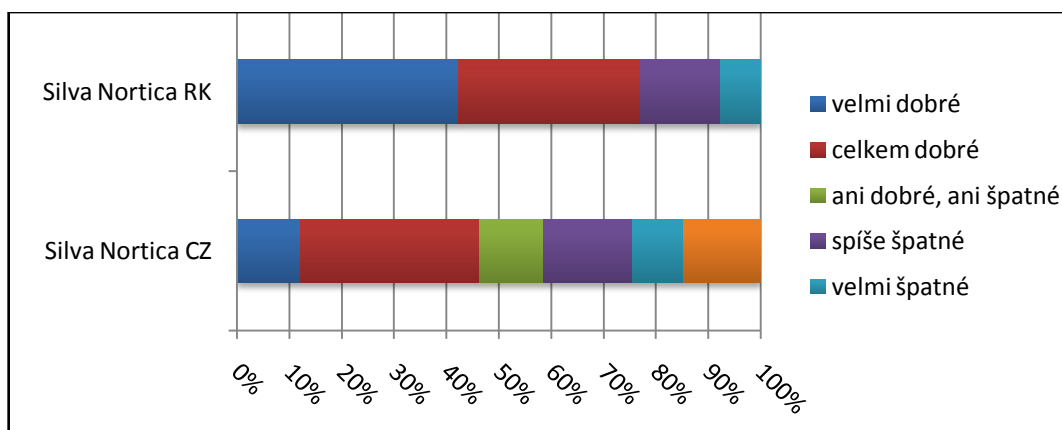
Samotná turistika je hlavní aktivitou rozvoje příhraničních regionů. Pro přilákání turistů do zemědělsky a průmyslově málo prosperujícího území se rozvíjejí různé aktivity. Zatraktivňují se historické památky a objekty regionů, budují se naučné a turistické stezky a trasy, centra s volnočasovými aktivitami aj. Pro Slavonicko a Novobystřicko je cestovní ruch nejvyšším zdrojem financí a rozvoje. Pro svoje přírodní a historické podmínky mohou nabídnout velké množství zajímavostí jako např. renesanční náměstí ve Savonicích, hrad Landštejn, Grazelovu stezku nebo různé cyklotrasy apod. (Chytilová, 2004).

5.6 VNÍMÁNÍ STÁTNÍ HRANICE

Zjištění uvedená v této části jsou výsledkem dotazníkového šetření, které bylo prováděno v obcích zájmového území Slavonicka a Novobystřicka a v rakouských okresech Gmünd a Waidhofen an der Thaya, celkem bylo vyplněno 240 dotazníků (150 na české a 90 na rakouské straně). Dotazníkové šetření se dotýká oblastí vnímání hranic a pohraničí, česko-rakouských vtahů, působení přeshraniční spolupráce na život v pohraničí, povědomí o česko-rakouské přeshraniční spolupráci. Tato kapitola nepopisuje veškeré odpovědi obsažené v dotazníkovém šetření, ale zaměřuje se pouze na otázky, které popisují charakter daného území. Pro názornější vyhodnocení dotazníku byly použity grafy. Kompletní dotazník je připojen v přílohouvé části č. 2 a 4, úplný přehled odpovědí v příloze č. 1 a 3.

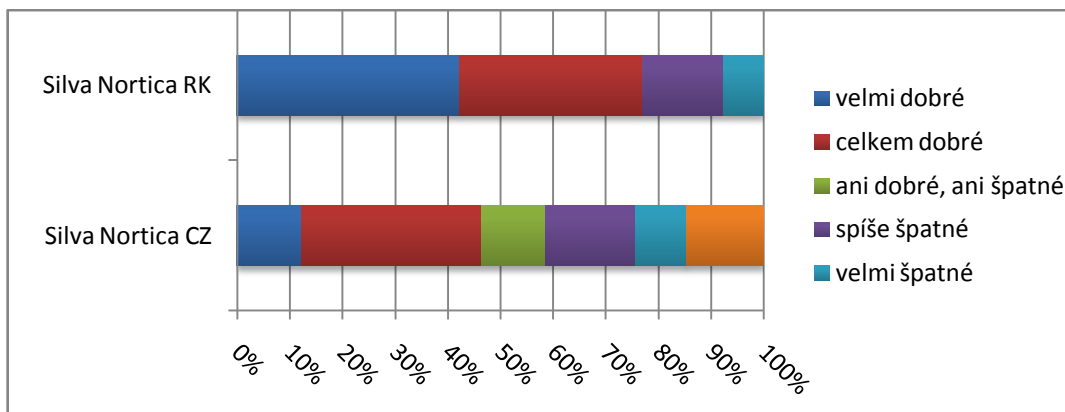
5.6.1 Česko-rakouské občanské vztahy

Na vnímání česko-rakouských občanských vztahů před rokem 1989 se dotazovala otázka č. 2 („Jak byste hodnotili česko-rakouské vztahy kolem roku 1989“). Hodnocení vztahů před rokem 1989 odpovídalo tehdejší situaci, tj. malé propustnosti hranic. Z dotazovaných odpovědělo 31,7 %, že neexistovaly vlastně žádné občanské česko-rakouské vztahy, jelikož neměly kde vzniknout. Část respondentů (41,5 %) nemohla situaci zhodnotit (vzhledem k věku, místu bydliště v té době). Velice malá část respondentů hodnotí vztahy jako velmi dobré (2,44 %), celkem dobré (14,51 %) a spíše špatné (4,88 %). Rakouská strana a její respondenti hodnotí situaci česko-rakouských vztahů kolem roku 1989 jednotněji. Přes 61,5 % respondentů uvedlo, že vztahy nebyly žádné. Objevili se i pozitivně smýšlející respondenti (13,2 %), kteří vztahy označovali za dobré. Negativně hodnotí česko-rakouské vztahy 15,4 % respondentů (viz obrázek č. 3).

Obrázek č. 3: Odpovědi na otázku č. 2

Otázka č. 1 („Jak lze hodnotit současné česko-rakouské vztahy“) poukázala na vnímání rakouského obyvatelstva v současnosti. Naprostá většina dotázaných vidí česko-rakouské vztahy jako dobré (19,51 % hodnotí jako velmi dobré, 60,98 % jako celkem dobré). Pouhé 2,44 % dotázaných vnímá česko-rakouské vztahy jako špatné, a 10 % jako nulové. Toto celkové pozitivní hodnocení je dokladem toho, že prakticky již vymizelo negativní vnímání německy mluvícího obyvatelstva. Rakušané na tuto otázku odpovídali jednoznačněji. Česko-rakouské vztahy jsou za dobré považovány 76,9 % respondentů. Část respondentů (13,5 %) si myslí, že nejsou ani dobré ani špatné. Situaci česko-rakouských vztahů nedokázalo posoudit na 9,6 % rakouských respondentů (viz obrázek č. 4).

Obrázek č. 4: Odpovědi na otázku č. 1

5.6.2 Charakter příhraničních kontaktů

Charakter příhraničních kontaktů je určen vztahem obyvatel českého regionu k obyvatelům rakouského příhraničí. Nejčastějšími kontakty respondentů byly z 33,3 % kontakty občanské, vznikající cestou za nákupem či turistikou. Nejméně se vyskytujícím typem kontaktu je příbuzenský kontakt (1,8 % respondentů). Dalšími zaznamenanými kontakty u respondentů byly kontakty přátelské (19,3 % respondentů), kontakty ekonomického charakteru (10,5 % respondentů), kontakty přes organizace (14,0 % respondentů).

S typem příhraničních kontaktů souvisí i charakter návštěvy v blízkém zahraničí. Nejčastějším typem návštěvy (38,9 % respondentů) byla poznávací turistika a skoro stejný počet respondentů (31,5 %) cestuje do Rakouska za nákupem. Nízký počet respondentů cestuje do Rakouska, aby navštívil své příbuzné či za prací, část Rakousko nenavštěvuje vůbec (11,1 % respondentů).

5.6.3 Vliv příhraničních kontaktů, vztahů, přílivu ekonomiky a spolupráce

Dobré příhraniční vztahy jsou podle 82,93 % respondentů základní podmínkou pro rozvoj a příliv ekonomických aktivit. Pouze 4,88 % respondentů nevidí žádný ekonomický význam příhraničních kontaktů. Zbylí respondenti nedokázali vztahy a jejich vliv na ekonomiku zhodnotit.

5.6.4 Ekonomický potenciál příhraničních oblastí

Po roce 1989 byly patrné ekonomické rozdíly mezi českým a rakouským pohraničím. Tyto rozdíly se podle vnímání 48,8 % respondentů snižují. Tendenci

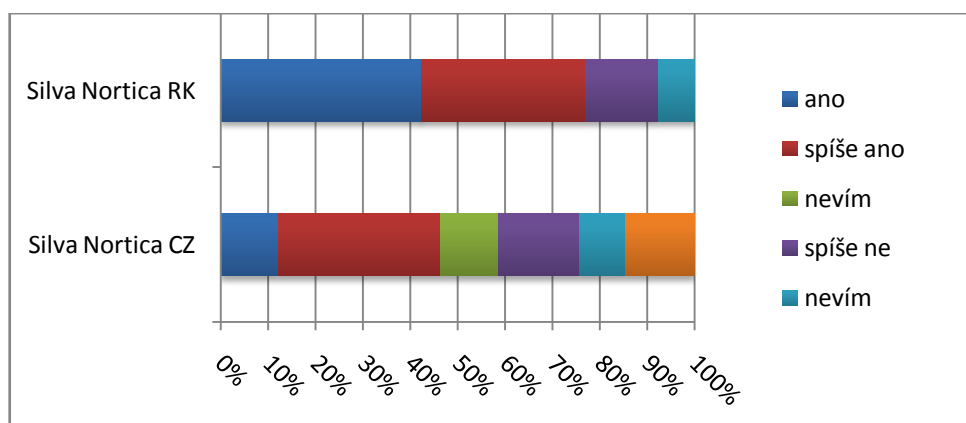
zvyšování těchto rozdílů vidí 27,7 % respondentů a ekonomickou situaci v době minulé a současnosti nedokázalo posoudit 9,76 % respondentů.

Na rakouské straně vnímají respondenti vývoj české ekonomiky velice pozitivně, jelikož naprostá většina (91,2 %) vnímá snižující se rozdíly mezi českou a rakouskou ekonomikou.

5.6.5 Česko-rakouské kulturní vztahy

Otázka č. 12 („Myslíte, že nástrojem zahraniční politiky jsou kulturní vztahy“). Většina respondentů odpovídala, že kulturní vztahy jsou nástrojem zahraniční politiky (73,2 % respondentů). Jako nástroje zahraniční politiky nebyly viděny pouze 7,32 % respondenty a 19,5 % respondentů nedokázalo interakci zhodnotit. Z výsledku vychází, že kulturní činnost v rámci kulturních vztahů pořádaná v oblasti zájmového území nevede pouze k zajištění kulturního života pro obyvatele dané oblasti, ale má vliv také na zahraniční politiku.

Rakušané vnímají také velkou intenzitu vlivu kulturních vztahů na politiku příhraničního rozvoje. Vysokou významnost kulturním vztahům přisuzuje 81,1 % dotázaných. Jako nástroj zahraniční politiky nevidí kulturní vztahy 11,3 % dotázaných a 7,6 % dotázaných vliv kulturních vztahů na zahraniční politiku nedokáže posoudit (viz obrázek č. 5).

Obrázek č. 5: Odpovědi na otázku č. 12

5.6.6 Kulturní akce sblížující příhraniční oblasti

Kulturní akce, při kterých se sblížují příhraniční regiony, jsou respondenty ve velké míře vnímány pozitivně (85,37 % respondentů). Je tedy správné vynaložení

většího úsilí na neustálé pořádání kulturních akcí, které sblíží regiony přes hranici a dávají možnost vzájemného poznání a spolupráce. Respondenti žijící v oblasti Slavonicka uváděli nejčastěji tyto kulturní akce působící na sblížení příhraničních oblastí: jarmark, městské slavnosti, koncerty hudebních těles, mše, poutě, sportovní a společenské akce. Na Novobystřicku respondenti za hlavní kulturní akce označili: městské slavnosti, poutě, setkání rodáků a starousedlíků, koncerty hudebních těles, sportovní akce, „jahodobraní“ a slavnosti adventu.

5.6.7 Vliv turismu na rozvoj podnikání, obchodu a služeb

Vnímání role turismu v zájmovém území byla potvrzena i dotazníkovým šetřením. Naprostá většina respondentů (89,8 %) potvrzuje výraznou roli turismu na rozvoj oblastí podnikání, obchodu a služeb. Pouze nepatrná část obyvatel odpověděla negativně (9,76 %) či nemohla vliv turismu posoudit (2,44 %).

Turismus má na rozvoj rakouského podnikání, obchodu a služeb vliv u 60,8 % dotázaných. Žádný vliv na turismus nepocítuje 8,3 % dotázaných a 30,9 % dotázaných tuto otázku nedokázalo zodpovědět.

5.6.8 Charakter turismu v zájmovém území

V otázce č. 28 („Jaký je charakter turistiky ve vaší obci“) se respondenti rozhodovali mezi dvěma typy turistiky, mezi nákupní a poznávací. Respondenti si z 69,3 % myslí, že charakter turistiky v jejich oblasti je poznávací. Oblast zájmového území je však ovlivněna nákupní turistikou občanů z blízkého rakouského pohraničí, což potvrdilo na 30,7 % respondentů. Nákupní turistikou je víc ovlivněno Slavonicko než Novobystřicko. Rakušané v českém pohraničí nakupují nejčastěji užitkové zboží a navštěvují místní restaurace. Toto tvrzení je usouzeno na základě rozhovorů s místními podnikateli.

Převládajícím typem turismu v Rakousku je poznávací turistika. Takto odpovědělo na 69,2 % dotázaných. Nákupní turistika je v současné době omezená a pouze 7,9 % dotázaných vidí potenciál oblasti v nákupní turistice.

5.6.9 Schengenský prostor

Úplné otevření státních hranic bez kontrol na hranicích je vnímáno 78,7 % respondenty pozitivně. Negativně je Schengenský prostor aplikovaný i v ČR chápán

15,7 % respondentů. Situaci nedokázalo zhodnotit 5,4 % respondentů. Pozitivní vnímání je dáno hlavně díky přejezdu státní hranice bez kontrol a čekání.

5.6.10 Hraniční kontroly a otevřenost hraničního prostoru

Vnímání otevřenosti a propustnosti hranice spojené se Schengenským prostorem bylo další otázkou č. 12 („Je pro vás a zájmy vaší obce lepší státní hranice úplně otevřené bez kontrol nebo částečně otevřená s hraničními kontrolami“). Pro státní hranice plně otevřenou bez hraničních kontrol se rozhodlo 45,3 % dotázaných. Státní hranici s částečnými hraničními kontrolami by byla lepším řešením pro 32,9 % dotázaných. Na 21,8 % dotázaných typ hranice nedokázalo posoudit.

6 PŘESHraniČNÍ SPOLUPRÁCE

Do roku 1989 patřila řada oblastí při hranicích tehdejšího Československa k periferním oblastem státu. Perifernost v některých oblastech byla zesílena neexistencí přeshraniční spolupráce, která pro oblasti znamenala a znamená velkou možnost zlepšení (Peková, Zapletalová, 2005).

Výrazným mezníkem pro rozvoj spolupráce byl rok 1989, pád „železné opony“. Z uzavřeného prostoru se otevřením hranic stal prostor, kde docházelo k novým setkáním, spolupráci a integrační komunikaci. Začaly se navazovat nové vazby, vztahy. Transformace našeho státu po roce 1989 znamenala změny, jak v oblasti politiky, ekonomiky, tak společenského uzpůsobení. Po vzoru Evropy začala vznikat regionální sdružení, která navazovala spolupráci s obdobnými sdruženími na druhé straně hranic. Zpočátku byla přeshraniční spolupráce založena na systému soukromého práva (nadace, sdružení). Tyto instituce uzavíraly dohody o přeshraniční spolupráci². Již na počátku 90. let 20. Století vznikla myšlenka přeshraniční spolupráce na bázi euroregionů. Zpočátku byly euroregiony především nesprávně pochopeny, jako snaha o oslabení moci a práv center, tudíž nebyly podporovány vládou ani politickými představiteli (Peková, Zapletalová, 2005).

Většina evropských kapitalistických zemí byla již v 90. letech 20. století součástí Evropské unie. Evropská unie poskytovala a poskytuje svým členům finanční podpory z fondů EU na rozvoj státu. Pro podporu nečlenských států byly zřízeny Komise EU programy INTERREG a PHARE. Do těchto programů byla Česká republika a její pohraničí zapojeno v roce 1995. Od roku 1995 se díky programům INTERREG A PHARE uskutečnilo velké množství aktivit a projektů v českém pohraničí. Subjekty z počátku nedokázaly dostatečně čerpat finance z EU. Potýkaly se s problémy organizace, jazykovou bariérou a neuzpůsobením obecních úřadů. V této situaci byly nápomocny vznikající euroregiony, které na tuto činnost byly uzpůsobeny (Balej, Jeřábek, 2003). Do roku 2004 ČR čerpala finance z evropských programů jako nečlenská země. Se vstupem ČR do EU v roce 2004 se rozšířilo množství programů a fondů, z kterých ČR začala čerpat finance jako ostatní členské země. Spolupráce nebyla tak založena pouze na příhraničních kontaktech (Chytilová, 2004).

² Vznikaly asociace na úrovni obcí za účelem poradenství, veřejnoprávní dohody mezi subjekty, veřejnoprávní zájmové svazy. Pokud tato spolupráce byla založena na veřejnoprávním základě, zpravidla byla zahrnuta v řízení programů a projektů INTERREG (Peková, Zapletalová, 2005).

Přeshraniční spolupráce a činnost je koordinována Ministerstvem zahraničí a Ministerstvem pro místní rozvoj. Tato dvě ministerstva se podílí na správném chodu a rozvoji přeshraniční spolupráce. Pro efektivnější a intenzivnější spolupráci se na přeshraniční spolupráci nepodílí pouze stát, ale také nižší složky na regionální a lokální úrovni (Chytilová, 2004).

6.1 ČESKO-RAKOUSKÁ PŘESHraniČNÍ SPOLUPRÁCE

Přeshraniční spolupráce s Rakouskem není záležitostí pouze současné doby. Dohody o přeshraniční spolupráci existovaly a vznikaly již před rokem 1989. Tehdejší Československá socialistická republika a Rakousko např. uzavřely v roce 1977 ve Vídni dohodu o spolupráci v oblasti kultury, školství a vědy. V roce 1987 byla navázána spolupráce v rámci Rámcového programu spolupráce mezi Dolním Rakouskem a Jihomoravským krajem zaměřující se na oblast vědy, výzkumu, výchovy, sportu a kultury. Třetí dohoda uzavřená ve Vídni roku 1988 se týkala zřízení a činnosti Kulturního a informačního střediska Československé socialistické republiky ve Vídni a Rakouského kulturního institutu v Praze (Chytilová, 2004).

6.1.1 Česko-rakouská spolupráce v období let 1989–1994

S pádem „železné opony“ a otevřením hranic v roce 1989 došlo k výraznému zintenzivnění spolupráce. Přeshraniční spolupráce probíhala v několika rovinách: na úrovni obcí, regionů a států. Na úrovni obcí spolupracují obce s navazováním kontaktů mezi obcemi, spolky, kulturními a školskými institucemi. Spolupráce regionů byla s postupem doby zastoupena vznikem euroregionů či výborů pro přeshraniční spolupráci. Nejvyšší úroveň zastupovala spolupráce mezistátní (Chytilová, 2003). Formování hospodářské spolupráce bylo organizováno regionálními či státními institucemi. Rozvoji česko-rakouského příhraničí pomohla aktivita bavorské příhraniční oblasti k Česku. V této oblasti na regionální úrovni vznikl v roce 1993 i euroregion Bayerischer Wald–Šumava–Mühlviertel, který je prvním euroregionem na česko-rakouské hranici. V roce 1992 podepsalo Rakousko a Česká republika Dohodu o spolupráci. Ve svých počátcích se přeshraniční spolupráce zaměřovala především na výstavbu a zlepšení přeshraniční infrastruktury, územní plánování, regionální politiku, na obnovu obcí a hraničních přechodů, zachování a zlepšení stavu životního prostředí, spolupráci při katastrofách a v tematických okruzích sportu, kultury, vzdělání,

zdravotnictví, hospodářství, kultury, cestovního ruchu a energetiky (Balej, Jeřábek, 2003).

6.1.2 Česko-rakouská spolupráce v období let 1995–1999

Vstup Rakouska v roce 1995 do Evropské unie měl přímý vliv nejen na samotné Rakousko, ale i na příhraniční oblasti České republiky. Tím, že se Rakousko stalo členem EU, nabylo možnosti čerpání financí z Evropských fondů. Finance pro příhraniční rozvoj a aktivity tak mohlo čerpat z programu INTERREG (Balej, Jeřábek, 2003). Ve stejném roce (1995) získala Česká republika přístup k financím EU na podporu příhraniční spolupráce v rámci programu PHARE CBC.

Evropská unie tak byla hlavním impulsem a finančním motorem v rámci česko-rakouských vztahů a spolupráce. V rámci financování z EU byl roce 1997 zřízen druhý česko-rakouský Euroregion Weinviertel–Pomoraví–Záhorie (Chytilová, 2004).

6.1.3 Česko-rakouská spolupráce v období let 2000–2004

Česko-rakouské vztahy na úrovni státní byly v období 2000–2002 velmi chladné kvůli problematice Temelína a tzv. Benešových dekretů (Balej, Jeřábek, 2003). Rakousko těmto kauzám přikládalo tak velký význam, že váhalo podpořit vstup ČR do EU. Rakušané byli přesvědčeni, že jaderná energetika se neslučuje s principy a prioritami udržitelného rozvoje EU. Při řešení obou záležitostí nepomohlo ani fórum pro česko-rakouský dialog, a tak se jejich projednávání přesunulo z úrovně mezistátní na úroveň evropskou. Pro vyřešení byli Komisí a orgány Evropského parlamentu přizváni znalci. Ti provoz Temelína a Benešovy dekrety neuznali jako neslučitelné s členstvím ČR v EU (Chytilová, 2004).

Rakousko se snažilo navázat spolupráci se středoevropskými státy, které jsou jeho sousedy, nejen geografickými, ale i kulturními ³. Na setkání ministrů zahraničí ve Vídni 12. 1. 2001 zdůraznila rakouská strana důležitost a význam mezinárodních vztahů mezi Rakouskem a středoevropskými státy mezi které patřila i Česká republika. V rámci rakouského projektu Strategické partnerství byla v únoru 2001 nabídnuta spolupráce nejen České republice, ale také Maďarsku, Slovensku, Slovinsku a Polsku. Partnerství mělo do jisté míry nahradit Visegradskou čtyřku. Tyto státy pak partnerství oficiálně

³ Státy střední Evropy (Česká republika, Slovensko, Slovinsko, Maďarsko, Polsko) procházely od roku 1989 obdobím transformace. Evropská unie zaměřená na vytvoření Evropy bez hranic viděla v budoucnu nutné navázání těchto států na Západní Evropu.

založily 6. 6. 2001 ve Vídni na schůzce ministrů všech partnerských zemí. Změnil se i název partnerství ze Strategického na Regionální partnerství (Moravcová, 2004). Na poli Regionálního partnerství, této iniciativy, se diskutovalo o vzájemných problémech, vysvětlovala se jednotlivá stanoviska a řešení a hlavně se spolupracovalo na společném rozvoji. Spolupráce byla rozvíjena s ohledem na dosavadní společné tradice, „společnou kulturní provázanost“, podobnou velikost a geografický prostor (Chytilová, 2003).

Cílem projektu partnerství bylo zintenzivnění sousedské politiky a spolupráce v oblastech vzdělání, infrastruktury, kultury, životního prostředí a vybudování důvěrných přátelských vztahů v období 2001–2004, tedy v období, než středoevropské země vstoupí v roce 2004 do EU. V rámci Regionálního partnerství se nevytvořily žádné nové struktury organizačního nebo institucionálního zakotvení, ale podporována byla konkrétní spolupráce přes jednotlivé struktury na jednotlivých stranách (Moravcová, 2004). V rámci Regionálního partnerství v roce 2001 vznikla „Platforma kultury“. Platforma pracovala na vybudování důvěrných vztahů mezi zúčastněnými zeměmi před vstupem do EU a na vytvoření společných společenských zájmů po vstupu do EU. Státy společně koordinovaly společenské a kulturní aktivity v rámci dostupných financí (Cihelková, 2003). K přeshraniční spolupráci v oblasti Jihočeského kraje, tedy i oblasti Slavonicka a Novobystřicka, přispělo vytvoření Euroregionu Silva Nortica v roce 2002 (viz kapitola 6.3).

6.1.4 Česko-rakouská spolupráce v období po roce 2004

Se vstupem středoevropských zemí vč. České republiky do EU (dne 1. 5. 2004) započalo nové období příhraniční spolupráce. Česká republika jako členská země EU mohla začít plně využívat všech programů EU. V rámci Regionálního partnerství byly definovány zájmy vnitřních evropských témat společného postupu při hájení nově přistupujících států do EU, spolupráce v evropsko-politických otázkách, otázky společné zahraniční a bezpečnostní politiky (Das Aussenministerium, 1998). K zvýšení integrace a vytvoření Evropy bez hranic přispěl vstup ČR v roce 2007 do Schengenského prostoru, kdy došlo k úplnému uvolnění přechodu státní hranice bez hraničních kontrol. Přeshraniční spolupráce a komunikace s rakouskými centry se tak ještě více zjednodušila a provázala (Chytilová, 2004).

6.2 PROGRAMY EVROPSKÉ UNIE

Evropská unie v rámci svých programů a fondů EU přispívá k rozvoji států a svobodné Evropy. Česká republika se do programu EU zapojila jako žadatel v roce 1995. Období čerpání financí z programů EU bylo rozděleno na 3 programová období: předvstupní období 1995–2003, období 2004–2006, období 2007–2013.

Implementační agenturou programů EU byla a je CRR. Centrum pro regionální rozvoj je příspěvkovou organizací Ministerstva pro místní rozvoj. Svoji činností implementačního, kontrolního a zprostředkujícího subjektu zajišťuje aktivity zaměřené na dotační programy EU pro ČR. Zaměřuje se také na podporu regionálního rozvoje, regionálního informačního systému a činnost Euro Info Centra (Pekovová, 2009a).

Pro velké množství programů se v jednotlivých obdobích budou podrobně popisovat pouze projekty s vazbou na oblast na Slavonicka a Novobystřicka.

6.2.1 Předvstupní programové období

Česká republika byla zapojena do programů EU v roce 1995. Od tohoto roku využívala ČR v předvstupním období programy EU. Předvstupní období bylo ukončeno v roce 2003. ČR v předvstupním období využívala programů PHARE, ISPA a SAPAR. Programy a celé programové období bylo zaměřené na přípravu ČR na vstup do EU a na vytvoření podmínek k co nejrychlejšímu a nejefektivnějšímu čerpání prostředků ze Strukturálních fondů EU po vstupu do EU (Pekovová, 2009b). Jednotlivé projekty zaměřené na Slavonicko a Novobystřicko v předvstupním období (viz příloha č. 5).

6.2.1.1 Program PHARE

Program Phare se zaměřil na přípravu institucí veřejné správy do EU. Věnoval se přípravě podmínek pro vstup do EU a čerpáním prostředků ze strukturálních fondů EU v jednotlivých regionech. Nejprve se činnost zaměřila na nejpostiženější regiony Severozápad, Střední Morava a Moravskoslezsko, v období 2002–2003 se pak činnost rozšířila na celé území ČR (Pekovová, 2009b).

Objem získaných prostředků ČR se v 90. letech pohyboval mezi 60-70 mil eur ročně. V roce 2002 již ČR získala 103,8 mil eur a v roce 2003 se hodnota zvýšila na 114,18 mil. eur. Z programu Phare za dobu jeho aktivity ČR získala celkem 1,034 mld. eur (Pekovová, 2009b).

Program Phare se dělí na 3 programové celky:

6.2.1.1.1 Národní program PHARE

Národní program Phare posiloval regionální a národní instituce, při přípravě na převzetí legislativy EU po vstupu do EU a také připravoval ČR na účast v programech EU. Projekty programu podporovaly hospodářskou a sociální soudržnost v jednotlivých regionech ČR. Čerpání financí bylo potvrzeno uzavřením finančních memorand, dohod mezi EU a ČR o financování projektů programu a ukončení realizace programu. Finanční prostředky byly rozdělovány mezi Grantová schémata a Velké Investiční projekty⁴, z kterých byly financovány jednotlivé projekty (Pekovová, 2009c).

Národní program Phare byl rozdělen na jednotlivé programy, podle časového období:

- *Národní program PHARE 2000*
- *Národní program PHARE 2001*
- *Národní program PHARE 2003 část I*
- *Národní program PHARE 2003 část II*

6.2.1.1.2 Programy přeshraniční spolupráce (CBC PHARE)

Programu Phare využívala ČR v období 1994–2004. Program se zaměřoval na podporu příhraniční spolupráce se sousedními státy Německem, Rakouskem a Polskem v příhraničních regionech ČR. Hlavním cílem programu bylo potlačení vlivu hranice na život obyvatel, prohloubení vzájemné spolupráce a vytvoření srovnatelných podmínek pro další rozvoj regionů při státní hranici. Programy se zabývaly infrastrukturní projekty (rozvoj dopravní sítě v příhraničních regionech a ochrana životní prostředí). Stejně jako u programu Phare byly v rámci finančního memoranda stanoveny cíle programu a finanční prostředky na příslušné období. Finance byly rozděleny do Velkých investičních projektů, Společného fondu malých projektů a grantových schémat. V období působnosti programu 1994–2004 bylo na program vyčleněno 220 mil. eur pro ČR (Pekovová, 2009d).

- *PHARE CBC 2000*

⁴ Grantová schémata podporují menší projekty v regionech zaměřené na rozvoj a rekonstrukci turistické infrastruktury a nepřímou podporu podnikatelské infrastruktury. Velké investiční projekty se zaměřují především na dopravu, technickou infrastrukturu, životní prostředí a vodní hospodářství.

Program byl realizován v období 2000–2002. Projekty byly financovány v rámci Velkých investičních projektů a Společných fondů malých projektů (Pekovová, 2009d).

- ***PHARE CBC 2001***

Program byl realizován v období 2001–2003. Projekty byly financovány v rámci Velkých investičních projektů a Společných fondů malých projektů (Pekovová, 2009d).

- ***PHARE CBC 2002***

Program realizován v období 2002–2004. Vedle Velkých investičních projektů a Společného fondu malých projektů byla pomoc poskytnuta z grantových schémat. Pro česko-rakouskou spolupráci bylo nastaveno grantové schéma dopravní infrastruktury v česko-rakouském příhraničním regionu (Pekovová, 2009d).

- ***PHARE CBC 2003***

Program v působnosti v letech 2003–2005. Realizace projektů probíhala v rámci velkými investičními projektů, Společným fondem malých projektů a také formou grantových schémat. Pro česko-rakouskou spolupráci byly nastaveny Grantové schéma pro udržitelný rozvoj a ochranu životního prostředí v česko-rakouském příhraničním regionu a Grantové schéma pro rozvoj přeshraničních sítí a lidských zdrojů v česko-rakouském příhraničním regionu (Pekovová, 2009d).

6.2.2 Programové období 2004–2006

Česká republika v roce 2004 vstoupila do Evropské unie. Evropská unie měla stanovené programové období 2000–2006, do kterého se Česká republika po vstupu do EU zapojila. Členství v EU umožnilo ČR čerpat finančních prostředků ze strukturálních fondů EU. V rámci stanovených cílů 1, 2 a 3 bylo v tomto období realizování programy financované ze strukturálních fondů a alokací zhruba 80 mld. Kč (Pekovová, 2009e). Programové období se Česká republika zapojila do programu Operační program Cíle 1, Operační program cíle 2 a 3, Interreg III, ESPON, EQUAL, Program INTERACT, URBACT Přehled projektů souvisejících se zájmovými oblastmi Slavonicka a Novobystřicka v příloze č. 6.

Strukturní fondy

Strukturní fondy (viz tabulka č. 2) jsou fondy zaměřené na snižování rozdílů v úrovni rozvoje různých regionů a snižování zaostalosti s důrazem na hospodářskou a sociální soudržnost EU. Z prostředků strukturálních fondů jsou financovány operační programy a iniciativy EU. Jsou tedy hlavním fiskálním nástrojem (Fondy Evropské unie, 1999a).

Tabulka č. 2: Strukturní fondy EU využívané ČR

fond	rok vzniku	oblast a účel financování
Evropský fond regionálního rozvoje (ERDF)	1975	Objemem financí největší fond Rozvoj a strukturální změny zaostávajících regionů Podpora a hospodářské a sociální konverze regionů
Evropský sociální fond (ESF)	1960	Sociální politika a zaměstnanost
Evropský orientační a záruční fond pro zemědělství (EAGGF)	1962	Rozvoj venkova
Finanční nástroj pro podporu rybolovu (FIFG)	1994	Rozvoj přímořských regionů a rybářského odvětví
Fond soudržnosti (CF)	1993	Doplňkový fond velké investiční projekty v oblasti životního prostředí a infrastruktury

Zdroj: Fondy Evropské unie, 1999

6.2.2.1 Operační program Cíle 1

V rámci Cíle 1 byly stanoveny Operační programy na podporu a růst regionů s hrubým domácím produktem na obyvatele pod 75 % průměru EU. Vznikly operační programy *sektorové* (OP Infrastruktura, OP průmysl a podnikání, OP Rozvoj lidských zdrojů, OP Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství) a jeden *regionální* (SROP-Společný regionální operační program⁵). Operační programy byly realizovány ve všech krajích ČR kromě Prahy. Financovány byly ze strukturálních fondů. V období 2004–2006 bylo na Cíl 1 vyčleněno 1454,30 mil. eur (Fondy Evropské unie, 1999a).

⁵ Operační program vytvořený ČR na podporu krajů a obcí při čerpání financí ze strukturálních fondů. Operačního programu je využíváno od 3. 5. 2004 a jeho cílem je dosáhnout vyváženého rozvoje. Ze společného regionálního operačního programu jsou podporovány aktivity Regionální podpory

6.2.2.2 INTERREG III

Program je zaměřený na rozvoj regionu. Má několik iniciativ a je financován z Evropských fondů regionálního rozvoje. V rámci Interreg III působily tři programy s odlišným zaměřením. Z fondů EU byla na iniciativu Interreg III vyčleněno 60,9 mil eur (Pekovová, 2009f).

6.2.2.2.1 INTERREG III A (2004–2006)

Program INTERREG byl pokračující aktivitou programu PHARE CBC. Program INTERREG byl tedy stejně jako PHARE zaměřen na menší projekty s dopadem na příhraniční oblast. Procesem aktivit projektů bylo sblížení lidí, dopad na oblast a spolupráce nejen při přípravách projektů. České pohraničí se v rámci programu INTERREG dělilo na 5 samostatných operačních programů: česko-polské příhraničí, česko-rakouské příhraničí, česko-saské příhraničí, česko-bavorské příhraničí, česko-slovenské příhraničí. Operační činnost byla zajištěna Centrem pro regionální rozvoj, které má v každém regionu svou pobočku. Centrum pro regionální rozvoj plnilo komunikační, propagační kontrolní funkci projektů a programu. Financování projektů v rámci programu INTERREG III A bylo založeno na principu adicionality. Projekty byly současně financovány ze strukturálních fondů a z českých veřejných zdrojů (ERDF, státní rozpočet, rozpočet krajů a obcí). Na program Interreg III A bylo z financí programu Interreg III vyčleněno 80 %, tedy částka kolem 48,8 mil. eur. Na česko-rakouské příhraničí pak bylo vynaloženo 11,0 mil. eur (Pekovová, 2009f).

6.2.2.2.2 INTERREG III B CADSES

Program založen na nadnárodní spolupráci zemí Evropy. Evropa byla rozdělena do 13 území. Největším bylo území CADSES. CADSES sdružuje středoevropské, jaderské, podunajské a jihovýchodní evropské území. Cílem bylo rozvinout spolupráci mezi ústředními, regionálními a místními orgány směřující k integraci Evropy. V dalším období jako OP Nadnárodní spolupráce (Pekovová, 2009g).

6.2.2.2.3 INTERREG III C

Program je založen na projektovém partnerství mezi městy, regiony a jinými subjekty činnými v městském a regionálním rozvoji. Cíle programu byly zaměřeny na zlepšení efektivnosti podnikání, regionální rozvoj infrastruktury, rozvoj lidských zdrojů

v regionech, rozvoj cestovního ruchu. Program byl rozdělen do 4 geografických zón – Severní, Východní, Jižní a Západní zóna. V dalším období jak OP Mezuregionální spolupráce (Pekovová, 2009h).

6.2.3 Programové období 2007–2013

Programové období započaté v roce 2007 je stále aktivním programovým obdobím. V tomto programové období budou projekty realizovány do roku 2013, kdy bude programové období ukončeno. Programy tohoto období jsou zaměřené na všechny oblasti rozvoje jak v rámci ČR tak EU (Pekovová, 2009i). K dispozici financování byly programy: Programy Cíle 3 Evropské územní spolupráce, ESPON 2013, URBACT II, Tematické operační programy, Regionální operační programy. Dosud realizované projekty v období 2007–2013 v oblasti Slavonicka a Novobystřicka v příloze č. 7.

6.2.3.1 Programy Cíle 3 Evropské územní spolupráce

Program je zaměřen na posilování přeshraniční, meziregionální a nadnárodní spolupráce prostřednictvím společných místních a regionálních iniciativ. Navazuje na Iniciativu Interreg. V tomto období jsou realizovány z Evropského fondu pro regionální rozvoj (Pekovová, 2009i).

6.2.3.1.1 OP Přeshraniční spolupráce

Podpora přeshraniční spolupráce na hranicích ČR se sousedním státem. Vymezen program na přeshraniční spolupráce ČR–Bavorsko, ČR–Polsko, ČR–Rakousko, ČR–Sasko, ČR–Slovensko (Pekovová, 2009j).

6.2.3.1.2 OP program ČR-Rakousko

Určeno pro české kraje Jihočeský, Jihomoravský a Vysočina, z rakouské strany jde o regiony Waldviertel, Weinviertel, WienerUmlandNordteil, Mühlviertel a město Vídeň se realizuje v zájmech svých prioritních os. Podporuje socioekonomický rozvoj (cestovní ruch a transfer know-how, regionální dostupnost a udržitelný rozvoj a technickou pomoc při realizaci programu. Program realizuje samotné projekty ve výši nad 20 000 eur z financí ERDF a v rámci Fondu malých projektů jsou realizovány malé neinvestiční a investiční projekty s dotací z ERDF do 20 000 eur. Fondy malých projektů jsou spravovány euroregiony na česko-rakouské hranici (viz příloha č. 8). Na

OP program ČR–Rakousko bylo vyčleněno 107435 393, pro českou stranu 69,12 mil. eur (Pekovová, 2009j).

6.2.3.1.3 OP Mezuregionální spolupráce (Interreg IV C)

Interreg IV C je navazujícím programem na program Interreg III C z období 2004–2006. Financován Evropských fondů pro regionální rozvoj. Upřednostňuje výměnu a přenos zkušeností a zjištění společného rozvoje nástroje a přístupů, povede k zlepšení účinnosti politiky regionálního rozvoje (Pekovová, 2009k). Je vyčleněno 321,32 mil. eur (Fondy Evropské unie, 1999e).

6.2.3.1.4 OP Nadnárodní spolupráce

OP Nadnárodní spolupráce je navazujícím programem na INTERREG III B z období 2004–2006. Česká republika společně s Rakouskem, Polskem, východní částí Německa, Maďarskem, Slovinskem, Slovenskem, severní částí Itálie, a z nečlenských zemí s částí Ukrajiny, do zóny Střední Evropa. Programy podporují společné projekty minimálně tří partnerských států, financované z Evropského fondu regionálního rozvoje. Pro ČR vyčleněno 37,46 mil. eur (Fondy evropské unie, 1999b).

6.2.3.2 Tematické operační programy

V období 2007–2013 bylo připraveno 8 tematických operačních programů. Programy jsou tematicky zaměřeny na celé území ČR s výjimkou Prahy a jsou financované z fondů Evropské unie (Fondy evropské unie, 1999c). Řeší tato témata:

- OP Doprava
- OP Životní prostředí
- OP Podnikání a inovace
- OP Výzkum a vývoj pro inovace
- OP Lidské zdroje a zaměstnanost
- OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost
- Integrovaný operační program
- OP Technická pomoc

6.2.3.3 Regionální operační programy

V rámci Regionálního operačního programu bylo připraveno celkem 7 regionálních operačních programů. Regiony byly stanoveny na základě členění NUTS II : Střední Čechy, Jihozápad, Severovýchod, Střední Morava, Jihovýchod, Moravskoslezsko, Severozápad.

Několik tematických oblastí na zvýšení konkurenceschopnosti regionů, urychlení rozvoje, zvýšení atraktivity regionů pro investory. Zaměřují se na oblasti rozvoje území, podnikání, cestovního ruchu. Jednotlivé regionální operační programy jsou řízeny Regionální radou jednotlivých regionů (Fondy Evropské unie, 1999d).

6.3 EUROREGION

První euroregiony se začaly vznikat v 50. letech v oblastech, kde byly přítomny národnostní menšiny hovořící jiným jazykem (Evropská komise, 2007). Nejstarším euroregion se nachází na hranicích Beneluxu a Německa. Ratifikací Evropské rámcové úmluvy o přeshraniční spolupráci z Madridu 1980 se začaly v 90. letech 20. století, po pádu „železné opony“ dynamickému rozvíjet a zakládat euroregiony na vnitřních hranicích EU⁶ (Toušek, 2007).

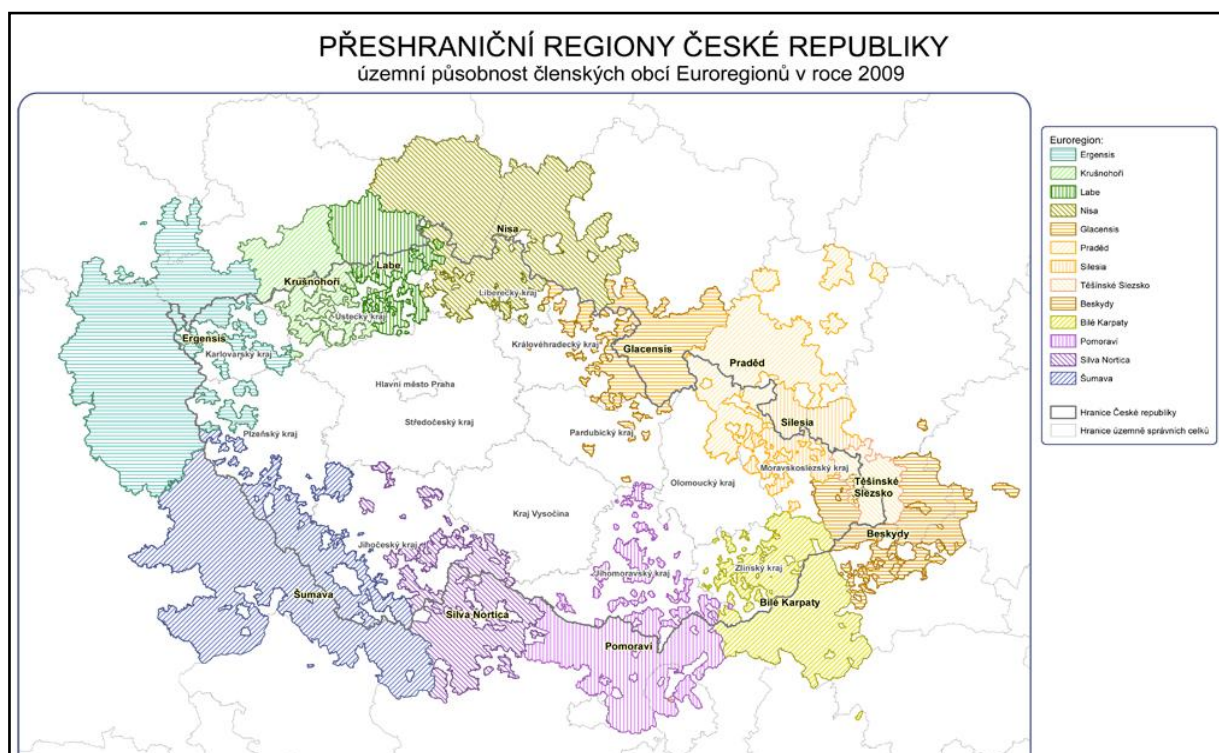
Euroregion je nadnárodním typem svazku či sdružení krajů, měst, obcí a právnických osob, které dobrovolně spolupracují na vzniklé struktuře (Evropská komise, 2007). Sdružují spolu přímo sousedící státy na opačných stranách hranic, státy musí být alespoň dva. Vznikají tak euroregiony dvoustranné či trojstranné. Území euroregionů nejsou z pravidla souvislého charakteru, některé z nich jsou kompaktnější, jiné spíše ostrůvkovité (Baile, Jeřábek, 2004). V rámci euroregion se nevytváří nové úrovně veřejné správy. Euroregiony jsou postaveny na setkávání existujících orgánů i se zástupci soukromého sektoru. Disponují však svojí administrativou, stálými strukturami oddělených od členů a má vlastní rozhodovací mechanismy (Toušek, 2007).

Společnými silami regiony na obou stranách hranice řeší konkrétní problémy vázané na periferní postavení příhraničních oblastí. Snaží se tak odstraňovat nerovnosti mezi sebou, které by mohly bránit dalšímu rozvoji. Spolupráce euroregionu zasahuje do všech oblastí života v euroregionu, jak do kulturní, sociální, hospodářské a infrastrukturní oblasti (Vláda České republiky, 2008).

⁶ ČR podepsala Evropskou rámcovou úmluvu ve Štrasburku dne 24. 6. 1998. Svoji planost nabyla k 21. 3. 2000.

Cílem euroregionů je vytvoření volného pohybu za prací, modernizace infrastruktury, podpora zavádění environmentálních projektů a vzdělávání s cílem překonání jazykových bariér. Pro celkovou stabilitu euroregionu však cíle zasahují daleko více oblastí, jako zlepšení mezilidských vtaů a oblast integrace do EU, oblasti cestovního ruchu, životního prostředí, kultury, ekonomiky, hospodářství aj. (Toušek, 2007). Euroregion své cíle uskutečňuje pomocí projektů financovaných z fondů EU, jelikož úspěšné projekty jsou hnacím motorem rozvoje regionů (Evropská komise).

Euroregiony se zaměřují na rozvoj regionů pomocí projektů. Na projektech se podílí od samého počátku. Rozhodují o tom, jaké projekty budou schváleny a financovány. Poskytují poradenství a podílí se na jejich přípravě až po realizaci. Nad projekty vykonává funkci správce a administrátora fondu tvořeného financemi EU (Vláda České republiky, 2008). Regionální programy nejsou jediné, na kterých se euroregion podílí, jejich činnost můžeme nalézt i v národních a mezinárodních programech. Pracují na přípravě a tvorbě společenských, kulturních a sportovních akcí konaných na území euroregionu. Na těchto akcích spolupracují společně s obyvateli euroregionu, kteří se ve velké míře angažují a společně podporují kulturní výměnu a cestovní ruch (Evropská komise, 2007). Přehled euroregionů popisuje obrázek č. 6 a tabulka č. 3.

Obrázek č. 6: Mapa euroregionů ČR (Regionální informační servis, 2009)

Tabulka č. 3: Euroregiony České republiky

Název euroregionu	Rok vzniku	Charakter spolupráce
Nisa-Neisse-Nysa	1991	trilaterální (Česko–Německo–Polsko)
Krušnohoří-Erzgebirge	1992	bilaterální (Česko–Německo)
Egrensis	1993	bilaterální (Česko–Německo)
Labe-Elbe	1993	bilaterální (Česko–Německo)
Šumava-Bayerischer Wald-Mühlviertel	1993	trilaterální (Česko–Německo–Rakousko)
Glacensis	1996	bilaterální (Česko–Polsko)
Pradęd-Pradziad	1997	bilaterální (Česko–Polsko)
Silesia	1998	bilaterální (Česko–Polsko)
Těšínské Slezsko-Śląsk Cieszyński	1998	bilaterální (Česko–Polsko)
Pomoraví-Zahorie-Weinviertel	1999	trilaterální (Česko–Slovensko–Rakousko)
Beskydy-Beskidy	2000	trilaterální (Česko–Polsko–Slovensko)
Bílé Karpaty-Biele Karpaty	2000	bilaterální (Česko–Slovensko)
Silva Nortica	2002	bilaterální (Česko–Rakousko)

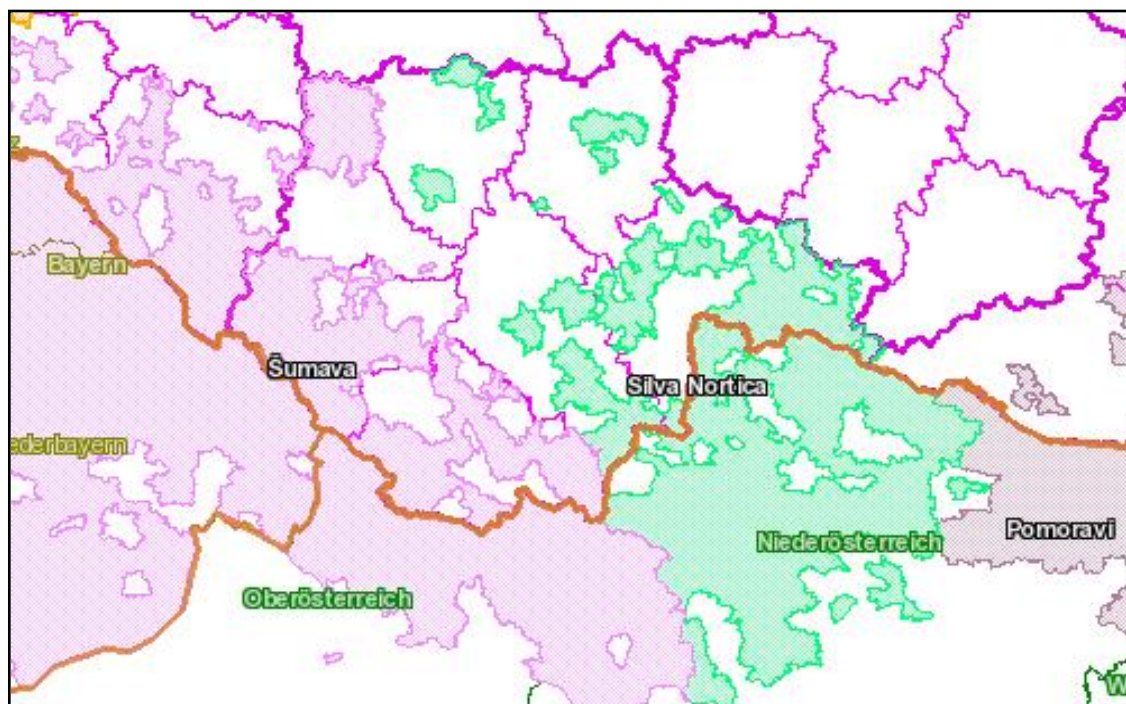
Zdroj: Euroskop.cz, 2008

6.3.1 Euroregion Silva Nortica

6.3.1.1 Založení Euroregionu Silva Nortica

První myšlenky a diskuze o vzniku dolnorakousko-české regionu sahá až do roku 1999. Iniciátorem podnětů byl Waldviertel Management, který jednal s jihočeskými přednosty okresů. Později byly do diskuze zapojeny také tehdy nově vzniklá Regionální rozvojové agentury v Jindřichově Hradci a v Českých Budějovicích, se kterými byla 13. 4. 2000 podepsána Dohoda o spolupráci mezi regiony. Se vznikem dohody se iniciativa na vznik společného Euroregionu zintenzivnila, zesílil se aktivní přístup a velkým přičiněním Svazu měst a obcí Jihočeského kraje (SMIJK). Euroregion vznikl dohodou mezi českou a rakouskou stranou. Česká část euroregionu byla zastoupena sdružením právnických osob jihočeská Silva Nortica. Jihočeská Silva Nortica byla založena 16. 5. 2002. Rakouská část byla zastoupena sdružením EU Plattform Pro Waldviertel, která byla založena 22. 2. 1995. Slavnostní zahájení vzniku Euroregionu Silva Nortica proběhlo 28. 5. 2002 v hospodářském parku Gmünd/České Velenice.

Zakládající dohoda z 28. 5. 2002 stanovuje, že ERSN je dobrovolným zájmovým pracovním společenstvím. Uzavřením této dohody se nevytvořila právnická osoba. Všechny záležitosti a aktivity ERSN v rámci dohody podléhají platným právním normám příslušného státu. Vymezena byla i práva členů, kteří s dohodou vyjadřují svoji vůli odsouhlasit navzájem své záměry s přeshraniční působností. Také se zavazují účinně prosazovat dosažení cílů Euroregionu a podporovat přeshraniční regionální spolupráci a rozvoj (Euroregion Silva Nortica, 2002a).

Obrázek č. 7: Mapa Euroregionu Silva Nortica (Regionální informační systém, 2010)

6.3.1.2 Obecné informace o ERSN

Euroregion Silva Nortica (nadále zkratka ERSN) je jedním z tří euroregionů při státní hranici s Rakouskem (viz obrázek č. 7). Sousedními euroregiony jsou na západě Euroregionem Šumava a na východě Euroregionem Pomoraví. ERSN se rozprostírá kolem 145 km dlouhé hranice Jihočeského kraje a Dolního Rakouska. Euroregion se skládá ze dvou regionů, české a rakouské strany.

Česká strana je zastoupena Jihočeskou Silvou Nortiou. Území české části má rozlohu 6035 km² a k 31. 12. 2009 mělo 267,1⁷ tisíc obyvatel. Euroregion je koncentrován na české straně v Jihočeském kraji a jeho okresech České Budějovice, Jindřichův Hradec, Písek a Tábor. Česká členská základna je tvořena 39 obcemi a 6 dalšími právníckými osobami (Euroregion Silva Nortica, 2010a).

Rakouské území je menší rozlohou i počtem obyvatel a působí zde Europaplattform pro Waldviertel. Rozloha rakouské části činí 4604 km² a počet obyvatel k 1. 1. 2010 byl 125,5 tisíc⁶. Na rakouské straně je ERSN alokovan v regionu Waldviertel a jeho okresech Zwettl, Krems, Gmünd, Waidhofen an der Thaya, Horn. Rakouskými členy ERSN je 81 měst a obcí Dolního Rakouska (Euroregion Silva Nortica, 2010a).

Český a rakouský region euroregionu se vyznačuje společnými charakteristikami, jako je převažující orientace na zemědělství a především cestovní ruch. Společným znakem jsou i přírodní podmínky obou regionů. Česká i rakouská část ERSN je pokryta velkými lesními plochami, s kterými je spojen i znak⁸ a název Euroregionu. Název ERSN pochází z latinského označení pro severní les – silva nortica.

Regiony ERSN kooperují i s dalšími regiony na české a rakouské straně. Region Jižních Čech vytvořil partnerství s Horním Rakouskem (existující důležitý dopravní tah na Linec). Region Waldviertel kooperuje naopak s krajem Vysočina, okresem Znojmo a Jihomoravským krajem (Euroregion Silva Nortica, 2010a).

Euroregion je financován z příspěvků členů, vkladů členů a z vlastní činnosti. Zásadní pro chod jsou také získané granty z Dispozičních fondů, jehož je Sdružení správcem (Cetkovský). Finance pro své projekty získává z fondů EU. Získáváním těchto financí napomáhá členství v AGEG.

6.3.1.3 Organizační struktura ERSN

Organizační struktura euroregionu vychází ze Základající dohody Euroregionu Silva Nortica z 28. 5. 2002. Dohodu pro vznik euroregionu podepsali zástupci Europaplattform pro Waldviertel a Jihočeské Silva Nortica.

⁷ Údaj počtu obyvatelstva českých členských obcí k 31. 12. 2009 z Českého statistického úřadu, údaje o obyvatelstvu k 1. 1. 2010 z Statistics Austria.

⁸ Symbol stromu a vody s 9 hvězdičkami symbolizuje spojení Waldviertelu a Jižních Čech. Počet 9 hvězdiček značí 9 okresů = 5 waldviertelských a 4 jihočeské v ERSN.

6.3.1.3.1 Generální shromáždění

Nejvyšší orgánem Euroregionu Silva Nortica je Generální shromáždění. Generální shromáždění se sestává z max. 26 zástupců s hlasovacím právem za každý stát. Každý stát je tedy reprezentován v orgánu Generálního shromáždění 13 zástupci obcí, 1 zástupcem Fondu malých projektů, 1 zástupcem z oblasti regionálního rozvoje, vedoucím příslušného sekretariátu a vedoucími odborných pracovních skupin, kterých může být max. 10. Zástupci generálního shromáždění jsou voleni v rámci příslušného státu, tedy jak na české tak rakouské straně.

Generální shromáždění v rámci své působnosti má na starosti volbu předsedu a místopředsedu ze svého středu; potvrzuje dosazení či odvolání vedoucího sekretariátu, odborných pracovních skupin a usnází se na pracovních programech. Zasedání Generálního shromáždění probíhají dle potřeby, ale minimálně jedenkrát do roka. Konání zasedání může být veřejné, pokud se na tomto rozhodnutí Generální shromáždění usnese a tato forma bude ve veřejném zájmu. Je orgánem usnásějícím a může měnit jednací řád. Informace o činnosti a aktivitách poskytuje výbor a sekretariát (Euroregion Silva Nortica, 2002b).

6.3.1.3.2 Výbor

ERSN je reprezentována výborem ERSN. Výbor ERSN je složen z českého a rakouského předsedy generálního shromáždění, jejich zástupců a z vedoucích českého a rakouského sekretariátu. Výbor ERSN nejen reprezentuje, ale také řídí práci sekretariátu a společně se sekretariátem je výbor ERSN odpovědný za koordinaci přeshraniční spolupráce a projektů. Jednání výboru ERSN se koná minimálně 2x do roka a může být i veřejné Euroregion Silva Nortica, 2002b).

6.3.1.3.3 Sekretariáty ERSN

Každý stát má vlastní sekretariát, který je součástí příslušné regionální rozvojové agentury. Na půdě sekretariátu působí vedoucí sekretariátu a jemu příslušní spolupracovníci. Vedoucí je navrhován předsedou generálního shromáždění a potvrzen generálním shromážděním. Oba sekretariáty jsou zodpovědné za věcné vyřizování úkolů a vedení správy ERSN. Uskutečňují ustanovení generálního shromáždění, při vedení agendy. Zároveň jsou odpovědné za prezentaci navenek, sestavování a provádění pracovního programu ERSN, koordinaci vlastních aktivit se sekretariátem

partnera, provádění společných informativních setkání a jiných příhraničních akcí, přípravu jednání generálního shromáždění i výboru ERSN. Sekretariáty spolupracují a jsou odpovědné za koordinaci práce odborných pracovních skupin. Sekretariáty podléhají generálnímu shromáždění i výboru ERSN (Euroregion Silva Nortica, 2002b).

6.3.1.3.4 Odborné pracovní skupiny

Odborné pracovní skupiny Euroregionu jsou jednotlivě tematicky zaměřeny. Pracovní skupiny řeší odborné otázky v rámci činnosti Euroregionu. Každá pracovní skupina je zastoupena vedoucím, který má hlasovací právo v generálním shromáždění. Vedoucí sekretariátu navrhuje vedoucího Pracovních skupin, který je schválen generální radou. Činnost pracovních skupin je zaměřena na infrastrukturu a dopravu; cestovní ruch; podporu a rozvoj podnikání; zemědělství; lesnictví; rybářství a rozvoj venkova; životní prostředí; lidské zdroje a trh práce; partnerství měst a euroregionů. Pracovní skupiny zastupují členy v aktivitách spolupráce, projektech, ve správních a politických orgánech Jihočeského kraje a Dolního Rakouska, ve výborech a komisích národních programů ČR a Rakouska, EU programu Phare CBC, INTEREG (Euroregion Silva Nortica, 2002b).

6.3.1.3.5 Organizační struktura Jihočeské SilvyNorticy

Česká strana ERSN Jihočeská Silva Nortica je organizována a řízena Předsednictvem JčSN a valnou hromadou JčSN. Předsednictvo Jihočeské Silvy Norticy je tvořeno členy z okresů Jindřichův Hradec, České Budějovice, Písek, Tábor. Nejvyšším orgánem Jihočeské Silvy Norticy je Valná hromada JčSN. Je tvořena všemi členy sdružení a rozhoduje o hlavních směrech a oblastech činnosti sdružení. Rozhoduje o přijetí, vyloučení členů, schvaluje pravidla finančního hospodaření, změnu a doplnění stanov, jednacího řádu smírčí komise, přiznává status čestných spolupracovníků sdružení a zároveň ho může odejmout, určuje výši členských příspěvků, rozpouští a likviduje sdružení, rozhoduje o přijetí projektů, rozpočtu sdružení, schválení výsledků hospodaření sdružení. Volí předsedu, místopředsedu, předsednictva, smírčí komise a revizory účtů. Zasedání se koná minimálně jednou do roka (Jihočeská Silva Nortica, 2002).

6.3.1.4 Strategie a cíle ERSN

Základní priority přeshraniční spolupráce euroregionu dle Silvy Norticy, 1999 tkví v těchto bodech (Silva Nortica, 2010a):

- **Trvale udržitelný rozvoj příhraničí** – zejména rozvinutá, spojující infrastruktura; podpora zemědělství a údržby krajiny; ochrana životního prostředí; rozvoj cestovního ruchu; kvalita života občanské společnosti
- **Cesta** – společné struktury a strategie rozvoje, kvalitní projekty, využívání programů EU
- **Cíl** – rozvinutý euroregion, dobré sousedství, spokojení občané, všestranná spolupráce, odstranění hranic a rozdílů mezi regiony (K naplnění cílů jsou využívány jednak prostředky z vlastních zdrojů, které jsou tvořeny).

Hlavní cíle strategie jsou (Silva Nortica, 2007):

- euregio je společný, dynamický hospodářský & životní prostor na mezinárodní ose Praha – České Budějovice – Waldviertel – Vídeň
- euregio je strategická platforma spolupráce
- euregio je funkcionální propojení managementů regionů Waldviertel a Jižní Čechy

Dílejší cíle strategie jsou (Silva Nortica, 2007):

- optimální čerpání a využití Evropských grantových programů
- realizace stěžejních projektů v jednotlivých akčních oblastech
- optimální integrace všech regionálních složek do meziregionální spolupráce
- implementace spolupráce mezi regiony do všech oblastí regionálního managementu
- výstavba partnerské sítě euroregionů
- naplňování pracovního programu uzavřeného mezi spolkovou zemí Dolní Rakousko a Jihočeským krajem (popř. krajem Vysočina)

6.3.1.4.1 Strategie a cíle v jednotlivých programových obdobích

Euroregion Silva Nortica si od svého založení 2002 stanovil jednotlivé cíle a strategie. Podstata cílů a strategií ERSN zůstává stejná s rozdílem stanovení nových

priorit v jednotlivých funkčních obdobích. Cíl Reprezentace regionu a Koordinace přeshraniční spolupráce jsou platné po celou dobu existence Euroregionu. První programové období probíhalo v letech 2003–2004, následovalo období 2004–2006. V současnosti ERSN pracuje v programovém období 2007–2013. Cíle a úkoly pracovního programu pro jednotlivá finanční období se mírně liší, ale v základních směrech činnosti se navzájem prolínají. Hlavní koordinační práce náleží sekretariátům, za realizaci pracovního programu jsou odpovědné všechny složky euroregionu.

6.3.1.4.1.1 Programové období 2003–2004

Strategie byla zaměřena na (viz tabulka č. 4) (Euroregion SilvaNortica, 2002c):

Tabulka č. 4: Cíle stanovené ERSN v programovém období 2003–2004

	Cíl	Zájmy
2003–2004	Reprezentace regionu	Zastoupení zájmů ERSN u správních a politických orgánů obou států Zastoupení ERSN na mezinárodní úrovni v AGEG Zastoupení při rozdělování finančních prostředků z národních a EU programů
	Výměna informací	Podání informací obyvatelstvu prostřednictvím informační letáků, regionálních medií, internetových stránek Informace o aktuálním dění prostřednictvím tzv. Informačních listů Vzájemná informovanost – hlavní úkol jednání Sekretariátu a Výboru
	Strategie rozvoje a programy EU	Strategické dokumenty základem vypracování analýz silných a slabých stránek a stanovení priorit ERSN pro další období Důraz na výstavbě infrastruktury, zvýšení propustnosti hranic, zlepšení dopravního spojení (silnice, železnice, telematika) Zapojení regionálních strategií Podpora návrhů projektů v projektovém plánování naplňující priority ERSN Důraz na strategické potřeby rozvoje ERSN při přípravě nových programů EU
	Výstavba struktury	Návaznost rozvojových záměrů Dolního Rakouska a Jihočeského kraje Ustanovení pracovních skupin napojených na významné aktéry regionálního rozvoje Zakládání impulsních center na bázi mikroregionů v příhraničních oblastech, které organizují a koordinují lokální spolupráci s příhraničními partnery Vzájemná spolupráce širších oblastí, regionu jižní Čechy a Waldviertel, probíhá přes sekretariáty ERSN

Zdroj: Euroregion Silva Nortica, 2002c

Tabulka č. 4 Cíle stanovené ERSN v programovém období 2003–2004

Koordinace přeshraniční spolupráce	<p>Koordinace ve třech úrovních:</p> <p>Společenské – prostřednictvím osobních kontaktů, vznik nových partnerství, nápadů a projektových záměrů (školy, spolky, zájemci o přeshraniční spolupráci)</p> <p>Odborné – finanční a poradenská podpora podaných projektů vhodných pro rozvoj ERSN, výstavby informační platformy všech projektů</p> <p>Organizační – každá organizační složka ERSN (GS, Výbor, Sekretariát, GIZ, PS) koordinuje příslušné aktivity a činnosti na své úrovni a odbornosti</p>
---	---

Zdroj: Euroregion Silva Nortica, 2002c

6.3.1.4.1.2 Programové období 2004–2006

Strategie byla zaměřena na (viz tabulka č. 5) (Euroregion Silva Nortica, 2004):

Tabulka č. 5 Cíle stanovené ERSN ve funkčním období 2004–2006

2004–2006	cíl	Zájem
	Reprezentace regionu	Tento cíl zůstává po dobu existence euroregionu stejný
	Koordinace přeshraniční spolupráce	Tento cíl zůstává po dobu existence euroregionu stejný
	Výměna informací	<p>Rozšíření na každou úroveň organizační struktury euroregionu (sekretariáty, pracovní skupiny, Výbor a Generální shromáždění)</p> <p>Usilování o provázanost s aktivitami impulsních center</p> <p>Těžiště informovanosti přesunuto z informační platformy (letáky, infolisty ad) na práci s veřejností</p> <p>Prezentace ERSN v médiích (ORF, ČT, noviny, regionální média apod.)</p> <p>Informovanost na základě konferencí konaných minimálně 2x do roka</p>
	Strategie rozvoje euroregionu	<p>Důraz na spolupráci s regiony Šumava/Böhmerwald/Mühlviertel (prosazení společných zájmů a projektů v národních a evropských strukturách)</p> <p>Důraz na kvalitní projekty (podněcování, poradenství, sledování a vyhodnocení přínosu regionálních projektů se strategií rozvoje ERSN)</p> <p>Zajištění souladu strategie euroregionu s územními plány rozvoje (zohlednění územních plánů a koncepcí rozvoje Jihočeského kraje a Dolního Rakouska, základem odborné činnosti pracovních skupin)</p>
Dostavba struktury euroregionu	<p>Vymezení pozice ERSN vůči ostatním aktérům přeshraničního regionálního rozvoje</p> <p>Zaměření sekretariátů na spolupráci s impulsními centry</p> <p>Propojení impulsních center a pracovních skupin.</p>	

Zdroj: Euroregion Silva Nortica, 2004

6.3.1.4.1.3 Programové období 2007–2013

Na finanční období 2007–2013 stanovil ERSN tyto tematické oblasti⁹:

- Plánování a infrastruktura,
- Hospodářská centra a zaměstnanost,
- Život v regionu.

V rámci těchto oblastí vytváření pracovní skupiny projekty, které jsou nadále financovány z národních a EU programů (viz tabulka č. 6) (SilvaNortica, 2007).

Strategie v období 2007 – 2013 se zaměřuje na (SilvaNortica, 2007):

- oslovení spolupracujících partnerů na území ERSN (jižní Čechy, Waldviertel), Euroregionu Šumava (jižní Čechy, Mühlviertel, Bavorský les) a kraje Vysočina
- udržení tradičních hodnot takto vymezeného středoevropského regionu, spočívající zejména v souladu života v hospodářských centrech a na venkově
- využití nového EU programového 2007–2013 pro rozvoj ERSN i takto vymezeného středoevropského regionu

Tabulka č. 6 Akční tematické oblasti rozvoje v období 2007–2013

	cíl	Zájem
2007 – 2013	Plánování a infrastruktura¹⁰	Nadregionální plánování – strategické koncepty rozvoje musí odpovídat požadavkům země, kraje, okresů, měst a obcí. Regionální dosažitelnost – veřejná osobní doprava, dopravní infrastruktura, logistika a telekomunikace Regionální rozvoj, územní plán – meziregionální otázky územního plánu, trvale udržitelný regionální rozvoj Ochrana před katastrofami – pomoc při katastrofách, prevence proti rizikům (protipovodňová opatření), informační a výstražné systémy, bezpečnostní složky (policie, hasiči, záchranná služba ETA) Obce a města – partnerství měst, kooperace obcí, výměna zkušeností

Zdroj: SilvaNortica, 2007

⁹ Zapojení partnerů by se mělo rovnat jejich úrovni, tedy spoluprácekraj x spolková země, okres x okres, obec x obec. Uvědomění si rozdílné velikosti regionu Jižních Čech a Dolního Rakouska a jednotlivých úrovní je předpokladem pro úspěšnou přeshraniční spolupráci.

¹⁰ PLÁNOVÁNÍ A INFRASTRUKTURA - Aktivní schvalování nadregionálního plánování, řešení společných územních a infrastrukturních problémů, optimální integrace rozdílných jednacích a správních úrovní, otevřená informační a komunikační kultura

Tabulka č. 6 Akční tematické oblasti rozvoje v období 2007 - 2013

	<p>Hospodářská centra a zaměstnanost 11</p>	<p>Cestovní ruch nabídka využití volného času – rozvinutí nabídky, společné produkty, marketingová opatření, lázeňství, wellness, golf Zaměstnanost a lidské zdroje - trh práce, nové služby, systém vzdělávání a zvyšování kvalifikace, vzdělávací zařízení uplatnění mladých odborníků Místní rozvoj a infrastruktura odpovídající potřebám hospodářských podniků – hlavní osy usidlování hospodářských podniků, marketing nabídky bydlení, mezinárodní marketing, infrastruktura odpovídající požadavkům provozovatelů. Podnikání, obchod a řemeslo – proniknutí na trh, kooperační potenciály marketing Zemědělství, životní prostředí a energie – kooperační možnosti, alternativní využití energie, obnovitelné zdroje energie, ochrana přírodních zdrojů, zachování přírody a krajiny</p>
	<p>Život v regionu 12</p>	<p>Děti a škola – partnerství jako základní princip budoucího soužití, rozvoj lidských zdrojů Sportovní zařízení a zařízení trávení volného času – přehled a využití nabídky, marketing Jazyk a komunikace – jazyková ofenziva, místní noviny, rádia, publikace, využití internetu pro práci s veřejností a motivaci regionálních partnerů</p>

Zdroj: SilvaNortica, 2007

6.3.1.5 Členské subjekty ERSN

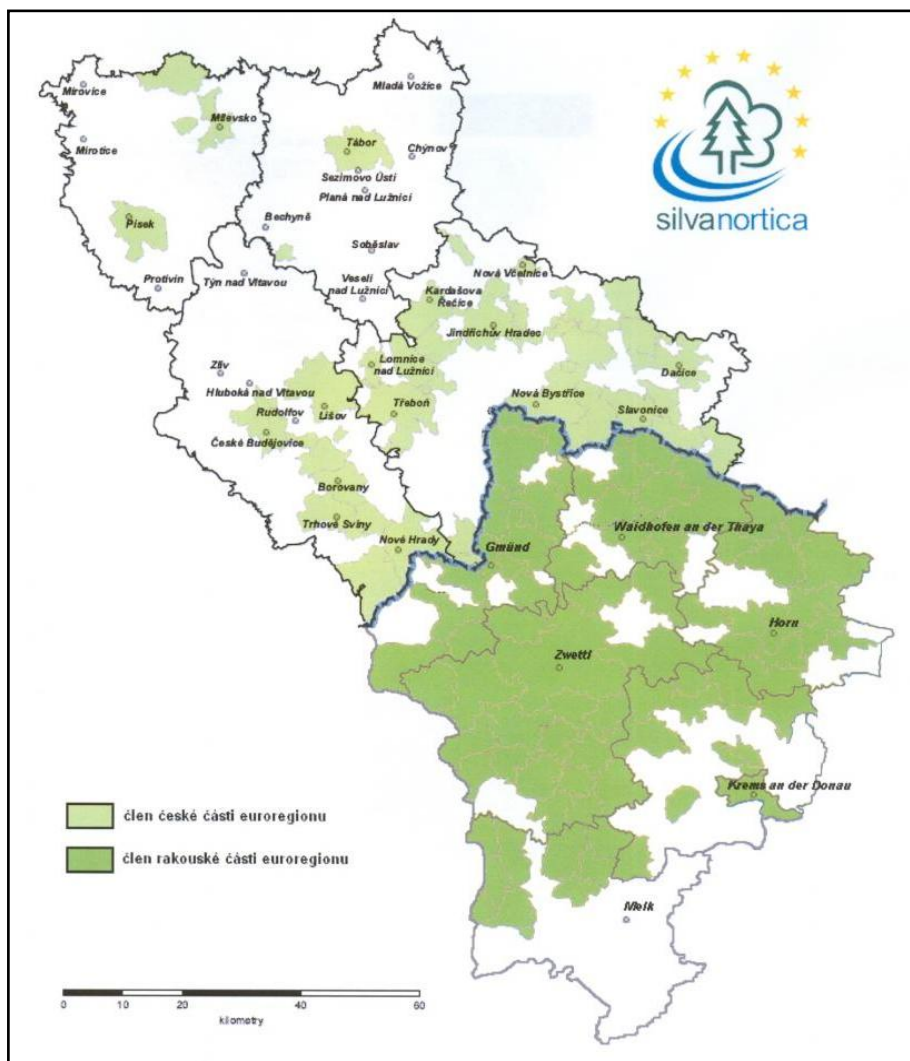
Na základě Zakládající dohody z roku 2002 se členství na rakouském území řídí stanovami Europaplattform Pro Waldviertel a na českém území stanovami sdružení Jihočeská Silva Nortica.

Stanovy Jihočeské Silvy Norticy vznikly v roce 2003. Členy se mohou stát města, obce a další právnické osoby, které mají své sídlo v okresech Jindřichův Hradec, České Budějovice, Písek, Tábor (viz obrázek č. 8). Subjekty musí splňovat podmínky stanov a hlavně sdílet činnost sdružení (viz příloha, č. 9). Zavazují se chránit zájmy sdružení,

¹¹HOSPODÁŘSKÁ CENTRA A ZAMĚSTNANOST - Lepší využití hospodářských prostorů a lidských potenciál, vyrovnaný rozvoj hospodářských center podporující zaměstnanost obyvatel, zachování tradičních hodnot venkova v souladu s ochranou přírody a krajiny.

¹² ŽIVOT V REGIONU -Impulzy a motivace pro spolupráci ve všech oblastech života obyvatel, otevřená práce s veřejností.

podporovat jeho činnost, dodržovat jeho stanovy a respektovat rozhodnutí jeho orgánů. Jsou povinni podílet se na financování. Členové platí členské příspěvky, které jsou stanoveny ze schůze valné hromady 16. 5. 2002 na základě jednotlivých kritérií z (viz tabulka 7). O přijetí nových členů a vyloučení rozhoduje valná hromada. Nový člen musí při vstupu složit spolku roční členský příspěvek. Členové sdružení mají právo volit a být voleni do orgánů sdružení, nominovat své zástupce do pracovních skupin. Členům je zprostředkován informační servis o aktivitách ERSN, který je informuje o programech, financování, spolupráci, příhraničních kontaktech, know-how aj. Zvláštním případem člena je fyzická osoba se statutem čestného spolupracovníka sdružení. Tato fyzická osoba má při jednání valné hromady a předsednictva poradní hlas (Jihočeská Silva Nortica, 2002).

Obrázek č. 8: Mapa členských českých a rakouských obcí ERSN, zdroj: Jihočeská Silva Nortica, 2002

Tabulka č. 7 Výše příspěvků členských subjektů SRSN

TYP ČLENA	VÝŠE FINANČNÍCH PŘÍSPĚVKŮ
OBCE	Kč 2,-/obyvatele + 1 000,- Kč paušál pro každou obec (platba pro obce nad 50. 000 obyvatel 1,- Kč/obyvatele)
NEZISKOVÝ SEKTOR	
Zájmové sdružení	do 50 členů Kč 8,-/člena, nejméně však 1 000,- Kč 50 členů a více Kč 8,-/člena, nejméně však 3 000,- Kč
Společnosti	3 000,- Kč
ZISKOVÝ SEKTOR	
Příspěvkové organizace	5 000,- Kč
Komerční	10 000,- Kč

Zdroj: Jihočeská Silva Nortica, 2002

6.3.1.6 Členství ERSN v organizacích na podporu euroregionů

6.3.1.6.1 AGEG

Sdružení evropských příhraničních regionů (Arbeitsgemeinschaft Europäischer Grenzregionen) vzniklo v roce 1971 na podporu spolupráce příhraničních regionů celé Evropy. Euroregion Silva Nortica je členem tohoto sdružení do roku 2005. Nabízí se zde možnost spolupráce s regiony střední Evropy (Dolní Rakousko a Horní Rakousko aj.). V rámci AGEG ERSN započala spolupráci s Euroregionem Šumava–Bavorský les – Mühlviertel, společně pak předložili iniciativu na založení Evropského regionu Dunaj–Vltava, který započal svoji činnost v roce 2010. Podílel se na návrhu Strategie železná opona, který nebyl Evropskou komisí přijat (Euroregion Silva Nortica, 2010b).

6.3.1.6.2 AEČR

Sdružení Asociace euroregionů České republiky je zájmovým sdružením právnických osob, které má postavení samostatné právnické osoby. Sdružení bylo založeno v roce 2002 na česko-saském příhraničí a sdružuje euroregiony na česko-rakousko-saské hranici. Hlavním cílem sdružení je spolupráce euroregionů v České republice. Činnost se zaměřuje na zlepšení vzájemné informovanosti, koordinační činnost, hájení zájmu euroregionů a vytváření společných stanovisek při řešení problémů. Sdružení sídlí v Liberci. ERSN vstoupil do sdružení v roce 2006 (Euroregion Silva Nortica, 2010c).

6.3.1.6.3 Evropský region Dunaj – Vltava (ERDV)

Projekt pro rozvoj příhraniční dopravní infrastruktura se rozvíjet od roku 2010, plánované ukončení je stanoveno na rok 2013. V rámci tohoto projektu spolupracují regiony Bavorska, České republiky a Rakouska. Tyto státy v rámci projektu mají možnost čerpat zvláštních finančních prostředků EU určených na rozvoj příhraničních území. Velké množství investic se plánuje aplikovat na dopravu, s kterou je jistě propojené podnikání cestovní ruch, infrastruktura, rozvoj území (Bolda, 2005).

Oblasti rozvoje (Bolda, 2005):

- Novohradské hory – mikroregion/KleinregionLainsitztal
- Třeboňsko, Vitorazsko – Litschau, Schrems, Gmünd
- Nová Bystřice (Česká Kanada) –
mikroregion/KleinregionErlebnisregionWaldviertel NORD
- Slavonicko, Podyjí- mikroregion /KleinregionZukunftsraumThayaland

6.3.1.7 Impuls centra

Vznik Impulsních center v česko-rakouském pohraničí je zapříčiněn působení euroregionu Silva Nortica. Impulsní centra a euroregiony se snaží o stejné cíle, s rozdílem, že impulsní centra se zaměřují na menší území a konkrétní projekty. (Euroregion Silva Nortica, 2006). Cílem impulsních center je prohloubení a zvýšení hospodářského potenciálu, rozvoj podnikání a spolupráce obcí, plánování, koordinace příhraničních aktivit, vytvoření podmínek pro ekonomický a společenský rozvoj mikroregionů na obou stranách hranice (TIC Slavonice, 2005). Činnost center se zaměřuje pořádání a organizaci příhraničních kulturních a společenských akcí, pořádání kurzů pro účastníky česko-rakouských projektů a seminářů v rámci česko-rakouské spolupráce. Zpracovávají dotační žádosti zejména pro oblast kultury a cestovního ruchu. Pomáhají při hledání partnera pro podnikatelské záměry na rakouské straně. Impulsní centra spolupracují se sdruženími, organizacemi (nejen společenskými), partnery, institucemi, firmami, občany, mikroregiony na obou stranách hranice, jak na české tak rakouské. (Euroregion Silva Nortica, 2006; TIC Slavonice, 2005). Zajišťují komunikaci mezi státní správou a veřejnou správou na obou stranách hranice (TIC Slavonice, 2005).

Česká a rakouská Impulsní centra jsou navzájem provázané spoluprací. Vytvářejí tak síť spolupracujících center financovaných ze strukturálních fondů EU (Nová Bystřice,

2002). Partnerská síť v rámci ERSN tvořena impulsními centry na české a rakouské straně (*Euroregion Silva Nortica, 2006*):

České: Přeshraniční impulzní centrum Sdružení Růže (Nové Hrady)

Přeshraniční impulzní centrum České Velenice

Impuls centrum Nová Bystřice

Regionální informační středisko Slavonice

Rakouské: GIZ Region Weitra

GIZ Gmünd-Schrems

GIZ NORD Litschau

GIZ Thayland

GIZ Thayatal

6.3.1.7.1 Impulsní centrum Slavonice a Nová Bystřice

Impulsního centrum ve Slavonicích bylo založeno 1. 10. 2004. Přeshraničním partnerským centrem je GIZ Thayland. Impulsní centrum navázalo na činnost v oblasti česko-rakouské spolupráce, kterou částečně vykonávalo Městské kulturní středisko a Město Slavonice (TIC Slavonice, 2005). Impulsní centrum Nová Bystřice vzniklo 31. 7. 2002. Jeho partnerským rakouským centrem je GIZ NORD Litschau. Činnost Impulsního centra navázala na předchozí činnost Města Nová Bystřice. Zřízení obou impulsních center bylo podpořeno z projektu PHARE (Nová Bystřice, 2002).

6.3.1.8 Vnímání česko-rakouské přeshraniční spolupráce

Vnímání obyvatel česko-rakouské pohraničí přeshraniční spolupráce bylo zjištěno na základě dotazníkového šetření. Tato kapitola navazuje na kapitolu 5.6, která vyhodnocuje dotazníkové šetření na základě občanských vztahů, vnímání hranice a pohraničí. Kompletní dotazník je připojen v přílohové části č. 1 a č. 3 a úplný přehled odpovědí v příloze č. 2 a č. 4.

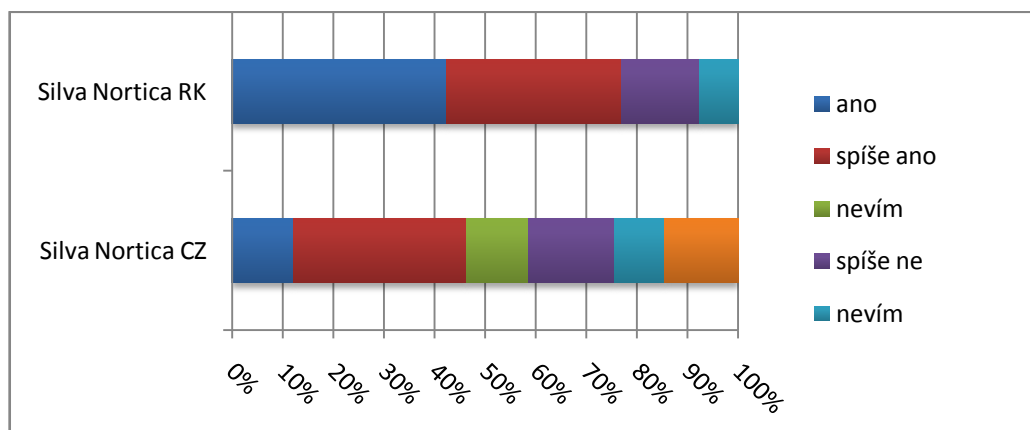
6.3.1.8.1 Tendence zájmu Rakouska o Českou republiku a její obce a oblasti

Otázka č. 10 („Myslíte si, že se zvýšil zájem příhraničního souseda o náš stát, vaši obec“) zaměřená na zvýšení zájmu Rakouska o Českou republiku vyplývá z vnímání obyvatel, že se od roku 1989 zvýšil zájem o náš stát. Na 51,2 % dotazovaných vnímá

jasné zvýšení zájmu, 22 % si myslí, že se zájem o náš do jisté míry zvýšil. Pouze malá část 7,3 % dotazovaných si myslí, že se zájem nezvýšil. K otázce se nedokázalo vyjádřit 14,6 % dotazovaných.

Zvýšený zájem o jednotlivé oblasti a vnímání tohoto zájmu popisuje otázka č. 11 („Jak vnímáte zájmy příhraničního souseda v těchto oblastech?“). Většina respondentů vnímá pozitivně příhraniční zájem v nákupní turistice, poznávací turistice a přeshraniční spolupráci. Na hranici pozitivního a negativního chápání se u respondentů ocitl přeshraniční zájem o investice a pronajímání pozemků.

Na otázku č. 10 odpovídali Rakušané velmi podobně jako Češi. Na 52,7 % rakouských respondentů zaznamenalo jasné zvýšení zájmu, a na 23,1 % respondentů vnímá zájem o svůj stát se spíše vzrůstající tendencí. Situace ohledně zájmu neposoudilo 24,2 % respondentů (viz obrázek č. 9).

Obrázek č. 9: Odpovědi na otázku č. 10

6.3.1.8.2 Mezuregionální spolupráce

Vnímání meziregionální spolupráce českými občany je obsahem otázky č. 15 („Registrujete vliv meziregionální spolupráce?“). Více jak polovina dotazovaných (51,2 %) vnímá a registruje meziregionální spolupráci. Na 34,2 % dotazovaných má o meziregionální spolupráci jisté povědomí. O spolupráci regionů nemá povědomí 4,9 % dotazovaných a k této skupině patří i 2,4 % dotazovaných, kteří ji spíše nevnímají. Otázku neposoudilo na 7,3 % respondentů.

Vliv meziregionální spolupráce vnímají i rakouští občané při hranici s ČR. O meziregionální spolupráci má povědomí na 74,4 %. Meziregionální spolupráci

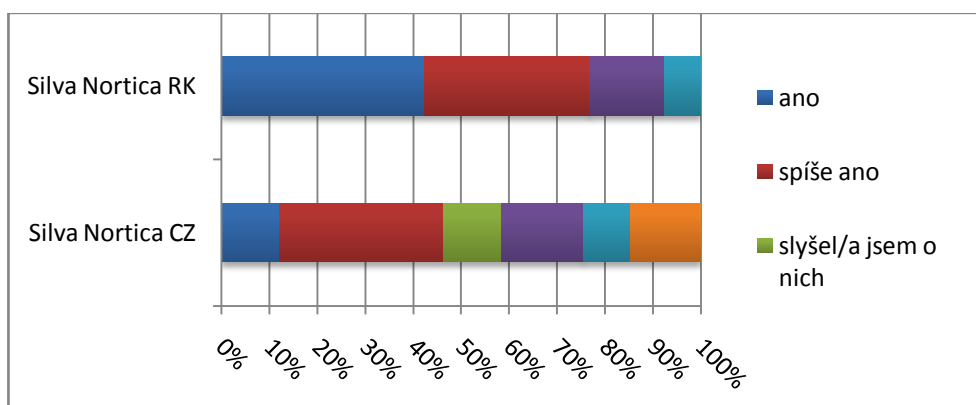
nezaznamenalo 6,9 % dotázaných a k meziregionální spolupráci se nevyjádřilo 18,6 % dotázaných.

6.3.1.8.3 Informovanost o subjektech vykonávající přeshraniční spolupráci

O tom, že v zájmové oblasti se na přeshraniční spolupráci podílí určité spolky, pojednává otázka č. 17. O činnosti spolků ví 51,2 % a povědomě ji registruje na 34,2 % respondentů. Nikdo z dotazovaných nevyužil na otázku odpovědi „spíše ne“ a „ne“, tomu odpovídá i hodnota 26,9 % odpovědi „nevím, nemohu posoudit“. Z dotazovaných, kteří odpověděli, že ví o sdruženích, dokázalo uvést konkrétní spolky pouze 7,6 % dotazovaných. Nejčastěji se vyskytovaly subjekty: město Slavonice, město Nová Bystřice, ITC Slavonice a Nová Bystřice, Renesanční společnost Slavonice, Volba pro Slavonicko, TJ Sokol Slavonice a Nová Bystřice, ZŠ a MŠ Slavonice, Nová Bystřice a Deštná.

6.3.1.8.4 Programy spolupráce Interreg a Phare

Programy PHARE a INTERREG zná na 41,5 % dotazovaných a 7,3 % má o programech jisté povědomí. O programech někdy v minulosti slyšelo 19,5 % obyvatel, ale nedokážou přesně určit, o co se jedná. Vyšší podíl dotazovaných, 29,3 %, vůbec neví, o co se v rámci programů jedná a 2,4 % dotazovaných o programech spíše neví. Přímo o určitých projektech má povědomí pouze polovina dotázaných, kteří znají programy Interreg a Phare (viz obrázek č. 10).

Obrázek č. 10: Odpovědi na otázku č. 18

Programy EU v Rakousku zná na 38,9 % dotázaných. Ostatní o programech pouze slyšeli (17,6 %), anebo je vůbec neznají (30,8 %). K znalosti programů se nevyjádřilo

12,7 % dotázaných. V rámci srovnání informovanosti české a rakouské oblasti vyšší informovanost na rakouské straně.

6.3.1.8.5 Euroregion

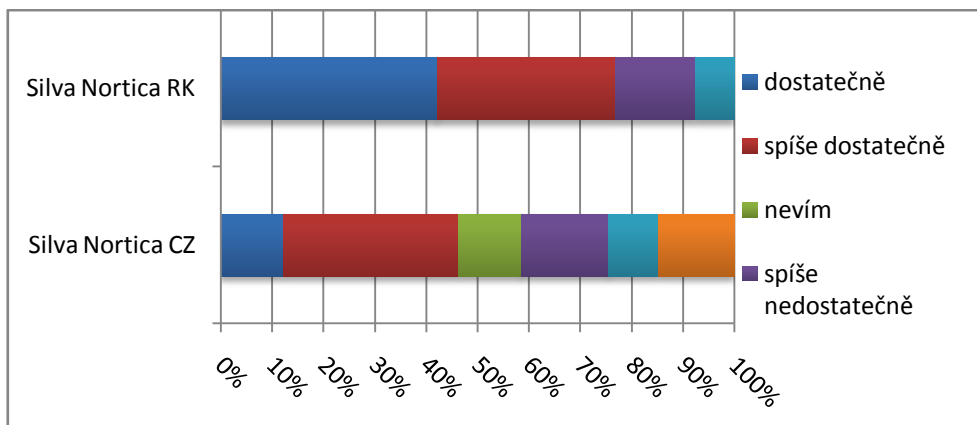
S problematikou euroregionů a jejich rozmístěním není seznámeno na 34,1 % dotazovaných obyvatel. Z dotazovaných nemělo 7,32 % vůbec žádné povědomí o euroregionu či jeho existenci. O tom, že je zájmové území součástí euroregionu ví na 58,5 % dotazovaných. Avšak z tohoto počtu pouze polovina zná přesný název euroregionu. U vymezení oblastí zájmu a činnosti euroregionu dotazovaní spíše tipovali, poněť o činnosti euroregionu měl menší počet dotazovaných. Respondenti uvedli, že nejvíce se euroregion věnuje kulturní spolupráci a akcím (70,7 %), společenských akcím (56,1 %), sportovním akcím (52,66 %), spolupráci v cestovním ruchu (51,22 %), turistice (51,22 %), spolupráci na úrovni škol (46,3 %).

Rakouský region při hranici s ČR je také součástí euroregionu Silva Nortica. O existenci euroregionu ví 38,2 % dotázaných. Na 19,4 % dotazovaných tuší, že by jejich oblast mohla být součástí nějakého euroregionu. O svém území tvrdilo, že není součástí žádného euroregionu 34,2 % dotázaných.

6.3.1.8.6 Využití přeshraniční spolupráce

Využívání přeshraniční spolupráce hodnotili spíše pozitivně. Přeshraniční spolupráci jako jednoznačně dostatečnou hodnotilo 12,2 % respondentů. Část 34,1 % respondentů vidí spolupráci jako dostatečnou, ale zároveň dodávají, že by spolupráce mohlo být využíváno ještě intenzivněji. Situaci využití přeshraniční spolupráce neumělo zhodnotit 26,8% dotazovaných, jelikož o přeshraniční spolupráci dostatečně informováni.

Dostatečnou vidí spolupráci na 77 % dotázaných občanů v Rakousku. Nedostatečnou se zdá spolupráce 15,4 % dotázaných a zbývajících 7,6 % se k přeshraniční spolupráci nevyjádřili (viz obrázek č. 10).

Obrázek č. 11: Odpovědi na otázku č. 25

6.3.1.8.7 Vliv přeshraniční spolupráce na rozvoj oblastí

Přeshraniční spolupráce má vliv na oblast ekonomiky, hospodářství, služeb a sociálních jevů. Dle odpovědí dotazovaných bylo zjištěno, že jednoznačně přeshraniční spolupráce působí na rozvoj kultury, cestovního ruchu, školství, zemědělství, služeb, euroregionů a družby. Naopak si myslí, že přeshraniční spolupráce nepřispívá k rozvoji infrastruktury, snižování kriminality a patologických jevů, k oživení průmyslu.

7 MOBILITA ČESKO-RAKOUSKÉHO PŘÍHRANIČÍ

7.1 DOPRAVA

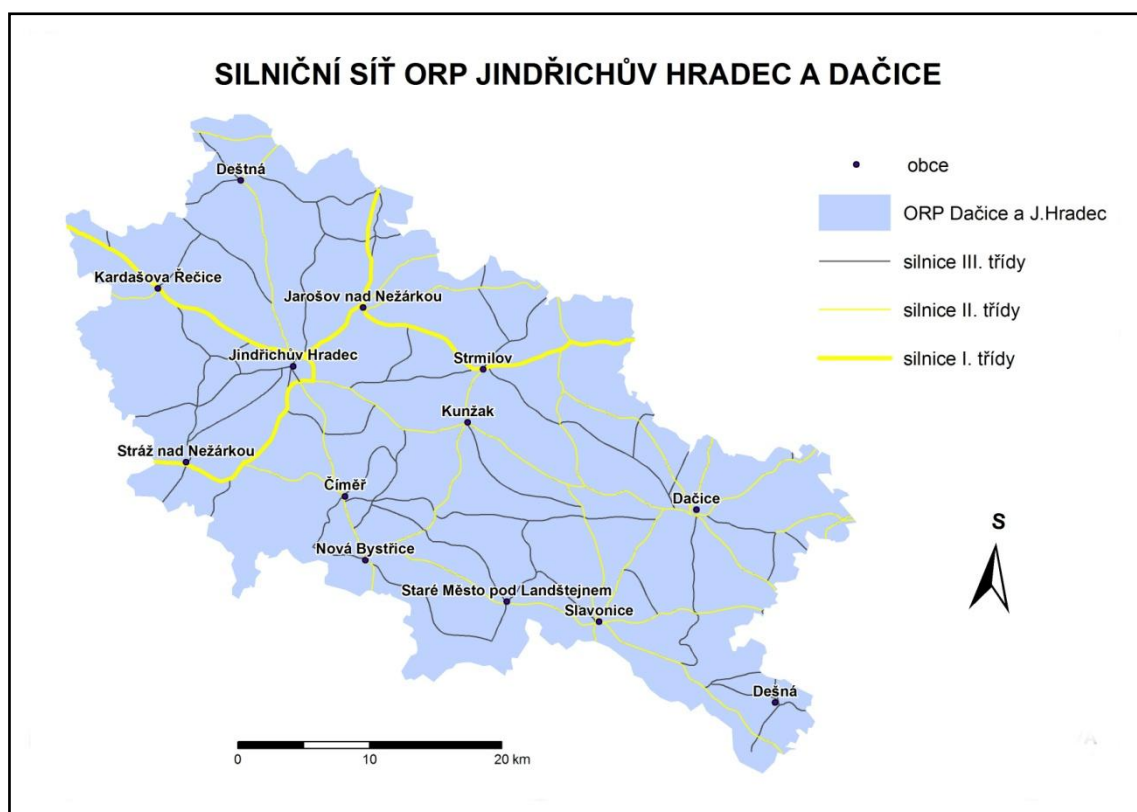
Z hlediska napojení na mezinárodní vysokokapacitní komunikace bylo před rokem 1989 celé rakousko-české příhraničí periferní oblastí. Nejdůležitější dopravní osy regionů fungovaly jako spojnice venkovských oblastí s regionálními centry. Po otevření hranic tyto komunikace nabyly na významu regionálních až mezinárodních komunikací mezi Rakouskem a Českou republikou. Díky otevření hranic se posunuly státní priority a na pohraničí se tak začalo soustředit mnohem více zájmu a financí. Oblast pohraničí se však nadále potýkala s neuspokojivým stavem komunikací a infrastruktury, s rostoucí osobní a nákladní dopravou, s nedostatečným propojením obcí s jejich nedostatečnou obsluhou veřejnou dopravou. V oblasti pohraničí, jakož to i Slavonicka a Novobystřicka, je nejdůležitější oblastí cestovní ruch, který pro svoji efektivnost potřebuje dobrou komunikační síť. Vyřešení problémů dopravní infrastruktury poslouží nejen k dobré obslužnosti, ale také k rozvoji a zvýšení přitažlivosti a návštěvnosti oblastí. Na rozvoj komunikační sítě měla velký vliv přeshraniční česko-rakouská spolupráce. Rakouská strana předávala zkušenosti při řešení problémů, jelikož samotná rakouská komunikační síť je jistě na vyšší úrovni než ta česká (Rakousko-Česká republika, 2000).

7.1.1 Silniční doprava

V příhraničí podél státní hranice většinou nalezneme silnice II. a III. třídy. Na rozvoj kvalitních a funkčních silnic v oblasti pohraničí Novobystřicka a Slavonicka měl vliv nejen komunistický režim, ale také nízká hustota osídlení a malá alokace větších sídel. Roli hraje také omezený přístup do těchto oblastí způsobený přítomností velkých komplexů lesů, které jsou součástí přírodního parku Česká Kanada (Bulda, 2005). Od počátku otevření hranic byly vidět patrné rozdíly mezi rakouskou a českou silniční dopravou. Rozdílný nebyl pouze stav, kvalita a využití silnic, ale také vzhled krajiny podél silničních komunikací. Právě z důvodu vyrovnat se rakouskému pohraničí vedla k větší iniciativě Správy a údržba silnic Jihočeského kraje, která se od roku 1989 snaží o zlepšení dopravy jak údržbou a správou, budováním nových komunikací a příslušenství. I přes veškerou snahu si však pohraničí stále nese cejch okrajové oblasti.

Oblastí při státní hranici na Novobystřicku a Slavonicku nevede žádný důležitý a významný koridor, dálnice či silnice I. řádu. K dispozici jsou pouze silnice II. a III.

tříd (obrázek č.12). Nejdůležitějšími komunikacemi II. tříd jsou komunikace č. 406 Slavonice – Dačice, komunikace č. 152 Nová Bystřice – Slavonice-Moravské Budějovice, komunikace č. 152 Nová Bystřice – Kunžak a komunikace č. 128 Jindřichův Hradec – Nová Bystřice. Komunikace č. 128 je významnou pro propojení Jindřichova Hradce s Rakouskem a do budoucna je plánováno povýšení této komunikace do I. třídy (Ředitelství silnic a dálnic, 2009).

Obrázek č. 12: Mapa silniční sítě ORP Dačice a ORP Jindřichův Hradec, pomocí ArcGis

7.1.1.1 Nákladní doprava

S otevřením trhu a možností vývozu zboží za hranice na západ se zvýšilo množství osobních a hlavně nákladních vozidel na cestách mířících do států západní Evropy. Nákladní dopravci silnic v příhraničí (byť často velmi nevyhovujících) nejčastěji využívají ne pro zkrácení dojížděky, ale pro záměrné ušetření poplatků na českých a rakouských dálnicích a rychlostních silnicích. Zatíženost Novobystřicka a Slavonicka nákladní dopravou nebyla vždy rovnocenná. Rozdíly byly způsobeny typem hraničního přechodu v obou oblastech. Hraniční přechod v Nové Bystřici byl v provozu nonstop a mohly jej využívat všechny typy motorových vozidel, tedy i nákladní automobily nad 3,5 tuny. Na rozdíl tomu slavonický hraniční přechod měl

omezenou provozní dobu a nákladním automobilům nad 3,5 tuny byl průjezd zakázán. Všechna nákladní doprava tedy mířila k hraničnímu přechodu v Nové Bystřici. Situace se změnila s rokem 2004, kdy byla zahájena zkušební doba, po kterou mohly nákladní automobily projíždět přes hraniční přechod Slavonice–Fratres¹³. Proti otevření hraničního přechodu pro nákladní automobily vedlo Město Slavonice a občané Slavonicka protesty¹⁴. Poukazovaly na neuzpůsobenost silniční sítě pro nákladní dopravu ve směru Fratres–Slavonice–Telč a upozorňovaly na negativní vliv přetížené komunikace na cestovní ruch, který je pro tuto oblast a obec dominantní. Příloha č 10, ukazuje intenzity dopravy na komunikacích Novobystřicka a Slavonicka. Po dlouhých diskuzích mezi Novou Bystřicí a Slavonicemi rozhodly o hraničním přechodu Slavonice–Fratres odborní pracovníci Jihočeského kraje a odboru dopravy v Dačicích. Průjezdu nákladním automobilům byl tak oficiálně povolen k 1. 1. 2010 (Dvořák 2009).

7.1.2 Železniční doprava

Slavonice i Nová Bystřice mají svoje železniční stanice. V současné chvíli není možné vycestovat z Nové Bystřice a Slavonic pomocí železniční dopravy do měst a obcí Rakouska. Česká republika a Rakousko jsou železniční tratí propojeny pouze v úsecích České Velenice–Gmünd, Znojmo–Rets a Břeclav–Vídeň. Příčinou není nepřítomnost železniční tratě na české či rakouské straně, ale nepropojenost tratí těchto dvou zemí (viz obrázek č. 13).

7.1.2.1 Železniční stanice Slavonice

Slavonice jsou konečnou stanicí v úseku tratě č. 227 Kostelec–Telč–Slavonice, v působnosti obvodu železniční stanice Telč a uzlové železniční stanice Jihlava. Trať je využívána jak pro osobní, tak nákladní dopravu (Jirků, 2007).

Železniční trať Telč–Slavonice byla vystavěna v roce 1902, jako pokračující úsek tratě Kostelec –Telč. Trať zde však neměla konečnou stanici. Dne 21. 6. 1903 byl otevřen navazující úsek Slavonice–Fratres–Waidhofen/Thaya (Havlíček, 2010). Železniční spojení s Rakouskem bylo zasaženo 2. sv. válkou. Dne 22. 5. 1945 byla přerušena osobní i nákladní doprava a v roce 1947 došlo k definitivnímu ukončení tratě

¹³ Město Nová Bystřice vzneslo návrh, proč by přes hraniční přechod Slavonice –Fratres nemohly projíždět nákladní automobily nad 3,5 tuny. Povoláním průjezdu by se snížilo množství nákladních automobilů projíždějících k hraničnímu přechodu v Nové Bystřici přes centrum a náměstí. Byl veden spor mezi Městem Nová Bystřice a občané Slavonicka.

¹⁴ 19. 9. 2009 protest na hraničním přechodu Fratres–Slavonice

Slavonice –Fratres. V květnu 1948 byly v úseku průběhu hranice odstraněny železniční svršky (Jirků, 2007) a v roce 1951 po incidentu s únosem „vlaku svobody“ byly vytrhány a odstraněny i další drážní svršky, aby se zabránilo dalším podobným incidentům. Česko-rakouský úsek je nadále uzavřen (Havlíček, 2010). Na české straně je stanice a osobní a nákladní doprava na trati stále v provozu. V roce 2007 bylo vybudováno nové nástupiště s bezbariérovým přístupem, byly opraveny staniční elektronické zabezpečovací zařízení a obnovy zabezpečení se dočkaly i 2 železničních přejezdy. Na obnovených železničních svrších se od roku 2007 pro zkvalitnění přepravy pohybují soupravy Regionova (Havlíček, 2007).

7.1.2.1.1 Propojení železniční tratě Slavonice–Fratres

Myšlenka znovu zprovoznění železniční tratě Slavonice–Fratres přišla s koncepční studií znovuotevření již v roce 1992. Tuto myšlenku nepodpořily pouze kraje a obce podél trati, ale také spolky jako Svazek obcí železnice Kostelec–Slavonice , Neue Thaytalbahn a rakousko-česká pracovní skupina, Společnost telečské místní dráhy, Verein Neue Thaytalbahn, Euroregion Silva Nortica (Krajský úřad kraje Vysočina, 2004).

Mezníkem v otázkách revitalizace byl 19. duben 2004, kdy hejtman Dolního Rakouka (E.Pröll), hejtman Jihočeského kraje (J. Zahradník) a hejtman Vysočiny (F. Dohnal) podepsali společnou deklaraci regionů. Deklarace zajišťovala obnovu železničního spojení přes železniční hraniční přechod Slavonice–Fratres. Na české straně se jednalo o úsek 1,5 km a na rakouské cca 5,7 km. Zrevitalizovaná železnice měla být uvedena do provozu v roce 2007 a náklady měly činit 5,5 mil eur (Chvyla, 2004). I přes započaté přípravy obou stran na rekonstrukci objevily se v roce 2005 první negativní postoje ze strany rakouských drah ÖBB¹⁵ (Havlíček, 2010). Česká strana, která již jednala s investorem Správy železničních dopravních cest, který by financoval náklad 84,2 mil korun na rekonstrukci, byla velmi zaskočena (ČRO ČB a ČTK, 2005). Oficiálně rakouská strana oznámila zastavení podpory projektu v roce 2006 na jednání náměstků ministrů dopravy ČR a BMVIT v Č. Budějovicích (Krajský úřad kraje Vysočina, 2004). Příznivci železnice však ještě viděli naději nově zrekonstruované stanici ve Slavonicích a v konání Dolnorakouské Zemské výstavy 2009, na kterou se návštěvníci měli dopravovat po již revitalizované železnici. Návštěvníci se však na

¹⁵ Na jednání MD ČR a BMVIT v Břeclavi roku 2005.

výstavu dopravovali zřízenými autobusovými linkami (Müllerová, 2009). Od roku 2009 se do jednání zapojil i Euroregion Silva Nortica. Rakouské straně bylo připomínáno, že podepsali dohodu o revitalizaci trati. V roce 2010 se objevil i návrh hlavního plánovače dopravy Friedricha Zibuschy, podle které by vlaky měly být nahrazeny autobusovou dopravou a místo kolejí by vedla cyklostezka. Rakouská strana také dementuje, že centrální vláda neprojevila o obnovu zájem, projekt je pro ně velmi finančně náročný a rakouské dráhy zastavily provoz na navazující trati (Horáková, 2010). Češi však trvají na příslibu rakouské strany o revitalizaci tratě a probíhají další jednání.

Vybudování železniční tratě by zjednodušilo přepravu lidí využívající železniční dopravy pro turistické aktivity. S rozvojem turistiky a přílivem nových turistů by umožnilo vzniku nových podnikatelských aktivit podél nově vybudované infrastruktury (Krajský úřad kraje Vysočina, 2004). Trať by jistě využili i osoby dojíždějící za prací, na nákup, za přáteli do Rakouska. Jistě by se i zvýšila návštěvnost obou oblastí a kulturních akcí. Mohlo by se využít nejen osobních ale i dálkových vlaků tratě Jihlava–Schwarzenau s přestupy ze směru Vídeň. Spojení by jistě bylo výhodnější než cesta do Vídně, tratí Jihlav–Brno–Břeclav–Vídeň (Jirků, 2007). Silniční komunikace jsou zatížena jak osobní tak nákladní dopravou. Vybudování tratě by ulehčil i nákladní přepravě, která proudí do Rakouska. Převedením na železniční nákladní dopravu by se ulehčilo hlavně obcím podél komunikací a také ovzduší. Na Slavonicku a Novobystřicku by se jednalo hlavně o přepravu dřeva. Po železniční trati by se mohlo dopravovat až 40% importovaného dřeva hlavně z podniku LS Český Rudolec (Havlíček, 2010).

7.1.2.2 Železniční stanice Bystřice

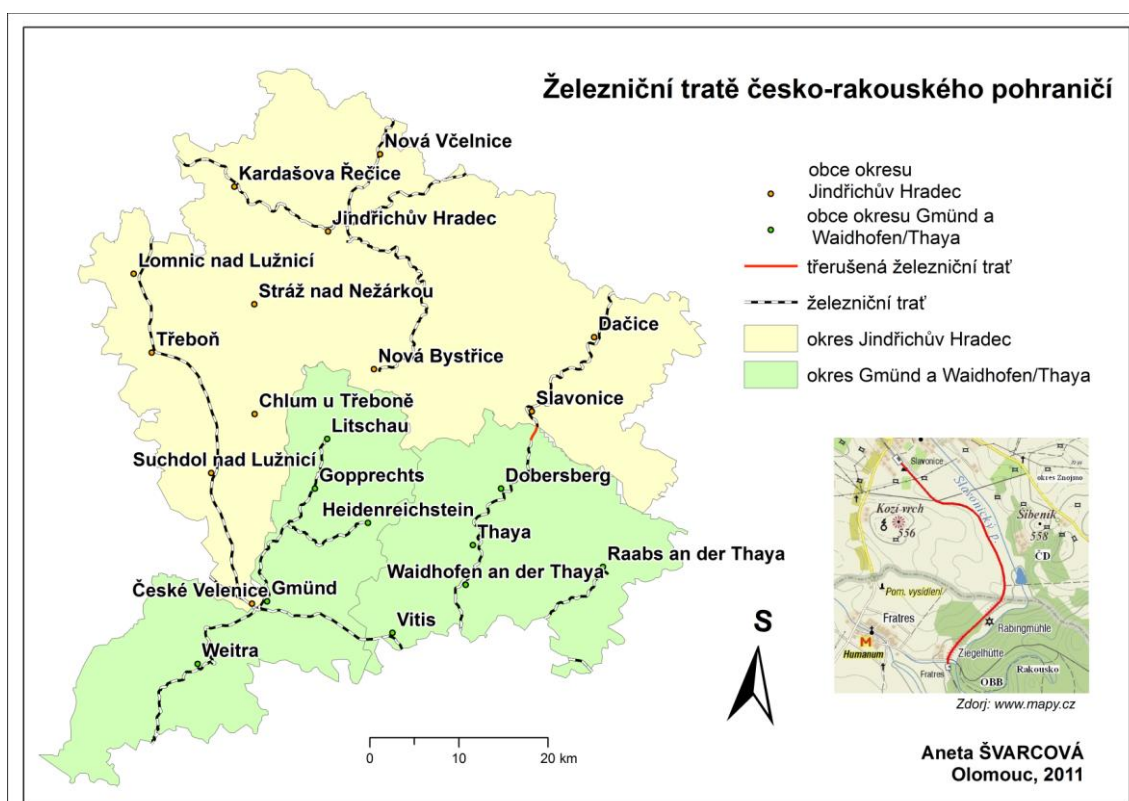
Úzkorozchodná trať č. 229 Nová Bystřice–Jindřichův Hradec v délce 33 km je jižní větví úzkorozchodné železnice v provozu Jindřichohradecké místní dráhy. Železnice vede malebnou krajinou České Kanady a je velkým lákadlem pro turisty (Jindřichohradecké místní dráhy, 2010).

Stavba železnice z Jindřichova Hradce do Bystřice byla příslibena zákonem o českomoravské příčné dráze již v roce 1883, původně byla dráha trasována jako normálně rozchodná. Úzkorozchodná varianta se začala podporovat až počátkem 90. let. 19. století. Dráha s provozem státních drah v Nové Bystřici byla otevřena pro veškerou dopravu 11. listopadu 1897 v délce 33 km (Kunt, 1993). V roce 1924 byla trať

zestátněna a stala se majetkem ČSD, dnes ČD. K prvnímu přerušení osobní dopravy došlo v roce 1942, obnovena až v roce 1957. Podruhé byl provoz přerušen 29. 11. 1997, v roce stého výročí tratě. Provoz byl přerušen pro špatný technický stav a přeprava nahrazena autobusy. Český stát v roce 1998 povolil pronájem státních kolejí soukromému provozovateli, tím svítla naději pro obnovu tratě Nová Bystřice–Jindřichův Hradec. Trať byla pronajata Jindřichohradeckým místním drahám. Tato společnost se o trať postarala a provoz byl obnoven v roce 2002 (Brabenec, Lužný, 2005).

7.1.2.2.1 Propojení úzkokolejných tratí Nová Bystřice –Litschau

Již při otevření místní obyvatelé, hlavně podnikatelé, vyslovili stesky nad pokračováním tratě dále na jih, do Rakouska. Spojené s přepravou především žuly a textilního zboží, které dopravovali přes Chlum u Třeboně. V roce 1896 proběhlo trasování železnice Gmünd–Litschau. O propojení úzkokolejek Litschau–Gmünd a Nová Bystřice–Jindřichův Hradec–Obrataň vzdálených od sebe pouze 12 km se v roce 1899 pokusil Ing. Anton Nagy, neúspěšně. Spojena byla v roce 1900 trať Cmunt (Chlum)–Litschau. O propojení se jednalo v dalších letech. V roce 1902 vznikl i generální projekt, který posuzovala státní správa i veřejnost. Trať měla být zaústěna do stávající (rozšířené) stanice Nová Bystřice. Největším neřešitelným problémem – finanční krytí stavby. Dle rozpočtu z června 1903 měl činit zařizovací kapitál 14,9 km dlouhé trati 1 milión korun. Rakouská strana by uhradila 70 %, česká 30 %. Projekt v roce 1904 byl odmítnut jako rentabilní na železničním ředitelství českého zemského výboru. Vznikly též úvahy vést trať z Nové Bystřice do Heidenreichsteinu. Dolnorakouský zemský výbor však dával jednoznačně přednost směru na Litschau. S postupem let se zvyšoval i rozpočet, v roce 1908 se zvýšil na 1,2 miliónu, v roce 1913 na 1,8 mil. Vyskytly se i rozepře s podílem financování české a rakouské strany a celý projekt završil začátek první světové války. Projekt projednávaný dvanáct let se neuskutečnil. Úzkokolejná trať by byla velkým lákadlem pro turisty cestující vlakem z Obrataně, přes Jindřichův Hradec, Novou Bystřici, Litschau a Gmünd do Gross Gerungs. Cesta by byla dlouhá 170 km (Kunt, 1993). O jisté propojení úzkokolejek se pokusily Jindřichohradecké dráhy. Zavedly turisticky historické autobusy mezi stanicemi Nová Bystřice a Litschau. Autobusy však nebyly dostatečně využívány a provoz byl přerušen. (Bolda, 2005).

Obrázek č. 13: Mapa železniční sítě zájmového území a jeho okolí, vypracováno pomocí ArcGis

7.1.3 Cyklodoprava

Provoz cyklodopravy patří k nedílné součásti každého regionu. Přitažlivost a vysoká intenzita je znakem atraktivita regionu. Oblast Novobystřicka a Slavonicka má hustou síť komunikací, které jsou vhodné pro cyklodopravu. Je využíváno nejen silnice II. a III. tříd, ale hlavně místní komunikací typu lesní, polní, užitková cesta. Aby trasy přilákaly co nejvíce uživatelů je nutné je neustále udržovat a vytvářet či zlepšovat infrastrukturu těchto tras. Na trasách je upravován povrch komunikací, značení a v poslední době jsou na trasy aplikovány informační tabule a vývěsky, které uživatelům přibližují místa, kterými právě projíždějí.

Novobystřicko a Slavonicko jsou atraktivními oblastmi nejen pro své historické památky (renesanční náměstí ve Slavonicích, hrad Landštejn, Pomezí, úzkokolejka v Nové Bystřici aj), ale hlavně krásnou přírodou v oblasti České Kanady, která je pro cyklisty rájem. Je možno si vybrat z velkého množství cyklotras, které spojují jak cíle na české, tak i rakouské straně.

7.2 HRANIČNÍ PŘECHODY

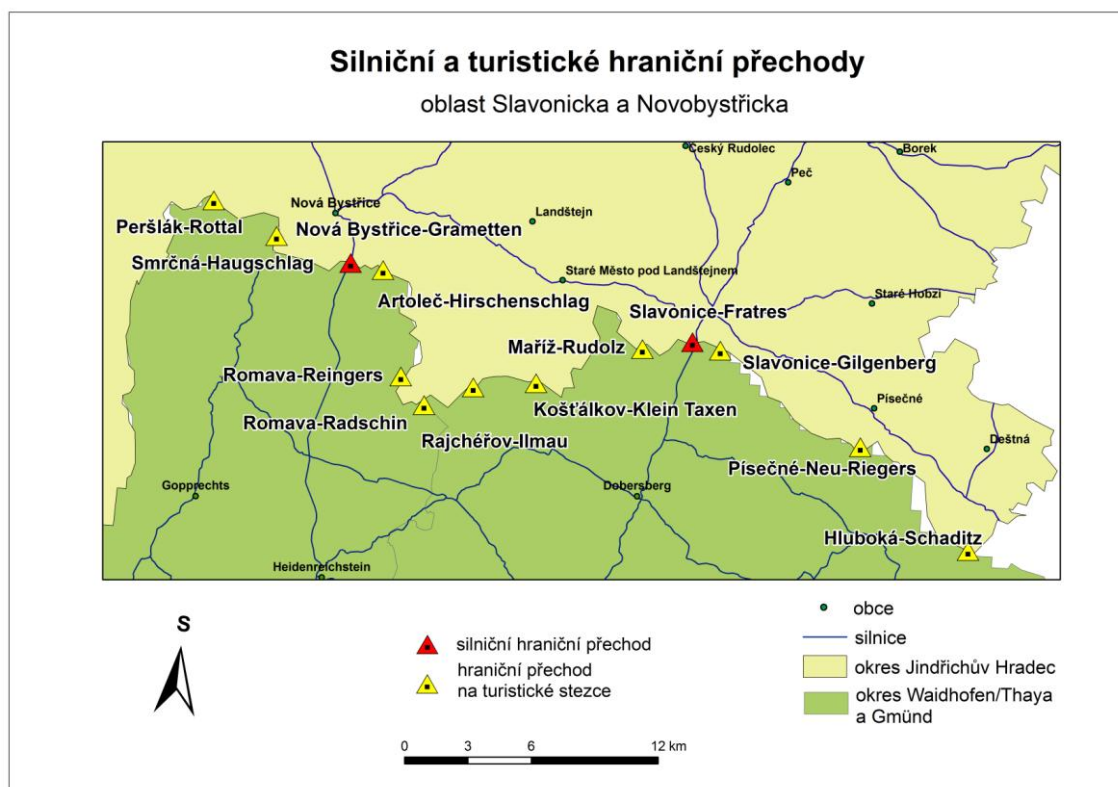
Hraniční přechody byly místem kontrolovaného přechodu osob a zboží přes státní hranici dvou států. V dnešní době hraniční přechody ztratily svůj význam a jsou často pouze opuštěnými budovami, které připomínají časy minulé¹⁶. Hraniční přechody byly činnými do roku 2007. V roce 2007 vstoupila Česká republika do Schengenského prostoru. S uvolněním a volným průchodem přes hranice byla ukončena i veškerá činnost na hraničních přechodech. Na česko-rakouském pohraničí bylo možno využívat 16 silničních hraničních přechodů a 4 železniční hraniční přechody. V oblasti Novobystřicka a Slavonicka se nacházejí hraniční přechody silniční přímo v centrech těchto oblastí. V Nové Bystřici hraniční přechod Nová Bystřice–Grametten a ve Slavonicích hraniční přechod Slavonice–Fratres. Vedle těchto silničních přechodů existují ještě přechody na turistických stezkách (viz obrázek č. 14). Všechny hraniční přechody jsou založeny na dohodách o hraničních přechodech a překračování státní hranice.

Hraniční přechod Nová Bystřice–Grametten byl vystavěn v roce 1962. S postupem času měnil svoji podobu. V 80. letech mu byla nad celništěm hraničního přechodu přistavěna střecha. Tato střecha byla prodloužena nad celé celniště a silnice v roce 2000, zajištěna byla nově vystavěnou budovou proti budově původní. V roce 2006 bylo vybudováno předsunuté pohraniční odbavovací stanoviště pro rychlejší odbavení intenzivní dopravy na tomto přechodu. Střechu však v dnešní době nad celništěm nenajdeme. Byla odstraněna v roce 2009 v rámci strukturálně-technických zásahů při plnění protokolu Schengenské dohody. Hraniční přechod v Nové Bystřici byl přechodem velmi intenzivně využívaným hlavní díky jeho provozním možnostem. Hraniční přechod byl v provozu denně a nonstop. Hranici přes hraniční přechod v Nové Bystřici mohly překonat pěší, cyklisté, motocykly, motorová vozidla, autobusová doprava a doprava nákladní (Přepravce.cz, 2005).

Hraniční přechod Slavonice–Fratres je oproti hraničnímu přechodu Nová Bystřice–Grametten přechodem mladým. Hraničnímu přechodu nejprve předcházela výstavba silniční komunikace na místo cesty polní ve směru Slavonice–Fratres, která byla otevřena 23. 3. 1991. Nové budovy vystřídala dřevěnou buňku v roce 1994. Slavonický přechod se vyznačoval svojí omezeností průjezdu. Provozní doba

¹⁶ Objektů bývalých hraničních přechodů plánuje město Nová Bystřice a Slavonice využít. Sloužit by mohly jako bytové prostory či objekty s podnikatelskou činností.

hraničního přechodu Slavonice–Fratres byla denně od 6–22 hodin a průjezd byl umožněn pěším, cyklistům, motocyklům, motorovým vozidlům a autobusům (Přepravce.cz, 2005). Průjezd nákladním automobilům byl zakázán až do 1. 1. 2010.

Obrázek č. 14: Turistické a hraniční přechody v zájmovém území, zhotoven pomocí ArcGis

7.3 ROZVOJ A BUDOUCNOST DOPRAVNÍ INFRASTRUKTURY

Zkvalitnění dopravní infrastruktury pro rozvoj daných oblastí je jednou z priorit každého regionu. Nejinak je tomu i v Jihočeském kraji, v oblasti Novobystřicka a Slavonicka. Na základě členství obcí Jihočeského kraje v ERSN byl pro rozvoj dopravní infrastruktury vypracován projekt Mezuregionální mobilita – mobilita bez hranic. Projekt je podpořen programem Evropské územní spolupráce Rakousko – ČR 2007–2013. Probíhá od 6. 1. 2009 a bude ukončen 30. 6. 2011¹⁷. V rámci projektu byla vypracována studie „Stude rozvoje dopravy a dopravní infrastruktury do roku 2025“.

¹⁷ Hlavními partnery projektu jsou Jihočeská SilvaNortica a projektovým partnerem PPI Projektverein Waldviertel. Na financování se podílí Jihočeský kraj a země Dolní Rakousko (Silva Nortica, 2010)

Studie vyhodnotila současný stav dopravy a vytvořila prognózy budoucího rozvoje. Zaměřila na rozvoj silniční, cyklistické dopravy a infrastruktury, propojením a mobilitou autobusové a vlakové dopravy v rámci regionu ERSN (Silva Nortica, 1999).

7.3.1 Železniční doprava

Pro rozvoj železniční dopravy a jejího využití je důležitá modernizace, elektrifikace a zrychlení tratí. Díky elektrifikaci bude moci dojít na připojení úseku České Budějovice–České Velenice na úsek Gmünd–Viedeň. Tratě ve Slavonicích a Nové Bystřici mají dnes pouze lokální význam. Jejich význam by jistě vzrostl propojením s tratěmi na rakouské straně. O revitalizaci zaniklé tratě Slavonice–Fratres se vedly dlouhé diskuze. Hlavním problémem je finanční náročnost a otázka, zda v dnešní době útlumu využití železniční přepravy nebude ztrátová. Rakušané na místo revitalizované železnice vidí cyklotrasu, která by se měla otevřít v roce 2013 (Bolda, 2005). Na rozdíl od Slavonic úzkokolejky Nová Bystřice–Jindřichův Hradec a úzkokolejka Litchau–Gmünd nevidí možnost propojení vybudováním propojujícího kolejiště. Propojení je viděno na bázi autobusových linek. Plánované autobusové linky spojující úzkokolejné tratě by vedly k vytvoření pravidelné dopravy s napojením na úzkokolejné trati na české i rakouské straně. Mohl by se tak vytvořit železniční okruh Jindřichův Hradec–Nová Bystřice–Litschau–Gmünd–Č. Velenice–Veselí n/L–J. Hradec, který by jistě podpořil sezónní cestovní ruch a návštěvnost obou regionů. Spolupráce by měla probíhat i v rámci společné reklamě turistických cílů dostupných po úzkokolejkách a v příhraničních jízdenkách pro cestování mezi regiony Jižních Čechy, Vysočiny a Waldviertelu (Hložek, 2010).

7.3.2 Silniční doprava

Na struktuře a stavu silniční infrastruktury v pohraničí je stále znát vliv 2. poloviny 20. století. V rámci studie byly vypracovány průzkumy vypovídající o stavu dopravní sítě. Zaměření se na renovaci nevyhovujících cest, zlepšením infrastruktury jistě povede jak k lepšímu zpřístupnění oblastí, tak k větší návštěvnosti. Jihočeský kraj, který má sekci silniční dopravy na starosti by se měl hlavně zaměřit na oblasti v přímém kontaktu při hranicích, které byly nejvíce zanedbávané. Přece jenom jsou tyto oblasti prvními místy, kterými zahraniční návštěvník projíždí (Bolda, 2005).

7.3.3 Veřejná doprava

Veřejná doprava by se v budoucnu měla zaměřit na převedení co největšího množství přeshraniční dopravy na dopravu veřejnou. Veřejná doprava by měla odlehčit dopravu v oblastech Waldviertelu, jižních Čech a Vysočiny. Převážně by zajišťovaly autobusy, kterých by zaměřily na přepravu osob do zaměstnání a škol, na dopravu do významných turistických cílů a na malokapacitní přepravu. Autobusové linky by měly být napojeny na veřejnou dopravu ve Waldviertelu a měly také urychlit přepravu mezi Gmündem a letištěm v Českých Budějovicích (Bolda, 2005).

Nejbližší plánovanou linkovou dopravou by mělo být spojení na trase Raabs–Slavonice–Telč a Zwettl–Schwarzenau–Waidofen–Dobersberg–Telč. Účelem těchto linek má být rozvoj turismu. Spojení by mělo být napojeno na železniční tratě. Celý projekt je plánován zemí Dolní Rakousko a Dolním Rakouskem bude také financován od roku 2012 (Bolda, 2005).

7.3.4 Alternativní doprava a zvláštní doprava

Alternativními druhy dopravy se rozumí půjčovny automobilů, car-sharing, taxislužby, systémy poptávkové dopravy, skibusy a spabusy, systém AST a ANT. Využitím těchto složek dopravy by došlo k odlehčení silničních komunikací a lidé by tak měli možnost využít větší škály možností přepravy. Oblíbenou společností působící v Rakousku je společnost Compano, praktický autostop, kde se o náklady společně s řidičem dělí jeho spolujezdec nebo více spolujezdců. Je možné využít přepravy do ČR. Tento způsob přepravy je velmi výhodný, zvláště pro osoby cestující pravidelně by se snížily náklady na dopravu. V Jihočeském kraji zvažuje jistou variantu této alternativní dopravy s využitím radiobusů společnost JIHORD, s r. o. (Bolda, 2005).

Mezi alternativní složku dopravy patří i cyklobusy. Jejich provoz je ovlivněn sezónností. Cyklisté využívají dopravy cyklobusy či vlaky za cílem na delší vzdálenosti a hlavně při krátkých pobytech rádi využijí těchto služeb. V Jihočeském kraji pro přepravu cyklistů funguje Cyklotrans. Trasy obsluhované Cyklotransem naleznete v Příloze č.. Do budoucna je plánováno rozšířit trasy cyklobusů. Cyklobusy by zajížděli i na rakouské území a zajistili by tak napojení na místní cyklostezky (Bolda, 2005).

7.3.5 Hraniční přechody

Vedle silničních hraničních přechodů existují hraniční přechody na turistických stezkách. I přes malou intenzitu dopravy na přechodech trpí příhraniční území nedostatečnou prostupností motorových vozidel. Aby státní hranice nebyla překážkou je plánováno vybudovat z některých stávajících hraničních přechodů na turistických stezkách silniční hraniční přechody. V oblasti Novobystřicka a Slavonicka se jedná o přechod na turistické stezce Košťálkov – Kleintaxen.

8 ZÁVĚR

Pohraničí, tedy oblast při státní hranici, bylo v minulosti chápáno a označováno jako periferie. S vývojem ekonomiky i s politickými změnami se však jeho situace zlepšila a zájmová oblast již jako periferní není vnímána. Státní hranice je v současné době pouhým právním pojmem, nepředstavuje ale překážku pro pohyb. Od roku 1989 se zvyšovala propustnost hranice až se v roce 2007, se vstupem do Schengenského prostoru, otevřela úplně. Možnost překročení státní hranice na jakémkoliv místě a hraniční přechody bez kontrol jsou vnímány velmi pozitivně, přesto by část obyvatel příhraničních oblastí, pravděpodobně z obav o bezpečnost, přivítala alespoň částečnou kontrolu nad hraničním prostorem. Zvyšující se propustnost hranic dala vzniknout vzájemným občanským, kulturním a příhraničním vztahům. Vztahy mezi Rakušany a Čechy jsou dnes v naprosté většině hodnoceny při obou stranách státní hranice jako dobré. Situace se tak, oproti stavu před rokem 1989, radikálně změnila. Vztahy v době komunistického režimu byly spíše špatné nebo téměř žádné. V rámci dobrých příhraničních vztahů se utvářejí společenské, ekonomické a přátelské kontakty. Dobré vztahy mají vliv na rozvoj ekonomiky, spolupráce a snižování rozdílů mezi rakouským a českým pohraničím. Vzájemné přeshraniční vztahy jsou nejčastěji utvářeny na poli kulturních akcí. Tyto kulturní akce a jimi vzniklé kulturní vztahy jsou důležitou součástí rozvoje přeshraniční spolupráce a turismu a jsou nástrojem zahraniční politiky. Kulturní vztahy vznikají v rámci akcí, jakými jsou např. sportovní a společenské události, mše, poutě, městské slavnosti aj.

Přeshraniční spolupráce se začala rozvíjet okamžitě po roce 1989, k zintenzivnění ale přispělo až přijetí České republiky do programu Phare v roce 1995. Z programů Phare se postupem času uskutečnilo velké množství projektů, které napomohly rozvoji regionu, ovšem lidé při státní hranici tyto programy a jejich projekty příliš nezaznamenali. Přeshraniční spolupráce s Rakouskem pokračovala intenzivněji od roku 2001 v rámci projektu Regionálního partnerství, který zároveň Českou republiku připravoval na vstup do EU. V roce 2002 vznikl na česko-rakouské hranici Euroregion Silva Nortica, který utvářel spolupráci na úrovni regionální. Stal se aktérem příhraničních vztahů nejen v zájmové oblasti Novobystřicka a Slavonicka, ale také v rámci ostatních rakouských a českých členských obcí. Samotné povědomí o působnosti a existenci tohoto euroregionu v jeho členských obcích není příliš velké. Samotný název euroregionu většina obyvatel vůbec nezná. Euroregion svou činností

podporuje společenské, kulturní a sportovní akce, spolupráci škol, turismus a ekonomiku, s hlavním cílem sblížit příhraniční regiony a vytvořit společnou jednotnou platformu. Na zvýšení přeshraniční spolupráce pracují i lokální subjekty zájmového území. Povědomí o lokálních spolcích vykonávající tuto činnost je vyšší a většina obyvatel dokonce zná názvy alespoň některých z těchto spolků a sdružení (Volba pro Slavonicko, město Nová Bystřice, město Slavonice, Renesanční společnosti aj.). Celkově přeshraniční spolupráce přispěla k rozvoji celého regionu, který se orientuje hlavně na turismus. Ten je podporován a financován právě prostřednictvím přeshraničního partnerství. Jako turistické oblasti se vnímá jak rakouské tak české pohraničí, charakter turismu je zde především poznávací, nákupní turismus již nehraje velkou roli.

9 SHRNUTÍ

Práce v první kapitole charakterizuje vývoj státní hranice a pohraničí. Od roku 1989 se kontrola hranic postupně uvolňovala díky integraci do Evropy v rámci EU a Schengenskému prostoru. S uvolňováním režimu hranice docházelo k interakci s příhraničním regionem a ke vzniku kulturních, společenských, občanských, ekonomických vztahů, rozvoji ekonomiky, turismu a služeb. V rámci nově vzniklých kontaktů se začala rozvíjet i přeshraniční spolupráce, která je popisována v kapitole druhé. Přeshraniční spolupráce od počátku probíhá v rámci Evropské unie. EU stanovila programy pro spolupráci a rozvoj příhraničních regionů, kterých bylo a je hojně využíváno. V rámci sjednocení příhraničních regionů vznikl v našem území Euroregion Silva Nortica. Hlavními cíli euroregionu je vytvoření společně se rozvíjející platformy bez hranic. Pro poznání, rozvoj vztahů a turismu je potřeba rozvinuté dopravní sítě, problematika je zkoumána v třetím oddílu práce. Rozlišnost české a rakouské dopravní sítě si žádá nových investic a také propojení regionální doprav všemi možnými způsoby.

Klíčová slova:

Hranice, pohraničí, přeshraniční spolupráce, euroregion, Silva Nortica, Evropská unie

SUMMARY

The first chapter describes the development of the state frontier and the border area. Since the year 1989 the control on the border/frontier was released gradually thanks to European Union and Schengen Area. It was the cause of the interaction with border area, new cultural, social, economic cooperation, new era of tourism and Services. Due to new contacts the Overborder Cooperation was started to develop. European Union makes programmes for cooperation and development border region, which are used. After the unification of the Czech border regions the Silva Nortice Euroregion was created. The goal of the Euroregion is creating together developing platform without border/frontier and with functional Transport network. The third chapter deals with transport problems and differences between Austrin and Czech transport network.

ABSTRACT

Die Arbeit im ersten Kapitel beschreibt die Entwicklung von nationalen Grenzen und Grenzgebiete. Seit 1989 steuert sich die Grenze allmählich durch Integration in Europa innerhalb der EU und den Schengen-Raum. Mit der Freigabe des Grenzsystems, gibt es eine Wechselwirkung mit der Grenzregion und die Entstehung von kulturellen, sozialen, bürgerlichen, wirtschaftlichen Beziehungen, wirtschaftliche Entwicklung, Tourismus und Dienstleistungen. Die neu gegründete Kontakte begonnen die grenzüberschreitende Zusammenarbeit, die im zweiten Kapitel beschrieben wird, zu entwickeln. Grenzüberschreitende Zusammenarbeit erfolgt von Anfang an innerhalb der Europäischen Union. Die EU hat die Zusammenarbeit und die Entwicklung der Grenzregionen gesetzt und diese war und ist weit verbreitet. Dank der Vereinigung der Grenzregionen wurde in unserem Land Silva Nortica Euroregion gegründet. Die Hauptziele sind eine Euro-Region zu schaffen, zusammen mit den Schwellenländern Plattformen ohne Grenzen. Für Verständnis, Beziehungsentwicklung und Tourismusentwicklung ist notwendig die hochentwickelte Netzwerke zu haben. Dieses Problem ist in den dritten Abschnitt der Arbeit untersucht. Die Vielfalt des tschechischen und österreichischen Verkehrsnetzes erfordert neue Investitionen und regionaler Verkehrsverbindungen in alle mögliche Weise.

STICHWORTE

Grenzen, grenzüberschreitende Zusammenarbeit, Euroregion, NorticaSilva, der Europäischen Union

10 POUŽITÁ LITERATURA

Čro, Český rozhlas České Budějovice [online]. 2005 [cit. 2011-04-05]. Oživení železnice mezi Slavonicemi a Fratres se zpozdí. Dostupné z WWW: <http://www.rozhlas.cz/cb/zpravodajstvi/_zprava/203336>.

BALEJ, Martin; JEŘÁBEK, Milan. *Pohraničí, přeshraniční spolupráce a euroregiony : sborník tematického okruhu PSE: XX jubilejní sjezd ČGS*. Ústí nad Labem : Univerzita Jana Evangelisty Purkyně, 2002. 77 s. ISBN 80-7044-412-6.

BLAIVE, Muriel. *Hranice probíhají vodním tokem*. Brno : Společnost pro odbornou literaturu - Barrister & Principa, 2009. 208 s. ISBN 978-80-87029-76-3.

BOLDA, Libor ; MAŠÍN, Lukáš . Euroregion Silva Nortica [online]. Praha : IKP Consulting Engineers, s r. o. , 2005 [cit. 2011-04-08]. Studie rozvoje dopravy a dopravní infrastruktury Jihočeský kraj - Dolní Rakousko do roku 2025. Dostupné z WWW: <<http://www.silvanortica.com/userfiles/file/mobi-prognose-2025-i-cast.pdf>>.

BOLDA, Libor ; MAŠÍN, Lukáš . Euroregion Silva Nortica [online]. Praha : IKP Consulting Engineers, s r. o. , 2005 [cit. 2011-04-08]. Studie rozvoje dopravy a dopravní infrastruktury Jihočeský kraj - Dolní Rakousko do roku 2025. Dostupné z WWW: <<http://www.silvanortica.com/userfiles/file/mobi-prognose-2025-ii-cast.pdf>>.

BOLDA, Libor ; MAŠÍN, Lukáš . Euroregion Silva Nortica [online]. Praha : IKP Consulting Engineers, s r. o. , 2005 [cit. 2011-04-08]. Studie rozvoje dopravy a dopravní infrastruktury Jihočeský kraj - Dolní Rakousko do roku 2025. Dostupné z WWW: <<http://www.silvanortica.com/userfiles/file/mobi-prognose-2025-iii-cast.pdf>>.

BRABENEC, Daniel ; LUŽNÝ, Richard . Úzkorozchodky [online]. 2005 [cit. 2011-04-08]. Jindřichohradecké úzkorozchodky. Dostupné z WWW: <http://spz.logout.cz/uzke/cz_hradec/hradec.php>.

CETKOVSKÝ, Stanislav, et al. Euroregiony, státní správa a samospráva : Sborník referátů z vědecké konference Praha 2. prosince 2005. Praha : Ústav geoniky AV ČR, 2005. 118 s. ISBN 80-86407-08-x.

CIHELKOVÁ, Eva , et al. ČR - Rakousko: možnosti a limity vzájemné spolupráce : vědecký projekt z oblasti mezinárodních vztahů pro rok 2003-2004. Praha : Oeconomica, 2004. 233 s.

Český statistický úřad. Český statistický úřad : Jihočeský kraj [online]. 2001, 30.4. 2010 [cit. 2011-04-26]. Počet obyvatel v obcích Jihočeského kraje k 31.12.2009. Dostupné z WWW:

<http://www.czso.cz/x/redakce.nsf/i/pocet_obyvatel_v_obcich_jihoceskeho_kraje>.

Český statistický úřad. Český statistický úřad [online]. 2011 [cit. 2011-05-05]. Demografické údaje podle obcí ČR 1971 až 2010. Dostupné z WWW: <http://www.czso.cz/cz/obce_d/index.htm>.

Das Aussenministerium. Das Aussenministerium : Rakouské velvyslanectví v Praze [online]. 1998 [cit. 2011-04-26]. Regionální partnertví. Dostupné z WWW: <<http://www.bmeia.gv.at/cz/velvyslanectvi/praze/bilateralni-vztahy/regionalni-partnerstvi.html>>.

DVOŘÁK, Karel , et al. Britské listy [online]. 2009 [cit. 2011-04-09]. Rakousko odmítá zpravoznit přeshraniční železnici. Dostupné z WWW: <<http://blisty.cz/art/49029.html>>.

Euroregion Silva Nortica. Euroregion Silva Nortica [online]. -, 2010a [cit. 2011-05-04]. Základní informace. Dostupné z WWW: <<http://www.silvanortica.com/cs/section-1/zakladni-informace-o-ersn.htm?sub=2>>.

Euroregion Silva Nortica. Euroregion Silva Nortica [online]. 2002a [cit. 2011-05-04]. Zakládací dohoda Euroregionu Silva Nortica. Dostupné z WWW: <<http://www.silvanortica.com/userfiles/file/zakladaci-dohoda-cj.pdf>>.

Euroregion Silva Nortica. Euroregion Silva Nortica [online]. 2002b [cit. 2011-05-04]. Zakládací dohoda Euroregionu Silva Nortica. Dostupné z WWW: <<http://www.silvanortica.com/userfiles/file/zakladaci-dohoda-cj.pdf>>.

Euroregion Silva Nortica. Euroregion Silva Nortica [online]. 2002c [cit. 2011-05-04]. Pracovní program 2003-2004. Dostupné z WWW: <<http://www.silvanortica.com/cs/section-1/zakladni-informace-o-ersn.htm?sub=2>>.

Euroregion Silva Nortica. Euroregion Silva Nortica [online]. 2004 [cit. 2011-05-04]. Pracovní program 2004-2006. Dostupné z WWW: <<http://www.silvanortica.com/cs/section-1/zakladni-informace-o-ersn.htm?sub=2>>.

Euroregion Silva Nortica. Euroregion Silva Nortica [online]. 2006 [cit. 2011-04-18]. Impulzní centra. Dostupné z WWW: <<http://www.silvanortica.com/old/cz/?clanek=36>>.

Euroregion Silva Nortica. Euroregion Silva Nortica [online]. 2007 [cit. 2011-05-04]. Strategie Euregio Silva Nortica 2007-2013. Dostupné z WWW: <<http://www.silvanortica.com/userfiles/file/strategie-ersn.pdf>>.

Euroregion Silva Nortica. Euroregion Silva Nortica [online]. 2010b [cit. 2011-05-04]. Členství v AGEG. Dostupné z WWW: <<http://www.silvanortica.com/cs/section-58/clenstvi-v-ageg.htm?sub=5>>.

Euroregion Silva Nortica. Euroregion Silva Nortica [online]. 2010c [cit. 2011-05-04]. Členství v AEČR. Dostupné z WWW: <<http://www.silvanortica.com/cs/section-59/clenstvi-v-aecr.htm?sub=5>>.

Eurosko.cz. Euroskop.cz [online]. 2008 [cit. 2011-05-05]. Euroregiony. Dostupné z WWW: <<http://www.euroskop.cz/8775/sekce/euroregiony---uvod/>>.

Evropská komise. Evropská komise : Evropská unie v České republice [online]. 2007, 23.8.2007 [cit. 2011-04-26]. Euroregiony. Dostupné z WWW: <http://ec.europa.eu/ceskarepublika/cr_eu/euroregions/index_cs.htm>.

Fondy Evropské unie. Fondy Evropské unie [online]. 1999b [cit. 2011-04-30]. Operační program Nadnárodní spolupráce . Dostupné z WWW: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/Programy-2007-2013/Evropska-uzemni-spoluprace/OP-Nadnarodni-spoluprace>>.

Fondy Evropské unie. Fondy Evropské unie [online]. 1999c [cit. 2011-04-30]. Tematické operační programy. Dostupné z WWW: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/Programy-2007-2013/Tematicke-operacni-programy>>.

Fondy Evropské unie. Fondy Evropské unie [online]. 1999d [cit. 2011-04-30]. Regionální operační programy. Dostupné z WWW: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/Programy-2007-2013/Regionalni-operacni-programy>>.

Fondy Evropské unie. Fondy Evropské unie [online]. 1999e [cit. 2011-04-30]. Operační program Mezuregionální spolupráce. Dostupné z WWW: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/Programy-2007-2013/Evropska-uzemni-spoluprace/OP-Meziregionalni-spoluprace>>.

JEŘÁBEK, Milan . *České pohraničí - bariéra nebo prostor zprostředkování*. Praha : Academia, 2004. 296 s. Dostupné z WWW: <80-200-1051-3 >.

JEŘÁBEK, Milan . *Geografická analýza pohraničí České republiky* . Praha : Sociologický ústav Akademie věd České republiky, 1999 . 180 s. ISBN 80-85950-76-6.

Handlř. Archiv- červen 2008 [online]. 2005 [cit. 2011-05-02]. Hraniční přechody. Dostupné z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/doprava/hranice.html>>.

Handlř. Archiv- červen 2008 [online]. 2005 [cit. 2011-05-02]. Hraniční přechody. Dostupné z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/doprava/hranice.html>>.

Havlíček, Miloš. Revitalizace železnice Slavonice (CZ) - Waldkirchen (A):Trať Kostelec u Jihlavy - Slavonice X Fratres - Waldkirchen - Waidhofen an der Thaya [Internet]. Version 46. Knol. 2010 Aug 19. Available from:

<http://knol.google.com/k/miloš-havlíček/revitalizace-železnice-slavonice-cz/7ngiocd6yqb/117>

HAVLÍČEK, Tomáš. Katedra geografie fakulty pedagogické Západočeské univerzity v Plzni : Pracovně podmíněné migrace jako součást mezinárodního (přeshraničního) trhu práce Česka v kontextu evropské integrace [online]. 2003 [cit. 2011-04-26]. Přeshraniční spolupráce v česko-rakouském pohraničí. Dostupné z WWW: <<http://www.kge.zcu.cz/veda/migrace/spol.htm>>.

HLOŽEK, Pavel . Interregionale Mobilitat : Mobilitat Grenzenlost [online]. 2010 [cit. 2011-04-05]. Tiskové informace. Dostupné z WWW: <<http://www.rm-waldviertel.at/channel.asp?Channel=409&Sprache=4>>.

HORÁKOVÁ, Monika. Aktuálně.cz [online]. 2010 [cit. 2011-04-08]. Česko-rakouská železnice: koleje zůstanou vytrhané. Dostupné z WWW: <<http://aktualne.centrum.cz/zahranici/evropa/clanek.phtml?id=669856>>.

CHÝLA, Petr . ŽelPage [online]. 2004 [cit. 2011-04-05]. Trať Slavonice - Fratres - Waidhofen: podepsána deklarace na obnovu trati. Dostupné z WWW: <<http://www.zelpage.cz/zpravy/539>>.

Impulsní centrum Slavonice. TIC Slavonice [online]. 2005 [cit. 2011-04-18]. Impulsní centrum Slavonice. Dostupné z WWW: <http://www.i.slavonice-mesto.cz/vismo/o_utvar.asp?id_org=200036&id_u=39954&p1=25038>.

Jihočeská Silva Nortica. Euroregion Silva Nortica [online]. 2002 [cit. 2011-05-04]. Stanovy sdružení Jihočeská Silva Nortica. Dostupné z WWW: <<http://www.silvanortica.com/userfiles/file/stanovy-jcsn.pdf>>.

Jindřichohradecké místní dráhy. Jindřichohradecké místní dráhy [online]. 2010 [cit. 2011-04-08]. Trať. Dostupné z WWW: <<http://www.jhmd.cz/>>.

JIRKŮ, Jan . Dačicko.cz [online]. 2007 [cit. 2011-04-05]. Železniční stanice Slavonice. Dostupné z WWW: <<http://dacicko.blog.cz/0705/zeleznicni-stanice-slavonice>>.

Klub českého pohraničí. Klub českého pohraničí [online]. -, 28.3.2011 [cit. 2011-05-02]. Objekty pohraniční stráže na státních hranicích 15. brigády Pohraniční stráže České Budějovice. Dostupné z WWW: <http://www.klub-pohranici.cz/ps_soubory/PS_15_brigada_CB_3prapor.pdf>.

Klub českého pohraničí. Klub českého pohraničí [online]. -, 28.3.2011 [cit. 2011-05-02]. Státní hranice. Dostupné z WWW: <http://www.klub-pohranici.cz/ps_SH.htm>.

Krajský úřad kraje Vysočina. Systém informací samosprávy [online]. 2004 [cit. 2011-04-04]. Kraj Vysočina. Dostupné z WWW: <http://extranet.kr-vysocina.cz/samosprava/index.php?akce=rada_materialy_detail&id=7707>.)

KUNT, Miroslav. Neuskutečněný projekt Nová Bystřice - Litschau. Železnice [online]. 1993, 6, [cit. 2011-04-08]. Dostupný z WWW: <<http://archiv.kvalitne.cz/studie/hradec/litsch.htm>>.

Ministerstvo vnitra. Ministerstvo vnitra: Archiv - červen 2008 [online]. 2006, 22.11.2007 [cit. 2011-05-02]. Schengenská spolupráce a ochrana státní hranice. Dostupné z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/azyl/schengen.html>>.

MORAVCOVÁ, Dagmar. Rakousko a Česká republika : šance a limity regionálního partnerství v Evropské unii a oblast evropské bezpečnosti. In Kotábová, Věra - Prázová, Irena - Schneider, Ondřej (ed.). In: Rozvoj české společnosti v Evropské unii. II, Ekonomie, Politologie. Praha : Matfyzpress, 2004, s. 374-404. ISBN 80-86732-35-5.

MÜLLEROVÁ, Hana. Telč [online]. 2009 [cit. 2011-04-08]. Telčské listy. Dostupné z WWW: <<http://www.telc-etc.cz/telc/store/dokumenty/1530.pdf>>.

Nová Bystřice. Nová Bystřice [online]. 2002 [cit. 2011-04-18]. Impuls centrum. Dostupné z WWW: <http://www.novabystrice.cz/impuls-centrum>

PEKOVÁ, Jitka; ZAPLETALOVÁ, Jana, et al. *Euroregiony, státní správa a samospráva : Sborník referátů z vědecké konference Praha 2. prosince 2005*. Praha : Ústav geoniky AV ČR, 2005. 118 s. ISBN 80-86407-08-x.

PEKOVÁ, Irena . Centrum pro regionální rozvoj České republiky [online]. 2009a, 14.10.2010 [cit. 2011-04-29]. Politika CRR. Dostupné z WWW: <<http://www.crr.cz/cs/o-nas/info-o-crr/politika-crr/>>.

PEKOVÁ, Irena . Centrum pro regionální rozvoj České republiky [online]. 2009b, 28.1.2010 [cit. 2011-04-29]. Předvstupní programy. Dostupné z WWW: <<http://www.crr.cz/cs/programy-eu/predvstupni-programy/>>.

PEKOVÁ, Irena . Centrum pro regionální rozvoj České republiky [online]. 2009c, 21.1.2010 [cit. 2011-04-29]. Národní program Phare. Dostupné z WWW: <<http://www.crr.cz/cs/programy-eu/predvstupni-programy/np-phare/>>.

PEKOVÁ, Irena . Centrum pro regionální rozvoj České republiky [online]. 2009d, 21.1.2010 [cit. 2011-04-29]. CBC Phare. Dostupné z WWW: <<http://www.crr.cz/cs/programy-eu/predvstupni-programy/cbc-phare/>>.

PEKOVÁ, Irena . Centrum pro regionální rozvoj České republiky [online]. 2009i, 27.8.2010 [cit. 2011-04-29]. Programy 2007-2013. Dostupné z WWW: <<http://www.crr.cz/cs/programy-eu/obdobi-2007-2013/>>.

PEKOVÁ, Irena . Centrum pro regionální rozvoj České republiky [online]. 2009j, 19.1.2010 [cit. 2011-04-30]. OP Přeshraniční spolupráce ČR-Rakousko. Dostupné z WWW: <<http://www.crr.cz/cs/programy-eu/obdobi-2007-2013/cil-3-evropska-uzemni-spoluprace/op-preshranicni-spoluprace/opps-cr-rakousko/>>.

PEKOVÁ, Irena . Centrum pro regionální rozvoj České republiky [online]. 2009k, 10.3.21011 [cit. 2011-04-30]. OP Mezuregionální spolupráce (INTERREG IVC) . Dostupné z WWW: <<http://www.crr.cz/cs/programy-eu/obdobi-2007-2013/cil-3-evropska-uzemni-spoluprace/op-meziregionalni-spoluprace/>>.

Přeppravce.cz. Přeppravce.cz [online]. 2005 [cit. 2011-05-02]. Seznam hraničních přechodů ČR. Dostupné z WWW: <<http://www.prepravce.cz/index.asp?menu=240>>.

Regionální informační servis. Regionální informační servis [online]. 2009 [cit. 2011-05-05]. Územní působnost členských obcí Euroregionů v roce 2009. Dostupné z WWW: <<http://www.risy.cz/cs/mapy-ke-stazeni>>.

Regionální informační servis. Regionální informační servis [online]. 2010 [cit. 2011-05-05]. Euroregiony. Dostupné z WWW: <<http://www.risy.cz/cs/krajske-ris/jihocesky-kraj/regionalni-informace/euroregiony/>>.

Regionální informační systém, 2010) Regionální informační servis. Regionální informační servis [online]. 2010 [cit. 2011-05-05]. Euroregiony. Dostupné z WWW: <<http://www.risy.cz/cs/krajske-ris/jihocesky-kraj/regionalni-informace/euroregiony/>>.

Ředitelství silnic a dálnic ČR. Ředitelství silnic a dálnic ČR : Oddíl silniční databanky [online]. 2009 [cit. 2011-05-04]. CZ031-Kraj Jihočeský. Dostupné z WWW: <http://www.rsd.cz/doprava/silnicni_sit/html/1_jc.htm>.

Statistics Austria. Statistics Austria [online]. 2010 [cit. 2011-04-26]. Bevölkerungsstand 1.1.2010. Dostupné z WWW: <[http://www.statistik.at/web_en/dynamic/statistics/population/publdetail?id=2&listid=2&detail=598?=&ENBevölkerungsstand 1.1.2010](http://www.statistik.at/web_en/dynamic/statistics/population/publdetail?id=2&listid=2&detail=598?=&ENBevölkerungsstand%201.1.2010)>. ISBN 978-3-902703-61-3.

TOUŠEK, Václav. Potenciální zaměření přeshraniční spolupráce s polskými a slovenskými mikroregiony s důrazem na nové plánovací období Evropské unie 200-2013 : Návrh výstupní publikace - leden 2007. Brno-Olomouc, 2007. 102 s. Projekt. Univerzita Palackého v Olomouci.

Vláda České republiky. Euroskop.cz : Evropská unie v České republice [online]. 2008 [cit. 2011-04-26]. Česká republika a EU. Dostupné z WWW: <<http://www.euroskop.cz/8775/sekce/euroregiony---uvod/>>.

Vojensko.cz. Vojensko.cz [online]. 2007 [cit. 2011-05-02]. OPK Nová Bstřice. Dostupné z WWW: <<http://www.vojensko.cz/opk-nova-bystrice>>.

ZADRAŽIL , Oldřich . Dačice.info : křesťansko-demokratický server [online]. 2010 [cit. 2011-04-09]. Železnice nebo cyklotrasahttp. Dostupné z WWW: <<http://www.dacice.info/index.php?page=3p625p10p0p0p0p0p0p0p0>>.

ZICH, František. Přeshraniční vlivy působící na místní společenství pohraničí České republiky I.. I. vydání. Ústí nad Labem : Univerzita Jana Evangelisty Purkyně, 2005. 143 s. ISBN 80-7044-721-4.

ZICH, František. Přeshraniční vlivy působící na místní společenství pohraničí České republiky II.. Ústí nad Labem : Univerzita Jana Evangelisty Purkyně, 2005. 206 s. ISBN 80-7044-722-2.

PŘÍLOHY

- Příloha č. 1 Výsledky dotazníkového šetření v relativních hodnotách (český dotazník)
- Příloha č. 2 Dotazník česko-rakouské pohraničí (český dotazník)
- Příloha č. 3 Výsledky dotazníkového šetření v relativních hodnotách (rakouský dotazník)
- Příloha č. 4 Dotazník česko-rakouské pohraničí (rakouský dotazník)
- Příloha č. 5 Realizované projekty programového období 1994-2003 na Novobystřicku a Slavonicku
- Příloha č. 6 Realizované projekty programového období 2004-2006 na Novobystřicku a Slavonicku
- Příloha č. 7 Realizované projekty programového období 2007-2013 na Novobystřicku a Slavonicku
- Příloha č. 8 Projekty období 2007-2013 realizované Malými fondy ERSN na Novobystřicku a Slavonicku
- Příloha č. 9 Člení ERSN v České republice a Rakousku
- Příloha č. 10 Intenzita dopravy na určitých úsecích v oblasti Novobystřicka a Slavonicka

Příloha č. 1: Výsledky dotazníkového šetření v relativních hodnotách (český dotazník)

otázka	Odpovědi v relativních hodnotách					
	a	b	c	d	e	f
1	19,51	60,98	9,76	2,44	0,00	4,88
2	2,44	19,51	31,71	4,88	0,00	17,07
3	12,20	2,44	0,00	26,83	56,10	2,44
4	17,07	24,39	17,07	9,76	12,20	17,07
5	2,44	4,88	31,71	14,63	36,59	7,32
6	58,54	24,39	9,76	0,00	4,88	2,44
7	4,88	26,83	24,39	24,39	9,76	7,32
8	29,27	24,39	4,88	26,83	14,63	0,0
9	16,67	29,63	25,93	16,67	11,10	0,0
10	51,22	21,95	12,20	7,32	0,00	7,32
11a	68,29	21,95	9,76	–	–	–
11b	85,37	2,44	12,20	–	–	–
11c	46,34	39,02	14,63	–	–	–
11d	60,98	21,95	17,07	–	–	–
11e	90,24	0,00	9,76	–	–	–
12	41,46	29,27	12,20	4,88	4,88	7,32
13	32,81	7,81	18,75	9,38	12,5	18,75
14	39,02	34,15	9,76	4,88	4,88	7,32
15	51,22	34,15	4,88	2,44	4,88	2,44
16	65,85	29,27	4,88	–	–	–
17	58,54	14,63	4,88	0,00	21,95	–
18	41,46	7,32	19,51	2,44	29,27	–
19	29,27	–	–	–	–	–
20	58,54	0,00	34,15	2,44	4,88	–
21a	70,73	–	–	–	–	–
21b	51,22	–	–	–	–	–
21c	56,10	–	–	–	–	–
21d	24,39	–	–	–	–	–
21e	36,59	–	–	–	–	–
21f	19,51	–	–	–	–	–
21g	4,88	–	–	–	–	–
21h	51,22	–	–	–	–	–
21i	53,66	–	–	–	–	–
21j	56,10	–	–	–	–	–
21k	12,20	–	–	–	–	–
21l	26,83	–	–	–	–	–
21m	46,34	–	–	–	–	–
21o	2,44	–	–	–	–	–
22	39,02	7,32	29,27	7,32	9,76	7,32

23a	68,29	-	-	-	-	-
23c	9,76	-	-	-	-	-
23d	7,32	-	-	-	-	-
23e	4,88	-	-	-	-	-
23f	68,29	-	-	-	-	-
23h	31,71	-	-	-	-	-
23i	21,95	-	-	-	-	-
23j	58,54	-	-	-	-	-
23k	60,98	-	-	-	-	-
23m	4,88	-	-	-	-	-
23n	7,32	-	-	-	-	-
24	9,76	2,44	19,51	34,15	19,51	14,63
25	12,20	34,15	12,20	17,07	9,76	14,63
26a	82,93	14,63	2,44	-	-	-
26b	19,51	56,10	24,39	-	-	-
26c	90,24	7,32	2,44	-	-	-
26d	31,71	39,02	29,27	-	-	-
26e	14,63	53,66	31,71	-	-	-
26f	68,29	14,63	17,07	-	-	-
26g	36,59	31,71	31,71	-	-	-
26h	12,20	70,73	17,07	-	-	-
26i	12,20	58,54	29,27	-	-	-
26j	41,46	36,59	21,95	-	-	-
26k	51,22	26,83	21,95	-	-	-
26l	73,17	12,20	14,63	-	-	-
26m	73,17	9,76	17,07	-	-	-
26n	4,88	70,73	24,39	-	-	-
27	60,98	26,83	0,00	7,32	2,44	2,44
28a	53,66	-	-	-	-	-
28b	78,05	-	-	-	-	-
29	31,48	38,89	9,26	9,26	11,11	-
30	12,20	7,32	9,76	21,95	43,90	4,88
31	36,59	12,20	43,90	7,32	-	-
32	7,32	9,76	21,95	60,98	-	-
33	36,59	63,41	-	-	-	-
34	7,32	39,02	51,22	2,44	-	-
35	95,12	4,88	-	-	-	-
36	14,63	17,07	39,02	29,27	-	-
37	7,32	36,59	17,07	9,76	2,44	14,63
38	6,45	3,23	6,45	25,81	0,00	19,35

Příloha č. 2 Dotazník česko-rakouské pohraničí (český dotazník)

DOTAZNÍK ČESKO-RAKOUSKÉ POHRANIČÍ

Dobrý den,

jsem studentkou Univerzity Palackého v Olomouci, obor Regionální geografie. V tomto roce (2011) budu obhajovat svoje studium závěrečnou bakalářskou prací, která řeší otázky přeshraniční spolupráce. Proto bych Vás chtěla požádat o vyplnění tohoto dotazníku. Dotazník je anonymní. Vaše odpovědi jsou pro mě velmi cenné. Děkuji

Aneta Švarcová, e-mail: aninka.svarc@seznam.cz, tel: +420 724 894 749

1. Jak lze podle Vašeho názoru hodnotit současné česko-rakouské občanské vztahy? Jsou:

- a) velmi dobré b) celkem dobré c) ani dobré, ani špatné d) spíše špatné
e) velmi špatné f) nevím g) nemohu posoudit

2. Jak byste hodnotili česko-rakouské vztahy kolem roku 1989? Byly:

- a) velmi dobré b) celkem dobré c) ani dobré, ani špatné d) spíše špatné
e) velmi špatné f) nevím g) nemohu posoudit

3. Myslíte, že vztahy Rakušanů a Čechů jsou napjaté?

- a) ano b) spíše ano c) nevím d) spíše ne e) ne f) nemohu posoudit
g) příklad.....

4. Změnila se situace vnímání Čechů v Rakousku? Setkali jste se s nápisem „Češi vítáme Vás“?

- a) ano b) spíše ano c) nevím d) spíše ne e) ne f) nemohu posoudit

5. Myslíte, že Rakušané byli proti vstupu České republiky do EU? Zaznamenali jste odpor?

- a) ano b) spíše ano c) nevím d) spíše ne e) ne f) nemohu posoudit

6. Myslíte, že vzájemné dobré vztahy mezi Čechy a Rakušany jsou důležitou podmínkou pro spolupráci a příliv nové ekonomiky???

- a) ano b) spíše ano c) nevím d) spíše ne e) ne f) nemohu posoudit

7. Po roce 1989 byly patrné socioekonomické rozdíly Rakušanů a Čechů. Jakým směrem se tyto rozdíly pohybují?

- a) zvyšují se b) spíše se zvyšují c) spíše se snižují

d) snižují se e) neví f) nemohu posoudit

8. Zajímáte se o to, co se děje u vašich rakouských sousedů?

a) ano b) spíše ano c) nevím d) spíše ne e) ne f) nemohu posoudit

9. Z jakých zdrojů jste informováni o dění v sousedním státě?

a) noviny b) internet c) televize d) osobní kontakty e) cestování

f) jiné:.....

10. Myslíte, že se zvýšil zájem příhraničního souseda o náš stát, vaši obec, pohraničí?

a) ano b) spíše ano c) nevím d) spíše ne e) ne f) nemohu posoudit

11. Pokud ano, jak vnímáte tyto zájmy, pozitivně nebo negativně?

Nákupní turistika zahraničních sousedů a) pozitivně b) negativně

Turistika a) pozitivně b) negativně

Investice – nákup nemovitostí, pozemků a) pozitivně b) negativně

Zakládání podniků a) pozitivně b) negativně

Přeshraniční spolupráce a) pozitivně b) negativně

12. Jaký je charakter vašich příhraničních kontaktů?

a) občanský kontakt (turistická cesta, cesta za nákupem, dovolená)

b) příbuzenský

c) přátelský kontakt

d) kontakty ekonomického charakteru (práce, podnikání)

e) kontakty přes organizace a projektovou činnost

f) žádný

13. Myslíte, že nástrojem zahraniční politiky jsou kulturní vztahy?

a) ano b) spíše ano c) nevím d) spíše ne e) ne f) nemohu posoudit

14. Registrujete vliv meziregionální spolupráce???

a) ano b) spíše ano c) nevím d) spíše ne e) ne f) nemohu posoudit

15. Jak vnímáte kulturní akce, kde se sblíží příhraniční oblasti?

a) pozitivně b) spíše pozitivně c) nevím

d) spíše negativně e) negativně f) nemohu posoudit

16. Znáte nějakou konkrétní organizace, sdružení, které patří k aktivním v rámci příhraniční spolupráce?

- a) ano b) spíše ano c) nevím d) spíše ne e) ne f) nemohu posoudit
g) jakou.....

17. Znáte programy přeshraniční spolupráce INTERREG A PHARE???

- a) ano b) spíše ano c) slyšel/a jsem o nich d) spíše ne e) ne

18. Dokázali byste uvést konkrétní projekty programu INTERREG A PHARE?

.....
.....

19. Je vaše obec členem euroregionu? Jakého?

- a) ano b) spíše ano c) nevím d) spíše ne e) ne

f) jakého.....

20. Jaké oblastem se projekty euroregionu věnují ve vaší obci a jejím okolí?

- a) kulturní spolupráce a akce g) výstavba infrastruktury m) spolupráce škol
b) spolupráce v cestovním ruchu h) turistice n) lázeňství
c) značení a úprava cyklostezek i) sportovní spolupráce o) zdravotnictví
d) životní prostředí a ekologie j) společenské akce
e) turistickým a běžeckých tratím k) renovace památek
f) akce a údržba poutních míst l) budování hraničních přechodů

jiné.....

21. Vznikla nějaká tradice v pořádání společných příhraničních kulturních akcí?

- a) ano b) spíše ano c) nevím d) spíše ne e) ne f) nemohu posoudit

22. Jaké kulturní akce se zde, ve vaší obci, v rámci přeshraniční spolupráce pořádají???

- a) jarmarky h) mše
b) oslavy vín i) poutě
c) festivaly j) koncerty hudebních těles
d) masopusty k) sportovní akce a sportovní utkání
e) setkání rodáků a starousedlíků l) pivní slavnosti

c) přistěhoval/a jsem se

d) nebydlím zde

31. Uvažujete o tom, že byste se z obce Vašeho současného bydliště odstěhoval/a?

a) ano brzy

b) ano výhledově

c) zatím ne

d) ne

Děkuji za rozhovor.

Základní údaje o respondentovi:

32. **Jste** a) muž b) žena

33. **Věk** a) do 20 b) 20-39 c) 40-65 d) 65+

34. **Okres trvalého bydliště:**.....

35. Vaše nejvyšší dosažené vzdělání:

a) základní b) střední bez maturity c) střední s maturit

d) vysokoškolské nebo vyšší odborné

36. Kategorie povolání

a) dělník b) zaměstnanec c) úředník d) vedoucí pracovník

e) podnikatel f) student g) důchodce h) žena v domácnosti
či na MD

i) nezaměstnaný

37. Odvětví zaměstnání:

a) zemědělství b) průmysl c) stavebnictví d) obchod a služby

e) doprava a spoje f) veřejné služby g) ostatní činnost

Příloha č. 3 Výsledky dotazníkového šetření v relativních hodnotách (rakouský dotazník)

otázka	Odpovědi v relativních hodnotách					
	a	b	c	d	e	f
1	33,2	43,7	13,5	0,0	0,0	9,6
2	0,00	13,2	61,5	9,1	6,3	–
3	0,00	23,1	38,5	30,8	7,7	–
4	30,8	53,8	15,4	0,0	0,0	–
5	0,00	8,1	38,1	45	9,3	–
6	76,9	16,8	6,3	0,0	0,0	–
7	0,0	0,0	23,7	67,5	7,9	–
8	38,5	46,2	15,4	0,0	0,0	–
9	33,3	19,0	28,6	23,8	14,3	–
10	52,7	23,1	7,6	16,6	0,0	–
11a	84,6	14,3	1,1	–	–	–
11b	76,9	14,3	8,8	–	–	–
11c	53,8	30,8	15,4	–	–	–
11d	84,6	0,0	15,4	–	–	–
12	20,1	26,1	23,1	15,4	–	–
13	45,9	35,2	0,0	11,3	0,0	7,6
14	41,8	32,6	0,0	6,9	0,0	18,6
15	53,8	23,1	15,4	7,7	–	–
16	38,9	17,6	0,0	18,5	12,3	12,7
17	30,8	12,4	0,0	10,7	46,1	–
18a	53,8	–	–	–	–	–
18b	38,5	–	–	–	–	–
18c	7,7	–	–	–	–	–
18d	15,4	–	–	–	–	–
18e	12,4	–	–	–	–	–
18f	10,3	–	–	–	–	–
19	38,5	10,3	20,3	15,4	15,5	–
20	46,1	0,0	23,1	15,4	15,4	–
21	42,3	34,7	0,0	15,4	7,6	–
22	53,8	7,7	30,8	7,7	–	–
23	7,9	69,2	22,9	–	–	–
24	18,2	58,7	7,7	15,4	–	–
25	30,8	46,9	15,4	0,0	7,7	–
26	61,5	15,4	10,3	12,4	–	–
27	0,0	0,0	15,4	84,6	–	–

- a) erhöhung b) reduziere c) sind die gleichen d) ich weiß es nicht

8. Interessiert sie, was bei ihren tchechischen Nachbarn los ist?

- a) ja b) eher ja c) eher nicht d) nicht e) ich weiß es nicht

9. Aus welchen Quellen sind sie über das Geschhen im nachbar Staat informiert?

- a) Zeitungen b) Internet c)TV d) Persönlicher Kontakt e) Reisekosten
f) andere.....

10. Denken sie, daß sich di interesse eures Nachbars um euren Staat, Ihre Gemeinde, frenzgebiet erhöht hat?

- a)ja b) eher ja c) eher nicht d) nicht e) ich weiß es nicht

11. Falls ja, wie sie diese Interesse wahr nehmen? Positiv oder negativ?

Einkaufstouristik den ausländischen Nachbarn	a) positiv	b) negativ
Touristik	a) positiv	b) negativ
Gründung des Unternehmens	a)positiv	b) negativ
Übergrenzzusammenarbeit	a) positiv	b) negativ

12. Was für einen Charakter haben Ihre Grenzkontakte?

- a) Zeitweisigen Kontakt b) Verwandtschaftlich c)Freundschaftlicher Kontakt
d) Kontakte von ökonomischen Charakter
e) Kontakte über Organisationen und Projektstätigkeit

13. Denken Sie, daß Kulturbeziehungen ein Werkzeug der ansländischen Politik sind?

- a) ja b) eher ja c) eher nicht d) nicht e) ich weiß es nicht

14. Registrieren Sie Einfluß der regionslen Zusammenarbeit?

- a) ja b) eher ja c) eher nicht d) nicht e) ich weiß es nicht

15. Wie nehmen Sie die Kulturaktionen, wo sich Grenzgebiete einander näherbringen, wahr?

- a) positiv b) negative c) ich weiß es nicht

16. Kennen Sie Programme der Grenzzusammenarbeit INTERREG und PHARE?

- a) ja b) eher ja c) eher nicht d) nicht e) ich weiß es nicht

17. Ist ihre Gemeinde ein Mitglied des Euroregions? Welches?

- a) ja b) eher ja c) eher nicht d) nicht e) ich weiß es nicht

f) welches.....

18. Welchen Gebieten sich Euroregionprojekte in Ihrer Gemeinde und Ihrer Umgebung widmen?

- a) Zusammenarbeit in der Kultur und Aktionen h) Zusammenarbeit im Reisen
b) Markierung und Einrichtung den Radfahrwegen i) Touristik
c) Aktion und Instandhaltung den Wallfahrtsörter j) Touristischen und Rennsteigen
d) Zusammenarbeit in Sportaktionen k) Denkmalrenovierungen
e) Bildung den Grenzübergängen, l) Gesundheitswegen,
f) Gesellschaftsaktionen g) Bildung der Infrastruktur
m) Zusammenarbeit den Schullen n) Bade

19. Its irgendeine Tradition in Veranstaltungen gemeinsamen Granzkulturaktionen entstanden?

- a) ja b) eher ja c) eher nicht d) nicht e) ich weiß es nicht

20. Welche Kulturaktionen sich in Ihrer Ortschaft im Rahmen der Übergrenmitarbeit verstanden?

- a) Konzerte b) Jahrmärkte c) Wallfahrten d) Stadtfeste
e) Sportveranstaltungen f) Erntefest g) Mass h) Bierfeste
i) Karneval j) Fest des Weins k) Feste Treffen der Oldtimer

21. Wie ist die Übergranzzusammenarbeit genntet?

- a) ausreichend viel b) ausreichend niedrig c) ich weiß es nicht

22. Spiele Tourismus in Ihrer Gemeinde im Unternehmen, Gescheft, Entwicklung des Regions eine grosse Rolle?

- a) ja b) eher ja c) eher nicht d) nicht e) ich weiß es nicht

23. Was für ein Charakter hat die Touristik in Iber Gemeinde?

- a) Shopping-Tourismus b) Sightseeing c) ich weiß es nicht

24. Was für einen Charakter haben ihre Besuche in näherem Grenzgebiet?

- a) Shopping-Tourismus b) Sightseeing c) Besuch der Familie
d) Arbeit e) Ich besuche nicht

25. Beeinflusst eine kleinere Anzahl der Grenzübergänge und touristischen Wege die Touristik?

- a) ja b) eher ja c) eher nicht d) nicht e) ich weiß es nicht

26. Leben Sie in diesem Gebiet?

- a) immer (ab der Geburt) b) ab der Geburt, mit Pausen c) ich bewegte
d) ich lebe hier nicht

27. Überlegen Sie aus ihrem jetzigen Wohnort auszuziehen?

- a) ja b) eher ja c) eher nicht d) nicht e) ich weiß es nicht

Vielen Dank für das Interview

Příloha č. 5 Realizované projekty programového období 1994-2003 na Novobystřicku a Slavonicku

program	Název příjemce	Název projektu	Doba trvání	Celková částka	Procento krytí projektu z EU
Phare CBC 2000	Jihočeská SILVA NORTICA	Činnost pracovních skupin v rámci Euroregionu Silva Nortica	13	4 086,00	90
Phare CBC 2000	Město Slavonice	Odvodňovací rigol	7	19 840,00	75
Phare CBC 2000	Město Jindřichův Hradec	Generel cykloturistiky Jindřichohradecka	5	2 392,18	28
Phare CBC 2000	Město Nová Bystřice	Impuls centrum Nová Bystřice	12	14 622,00	90
Phare CBC 2001	Sdružení pohraničních obcí a měst okresu Jindřichův Hradec - SPOM	Vítejte sousedé - výletní cíle	10	12 375,00	90
Phare CBC 2001	Základní škola Dešná, okres Jindřichův Hradec - ZŠ Dešná	Příhraniční spolupráce škol v jazykové výuce	11	6 399,00	90
Phare CBC 2002	Základní škola Dešná, okres Jindřichův Hradec - ZŠ Dešná	Příhraniční spolupráce škol v jazykové výuce	10	4 013,00	75
Phare CBC 2003	Obec Dešná	Jezdecké dny v Dešné - podpora mezinárodní spolupráce v oblasti hippoturistiky	12	6 140,00	75
Phare CBC 2003	Město Nová Bystřice	Sběr a ekologická recyklace komunálního odpadu v příhraničním regionu Novobystřicko	12	86181	75
Phare CBC 2003	Obec Staré Hobzí	Mezinárodními dětskými, lidovými a sportovními slavnostmi k odstranění jazykových bariér	12	8 515,00	75
Phare CBC 2003	Město Nová Bystřice	Oslavy 800 let sousedství na česko-rakouském pomezí	12	9 937,00	75
Phare CBC 2003	Slavonická renesanční společnost	Vzdělávací programy TROJMEZÍ 2004-2005	10	10 000,00	69

Zdroj: www.iscrr.cz

Příloha č. 6 Realizované projekty programového období 2004-2006 na Novobystřicku a Slavonicku

program	Název příjemce	Název projektu	Období projektu	Celková částka	Výše grantu	Národní fondy
Ineterreg IIIA	TJ Sokol Slavonice – oddíl kopané	Oslavy 60 let založení sportovního oddílu ve Slavonicích a výročí 15–leté spolupráce s rakouskými partnery	2006	79 053	59 290	19 763
Ineterreg IIIA	TJ Dyje Staré Hobzí	Oslava 100 let založení sportovního oddílu ve Starém Hobzí a výročí 10 –leté spolupráce s rakouskými partnery	1.6.2005	134 000	100 500	33 500
Ineterreg IIIA	Město Nová Bystřice	Letní řezbářské sympozium	2005	147 334	110 500	36 834
Ineterreg IIIA	Sportovní klub Meding	Týden cykloturistiky	2005	142 666	107 000	35 666
Ineterreg IIIA	Jihočeská Silva Nortica	Založení sítě impulsních center a pracovních skupin v rámci ERSN	2005-2006	286 696	215 021	–
Ineterreg IIIA	Jihočeský kraj	Infrastruktura turistických hraničních přechodů Jižní Čechy Dolní Rakousko	2005-2006	2 448 782	1 836 586	612 196
Ineterreg IIIA	Obec Český Rudolec	Mládež a hudba	2005-2006	126 000	94 500	–
Ineterreg IIIA	Obec Staré Hobzí	Obnova venkovských tradic v obci Staré Hobzí	2005-2006	122 667	92 000	30 667
Ineterreg IIIA	Věroslav Tůma	Práškovna a lakovna Dolní Bolíkov	2005-2006	1 083 733	303 424	101 110
Ineterreg IIIA	Národní muzeum	Regionální centrum fotografie	2005-2006	1 167 170	875 378	291 793
Ineterreg IIIA	Volba pro Slavonicko	Rozvíjení sportovních aktivit v příhraničním regionu Jihočeského kraje a Dolním Rakouskem	2005-2006	148 686	111 514	37 172
Ineterreg IIIA	Asociace hotelů a restaurací České republiky o. s.	Tvorba a distribuce Katalogu služeb členů sdružení HO.RE.KA	2005-2006	716 218	460 956	153 652
Ineterreg IIIA	ENKI, o. p. s.	Hlavní přeshraniční region spolku na ochranu klimatu 2005-2006 Dolní Rakousko - Česká republika (Slavonicko a Hrušovansko)	2005-2007	3 418 900	2 564 175	–
SROP	Jihočeský kraj	Projekt internetizace knihoven Jihočeského kraje	2005-2007	12 974 111	9 430 583	3 143 528
Ineterreg IIIA	Město Nová Bystřice	Vzorové zavádění rozsáhlého informačního systému - Komunální geodata a turistický informační systém	2005-2007	754 860	566 100	188 760

Ineterreg IIIA	Jihočeská Silva Nortica	Sítě Euroregionu Silva Nortica - rozvoj a inovace	2005-2008	5 508 800	4 131 600	1 377 200
Ineterreg IIIA	Sdružení pohraničních obcí a měst okresu Jindřichův Hradec	Zimní běžecké trasy v příhraničním regionu České Kanady	2005-2008	1 416 100	1 062 000	354 100
Ineterreg IIIA	Občanské sdružení Pohádkové království	Pohádkové království - vandrování česko-rakouským příhraničím	2006	56 644	42 483	14 161
Ineterreg IIIA	Sportovní klub Meding	Sportovní spolupráce Waldviertel-Česká Kanada (uspořádání závodů horských kol a triatlonu)	2006	120 268	90 200	30 068
Ineterreg IIIA	Slavonická renesanční společnost	Týden cykloturistiky 2006 - Die Radtourismus Woche 2006	2006	79 053	59 390	19 763
Ineterreg IIIA	Obec Staré Hobzí	Jarní slavnosti v obci Staré Hobzí	2006	79 053	59 290	19 763
Ineterreg IIIA	Slavonická renesanční společnost	Festival nezávislého umění a hudby „La petite mort 06“	2006	141 167	59 290	81 877
Ineterreg IIIA	Obec S. m. p. L.	III. Staroměstské Slavnosti	2006	75 947	56 960	18 987
Ineterreg IIIA	Jihočeský kraj	Most ev. Č. 409-021 v obci Písečné	2006-2007	35 500 997	25 125 742	8 375 250
Ineterreg IIIA	Inspirace Slavonice	Zmizelá židovská komunita	2006-2007	59 106	44 300	14 806
Ineterreg IIIA	Obec Český Rudolec	SEJDEME SE PŘÁTELÉ	2006-2007	81 368	61 026	20 342
Ineterreg IIIA	ZŠ a MŠ Dešná	Jazykový projekt VS Drosendorf ZŠ Dešná – učít se spolu jazyk sousedů	2006-2007	70 937	53 203	17 734
Ineterreg IIIA	Golf klub Mnich	Vytvoření sítě golfových klubů v rámci sportovní spolupráce jižní Čechy - Dolní Rakousko	2006-2008	3 100 000	2 325 000	775 000
Ineterreg IIIA	Městské kulturní středisko Slavonice	Kultura – to, co nás spojuje	2006-2008	79 939	59 954	18 170
Ineterreg IIIA	ZŠ a MŠ Nová Bystřice	Dobrý den, sousedé - Guten Tag, Nachbar!	2007	50 667	38 000	12 667

Ineterreg IIIA	Volba pro Slavonicko, o. s.	Prameny řeky Dyje, významná symbolika pro přátelství v příhraničním regionu	2007	45 000	33 750	11 250
Ineterreg IIIA	Město Nová Bystřice	Letní řezbářské sympózium 2007	2007	131 224	49 550	81 674
Ineterreg IIIA	Obec Staré Město pod Landštejnem	IV. Staroměstské slavnosti	2007	52 460	39 345	13 115
Ineterreg IIIA	TJ Sokol Slavonice - oddíl basketbalu	Oslavy 25 let založení sportovního oddílu basketbalu Slavonice a výročí 15-leté spolupráce s rakouskými partnery	2007	60 000	45 000	15 000
Ineterreg IIIA	Obec Staré Hobzí	Když si spolu hrajeme, společnou řeč najdeme	2007	62 000	46 500	15 500
Ineterreg IIIA	Obec Písečné	INTERREG IIIA ČR-R	2007-2008	42 984	32 238	10746
Ineterreg IIIA	Obec Dešná	Ludweis-Dešná-Drosendorf - rozvoj společných aktivit	2007-2008	39 950	24 712	8 238
Ineterreg IIIA	ZŠ a MŠ Dešná	Jazykový projekt VS Drosendorf ZŠ Dešná – učit se spolu jazyk sousedů II.	2007-2008	55 314	41 485	13 829
Ineterreg IIIA	Slavonická renesanční společnost	Rozvoj cestovního ruchu na česko-rakouském pomezí - GRASELOVY STEZKY 2007	2007-2008	60 000	45 000	15 000

Zdroj: www.iscrr.cz

Příloha č. 7 Realizované projekty programového období 2007-2013 na Novobystřicku a Slavonicku

program	Název příjemce	Název projektu	Období projektu	Celková částka	Výše grantu	Národní fondy
OP Podnikání a inovace	Heltos, a. s.	Zateplení výrobní budovy firmy HELTOS	2007	3 289 000	1 117 750	197 250
OP Podnikání a inovace	Heltos, a. s.	Inovace stroje VS40	2007-2009	5 500 000	2 150 500	379 500
Integrovaný operační systém	Heltos, a. s.	Marketing vrtaček Heltos	2007-2009	1 290 000	548 250	96 750
ROP NUTS II Jihozápad/Dostupnost center	Město Nová Bystřice	Modernizace místních komunikací v Nové Bystřici	2008	3 805 500	3 234 595	570 905
OP Životní prostředí	Obec Číměř	Obnova a odbahnění rybníka v Potočné	2008	projekt schválen k financování		
ROP NUTS II JIHOZÁPAD/Rozvoj cestovního ruchu	OSKAR-RS s. r.o.	Revitalizace nemovité kulturní památky čp. 466 pro rozvoj cestovního ruchu v MPR Slavonice	2008-2009	4 500 000	2 142 000	378 000
Integrovaný operační program	Obec Rapšach	Typový projekt -CzechPOINT - kontaktní místo	2008-2009	93 927	79 837	14 090
Integrovaný operační program	Obec Cizkrajov	Typový projekt -CzechPOINT - kontaktní místo	2008-2009	93 927	79 837	14 090
Integrovaný operační program	obec Peč	Typový projekt -CzechPOINT - kontaktní místo	2008-2009	93 927	79 837	14 090
Integrovaný operační program	obec Staré Hobzí	Typový projekt -CzechPOINT - kontaktní místo	2008-2009	93 927	79 837	14 090

Integrovaný operační program	Obec S.M.p.L	Typový projekt -CzechPOINT - kontaktní místo	2008-2009	93 927	79 837	14 090
Integrovaný operační program	Obec Číměř	Typový projekt -CzechPOINT - kontaktní místo	2008-2009	93 927	79 837	14 090
Integrovaný operační program	Město Nová Bystřice	Typový projekt -CzechPOINT - kontaktní místo	2008-2009	68 540	58 259	10 281
OP Životní prostředí	Město Nová Bystřice	Výměna oken, dveří a zateplení budovy MŠ Nová Bystřice	2008-2009	4 982 958	3 776 514	666 444
OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost	ZŠ a MŠ Nová Bystřice	Další vzdělávání pedagogických pracovníků ZŠ a MŠ Nová Bystřice	2009	544 547	462 865	81 682
OP Podnikání a inovace	Stavební hut' Slavonice, spol. s r. o.	Rekonstrukce a dostavba areálu stavební huti	2009	10 389 095	4 943 600	872 400
OP Životní prostředí	Město Slavonice	Slavonice - ČOV a kanalizace	2009	projekt schválen k financování		
OP Životní prostředí	Město Slavonice	Sběrný dvůr Slavonice	2009-2010	4176277	3 511 361	619 652
OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost	Občanské sdružení Okna	Šance pro každého	2009-2010	5 178 643	4 401 846	776 796
OP Životní prostředí	Jaroslav Hájek	Odbahnění rybníka Dolní Větrov, p. č. 269/7	2009-2011	3 875 379	2 964 665	523 176
OP Životní prostředí	Marcela Hauserová	Odbahnění rybníka Novomlýnský v k.ú. Nový Vojířov	2009-2011	9 084 149	6 714 799	1 184 965
OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost	ZŠ a MŠ Dešná	OP VK 1.4 70986576	2009-2011	433 029	368 075	64 954
OP Životní prostředí	Jiří Jura	Revitalizace lokality "Za Šámalem"	2009-2011	7 316 895	5 574 666	983 765
rop nuts ii jihozápad	Blanko projekt s r. o.	Zkvalitnění a rozšíření služeb - vila a apartmány blanko	2009-2011	6 856 951	2 599 336	458 706

OP Lidské zdroje a zaměstnanost	Svaz strojírenské technologie, zájmové sdružení	Zvýšení konkurenceschopnosti vybraných členských organizací SST prostřednictvím rozvoje lidských zdrojů	2009-2011	7 719 625	6 561 681	1 157 944
OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost	Výzkumný ústav pro chov skotu, s.r.o.	Rozvoj lidských zdrojů v aplikovaném...	2009-2012	128 231 162	10899692	1923475
OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost	Vyšší odborná škola a Střední průmyslová škola, Volyně	Vytvoření a realizace výukového programu DEN S OBNOVITELNÝMI ZDROJI NA SPŠ VOLYNĚ na téma udržitelného rozvoje pro žáky 7. - 9. tříd ZŠ	2009-2012	2 650 011	2 252 609	397 502
OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost	ROME A	Vzájemnou spoluprací neromských a romských žáků k odstranění rasismu a xenofobie ve školách a ve společnosti	2009-2012	9 460 345	8 041 294	1 419 052
OP Lidské zdroje a zaměstnanost	Unie zaměstnavatelských svazů ČR	Zvýšení adaptability zaměstnanců organizací působících v sekci kultura	2009-2012	29 645 752	25 198 889	4 446 863
OP Životní prostředí	Jaroslav Hájek	Odbahnění Zběhlého rybníka p.č. 228/2	2010-2011	3 004 068	2 298 112	405 549
ROP NUTS II Jihozápad/Stabilizace a rozvoj měst a obcí	Město Nová Bystřice	Rekonstrukce areálu kulturního domu na multifunkční komplex	2010-2011	42 306 122	35 530 759	6 270 135
OP Životní prostředí	Obec Dešná	Revitalizace veřejné zeleně v Dešně	2010-2011	projekt schválen k financování		
ROP NUTS II Jihovýchod	Vysočina Tourism, příspěvková organizace	Vybudování sítě hipotras	2010-2011	2 800 000	2 380 000	420 000
OP Životní prostředí	Slavonická renesanční společnost	Revitalizace spolkového domu ve Slavonicích	2010-2012	projekt schválen k financování		
OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost	Slavonická renesanční, obecně prospěšná společnost	"Znám, mám rád a pečuji o místo, kde žiji" - vzdělávací programy interpretace místního dědictví pro zvýšení kvality počátečního	2010-2012	3 374 714	2 868 507	506 207

		vzdělávání				
OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost	ZŠ a MŠ Nová Bystřice	Zvýšení kvality vzdělávání v ZŠ Nová Bystřice	2010-2012	2 176 596	1 850 107	326 489
OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost	CENIA	Environmentální výchova-Multimediální ročenka životního prostředí	2010-2013	11 032 014	9 377 212	1 654 802
OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost	ZŠ a MŠ Staré Hobzí	ICT pro všechny S integrace	2010-2013	730 311	620 764	109 547
OP Životní prostředí	Město Slavonice	Obnova rybníka Silniční	2011	projekt schválen k financování		
OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost	Univerzita Palackého v Olomouci	Oborová prostupnost a modularizace studijních programů ve vzdělávání učitelů	2011	2 732 989	2 323 041	409 948
OP Životní prostředí	Vodovod Landštějn	Rekonstrukce výtlačných řádů ÚV Landštějn - Dačice, Nová Bystřice	2011	projekt schválen k financování		
OP Životní prostředí	Město Slavonice	Zateplení MŠ SLAVONICE	2011	projekt schválen k financování		
OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost	ZŠ a MŠ Slavonice	Škola hrou	2011-2013	1 486 715	1 263 708	223 007

Zdroj:www.iscrr.cz

Příloha č. 8 Projekty období 2007-2013 realizované Malými fondy ERSN na Novobystřicku a Slavonicku

program	Název příjemce	Název projektu	Období projektu	období	Celková částka	Výše grantu	Národní fondy
OP ČR–R	Obec Staré Hobzí	Mezinárodními dětskými, lidovými a sportovními slavnostmi k odstranění jazykových bariér	Marktgemeinde Waldkirchen an der Thaya	2008	3 000	530	3 000
OP ČR–R	Obec Staré Město pod Landštejnem	V.Dobové slavnosti Starého Města pod Landštejnem /	Marktgemeinde Kautzen	2008	3 000	530	3 000
OP ČR–R	TJ Sokol Slavonice	Sousedské vztahy bez hranic	Gemeinde Dobersberg	2008	3 000	530	3 000
OP ČR–R	ZŠ a MŠ Nová Bystřice	Dobrý den, sousedé - III. Etappe	Volksschule Heidenreichstein	2008	2 878	508	2 878
OP ČR–R	Město Nová Bystřice	Advent na hranici 2008	Gemeinde Reingers	2008	3 000	530	3 000
OP ČR–R	Gemeinde Reingers	Weg des 20. Jahrhunderts/Cesta 20.století	Stadtgemeinde Nova Bystrice	2008	19 550	3 450	-
OP ČR–R	Museumsverein Kautzen	Kautzen - Staré Město: Zwei Gemeinden und Menschen im 20. Jahrhundert Kautzen - Staré Město: Dvě obce a lidé ve 20.století	Gemeinde Stare Mesto pod Landstejnem	2008	7 540	2 860	-
OP ČR–R	Město Slavonice	NADO-historický přeshraniční veletrh řemesel a	Werbegemeinschaft der Gewerbetreibenden in	2009	5 000	883	4 999

		živností /	Dobersberg, Waldkirchen				
OP ČR–R	Obec Písečné	Hraniční řeka Dyje - nové možnosti v rozvíjení tradic v příhraničním regionu	Zukunftsraum Thayaland, Dobersberg	2009	6 700	1 183	6 699
OP ČR–R	Město Nová Bystřice	Kulturní léto na Novobystřicku	Gemeinde Reingers	2009	6 000	1 059	4 708
OP ČR–R	Kleinregion Lainsitztal	Silva Nortica Run	Verein Silva Nortica Run	2009	15 045	2 655	14 513
OP ČR–R	Werbegemeinschaft der Gewerbetreibenden in Dobersberg-Waldkirchen	NA DO - historische grenzübergreifende Handwerks- und Gewerbesmesse/ NA DO – historický přeshraniční veletrh řemesel a živnostníků	Město Slavonice	2009	11 310	11 310	-
OP ČR–R	Gemeinde Reingers	Top Events	Stadtgemeinde Nova Bystrice	2009	11 850	11 850	-
OP ČR–R	Mateřská škola Slavonice	Naučná stezka - nové možnosti pro vzdělávání a ochranu životního prostředí v příhraničním regionu	Marktgemeinde Dobersberg	2009	5 000	883	-
OP ČR–R	Volba pro Slavonicko	Volební právo žen již 90 let v České republice a Rakousku	Zukunftsraum Thayaland, Dobersberg	2009	8 500	1 500	8 480
OP ČR –R	Obec Staré Město pod	Rozvoj partnerství Staré Město pod Landštejnem-	Obec Kautzen	2009	3 000	3 000	2 949

	Landštejnem	Kautzen					
OP ČR –R	Město Nová Bystřice	Rekonstrukce kaple v Albeři	Gemeinde Reingers	2009	6 264	1 106	6 264
OP ČR –R	Základní škola a Mateřská škola Dešná	Výzkumná stanice mládeže Drosendorf/Dešná - 1. etapa /	Gemeinde Drosendorf- Zissersdorf	2009	3 000	530	-
OP ČR –R	Obec Dešná	Rozdělení, odloučení, spojení - památník Rancířov	Gemeinde Drosendorf- Zissersdorf	2009	15 000	3 008	-
OP ČR –R	Stadtgemeinde Drosendorf-Zissersdorf	Jugendforschungsstation Drosendorf/Desna Vyzkumna stanice mladeze Desna/Drosendorf	Základní Škola a Mateřská Škola Dešná	2009	11 700	11 700	-
OP ČR –R	Zukunftsraum Thayaland	Wanderausstellung 90 Jahre Frauenwahlrecht mit Schwerpunkt Waldviertel-Südböhmen Putovní výstava 90 let volebního práva žen s těžištěm Waldviertel - Jizni Cechy	Volba pro Slavonicko	2009	12 000	12 000	-
OP ČR –R	Jihočeský svaz cyklistiky	Tour tří zemí 2009 / Drei-Ländertour 2009	Oberösterreich Landesradsportverband, Linz	2009	8 000	1 412	-
OP ČR –R	Obec Staré Hobzí	Regionální setkání seniorů Staré Hobzí	Gemeinde Waldkirchen an der Thaya	2009	2 000	353	-

OP ČR –R	Sbor dobrovolných hasičů Slavonice	750 let založení města Slavonice a 20 let spolupráce hasičů Slavonice-Merkengersch	Hasiči Merkengersch	2009	3 000	530	-
OP ČR –R	Město Nová Bystřice	Česko-rakouská divadelní produkce	Stadtgemeinde Litschau	2009	5 000	883	-
OP ČR –R	Územní skupina, International Police Association (IPA) Slavonice	Společně pomáhat, společně chránit	IPA Verbindungsstelle Waidhofen/Thaya - Gmünd NÖ	2009	4 317	762	-
OP ČR –R	Město Slavonice	"Dobersberg slaví s námi" 750 let	Marktgemeinde Dobersberg	2009	4 000	4 000	-
OP ČR –R	Městské kulturní středisko Slavonice	Konference, semináře - Orffův odkaz ve výchovných systémech "Dialog - most spojující historické a kulturní rozdíly"	Občanské sdružení Kulturbrücke Fratres	2009	4 000	706	-
OP ČR –R	Stadtgemeinde Litschau	Tschechisch-österreichische Theaterproduktion/ Česko-rakouská divadelní produkce	Stadt Nová Bystrice	2009	3 075	3 075	-
OP ČR –R	Volba pro Slavonicko	Evropský multikulturní festival dětskýma očima /	Mrktegemeinde Dobersberg	2010	4 000	733	-
OP ČR –R	Obec Český Rudolec	Kulturní, historické a zámecké slavnosti Český Rudolec	Marktgemeine Thaya	2010	3 000	3 000	-

OP ČR –R	Obec Písečné	Naučná přeshraniční trasa Písečné–Neu Riegers, 2.část-investiční příprava lávky přes řeku Dyji/	Stadtgemeinde Raabs an der Thaya	2010	10 799	1 906	-
OP ČR –R	Obec Dešná	E-cyklostezka	Stadtgemeinde Raabs an der Thaya	2010	8 000	1 412	-
OP ČR –R	Město Slavonice	Připomenutí otevření hraničního přechodu Slavonice- Fratres	Marktgemeinde Dobersberg	2010	3 000	530	-
OP ČR –R	Nadace Jihočeské cyklostezky	EURO VELO 13 - Cyklocesta "Železná opona" - 1. část	Zukunftsraum Thayaland - Dobersberg	2010	12 750	2 250	-

Zdroj: interní materiály poskytnuté sdružením ERSN

Příloha č. 9 Členi ERSN v České republice a Rakousku

Česká republika			Rakousko		
okres	České Budějovice	Borovany Boršov nad Vltavou České Budějovice Horní Stropnice Hrdějov Ledenice Lišov Nové Hrady Olešnice Trhové Sviny	okres	Gmünd	Haugschlag Moorbad Harbach Reingers Unserfrau-Altweitra Waldenstein Amaliendorf – Aalfang Bad Grosspertholz Brand-Nagelberg Eggern Eisgarn Grossdietmanns Grossschönau Hoheneich Kirchberg am Walde Sankt Martin Gmünd Heidenreichstein Litschau Schrems Weitra
	Jindřichův Hradec	Cizkrajov České Velenice Český Rudolec Dačice Dešná Dešná Hatín Hospříž Jindřichův Hradec Kardašova Řečice Kunžak Lomnice nad Lužnicí Nová Bystřice Nová Ves nad Lužnicí Novosedly nad Nežárkou Písečné Rodvínov Slavonice Staré Hobzí Staré Město pod Landštejnem		Zwettl	Göpfritz an der Wild Altmelon Arbesbach Echsenbach Grafenschlag Grossgöttfritz Kirchschlag Kottes-Purk Langschlag Ottenschlag Pölla Rappottenstein Sallingberg Schönbach Schwarzenau Schweiggers Waldhausen Alllentsteig Gross Gerungs Zwettl

		Strmilov Studená Suchdol nad Lužnicí Třeboň Volfřív			
	Tábor	Březina u Bechyně Planá nad Lužnicí Tábor		Horn	Gars am Kamp Japons Langau Pernegg Drosendorf Eggenburg Geras Horn
	Písek	Kovářov Milevsko Písek		Krems	Albrechtsberg Sankt Leonhard am Hornerwald Lengenfeld Lichtenau Rastefeld Gföhl
Instituce a firmy	Jihočeská hospodářská komora Regionální agrární komora Okresní agrární komora KP Projekt s r. o. Třeboňská rozvojová o. p. s. AgEnDa o. s. Motor Jirkov			Waidhofen/Thaya	Dietmanns Dobersberg Gastern Karlstein an der Thaya Thaya Vitis Waldkirchen an der Thaya Gross-Siegharts Raabs an der Thaya Waidhofen/Thaya
Čestný člen	Ing. Jan Jelínek				

Zdroj: Silva Nortica, 20

Příloha č. 10 Intenzita dopravy na určitých úsecích v oblasti Slavonicka a Novobysřicka

číslo silnice	sčítací úsek	začátek úseku	konec úseku	T*		O*		M*		S*	
				2000	2005	2000	2005	2000	2005	2000	2005
128	2-3570	Jinřichův Hradec k. z.*	zaúst. 149	191	608	41	2346	6	35	83	2989
128	2-3580	zaús. 149	Nová Bystřice k. z.	138	512	65	2351	8	24	78	2887
128	2-3586	Nová Bystřice k. z.	státní hr.	37	308	4	847	1	13	62	1168
152	2-2750	N. Bystřice, vyús. 1511	vyús. 151	99	336	51	1407	15	17	43	1760
152	2-3310	vyús. 151	St. Město z. z.	52	230	14	818	6	3	32	1051
152	2-2760	St. Město z. z.*	Slavonice z. z.	123	230	18	818	6	3	38	1051
152	2-3320	Slavonice k. z.	Staré Hobzí z. z.	51	116	26	473	3	5	12	594
151	2-3290	vyús. ze 152	Kunžak, zaús do 164	25	34	15	230	3	1	36	265
406	2-2780	vyús. ze 151	Slavonice z. z.	117	194	18	991	4	5	29	1190
409	2-2660	vyús. ze 151	Slavonice z. z.	21	102	6	435	0	6	21	543
409	2-2670	Slavonice k.z.	Písečné z. z.	21	47	6	276	1	2	6	325
406	2-2840	Slavonice k.z.	st.hr. ČR-SRN	–	46	–	572	–	6	–	624

Zdroj: Ředitelství silnic a dálnic, 2009

Srovnání intenzity dopravy za rok 2005 a 2008 na hraničních přechodech Slavonice-Fratres a Nová Bystřice-Grametten

hraniční přechod	2005		2008	
	O	T	O	T
Nová Bystřice-Grametten	847	308	740	80
Slavonice-Fratres	572	46	620	50

* **T** – celoroční průměrná intenzita těžkých vozidel (počet vozidel/24 h), **O** – celoroční průměrná intenzita osobních vozidel (počet vozidel /24 h), **M** – celoroční průměrná intenzita motocyklů (počet vozidel/24 h), **S** - celoroční průměrná intenzita všech vozidel (počet vozidel /24 h), **z.z.**–začátek zástavby, **k. z.**–konec zástavby

